

MERSİN
1-3 MART 2019

1. AKDENİZ ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

Sosyal Bilimler - Mühendislik - Fen Bilimleri - Sağlık Bilimleri - Matematik - Ziraat
Veterinerlik - Güzel Sanatlar - Spor Bilimleri

KONGRE ÖZET KİTABI

1-3 MART 2019

EDİTÖR:

GÜLTEKİN GÜRÇAY

KONGRE ÖZET KİTABI

AKDENİZ
1. ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER ÇALIŞMALAR
KONGRESİ

1-3 MART 2019
MERŞİN

EDİTÖR:

GÜLTEKİN GÜRÇAY

UBAK YAYINEVİ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI : 2018/42945)
TÜRKİYE

akdenizkongresi@gmail.com

www.ubak.org.tr

www.akdenizkongresi.org/

Bu kitabın tüm hakları UBAK Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.

UBAK Publications – 2019 ©

Yayın Tarihi : 13.03.2019

ISBN : 978-605-69046-3-9

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

AKDENİZ 1. ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

1-3 MART 2019

MERSİN

DÜZENLEYEN KURUMLAR

UBAK Uluslararası Bilimler Akademisi
Derneği

KONGRE BAŞKANI

PROF. DR. İSKENDER ASKEROĞLU

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

NADİRE KANTARCIOĞLU

YABANCI KONUŞMACILAR

M.Ə. Смагулов (Kazakistan Zhetysu State University)

Tamara Beridze (Gürcistan Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi)

Ahmad Sharif Fakhir (Ürdün Jordan University)

Турсунжон Каримова, Равшан Усанов (Hujand Davlat Üniversitesi)

Еремеев Александр (Rusya Tomsk Devlet Üniversitesi)

Tohfa Nasibova (Azerbaijan Medical University)

Adile Veliyeva (Azerbaycan Tıp Üniversitesi)

Gultekin Ajalova (Azerbaijan Medical University)

KONGRE DİLLERİ

TÜRKÇE (Tüm Lehçeleri) - İNGİLİZCE - RUSÇA - FARŞÇA - ÇİNCE - ARAPÇA

FOTOĞRAF GALERİSİ

Kongrenin diğer fotoğraflarına facebook sayfamızdan ulaşabilirsiniz.
<https://www.facebook.com/groups/2244338622266938/?ref=bookmarks>

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Lale Sariye AKAN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Prof. Dr. Burcu Semin AKEL

Kültür Üniversitesi

Dr. Nürettin AKÇAKALE

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Dr. Yelderem AKHOUNDNEJAD

Şırnak Üniversitesi

Dr. Fatih BAL

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Prof Dr Esin BASIM

Akdeniz Üniversitesi

Prof Dr. Hüseyin BASIM

Akdeniz Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa BAYRAM

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Prof. Dr. Ömer DALMAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Nermin DEMİRKOL

Kocaeli Üniversitesi

Doç. Dr. Yusuf DOĞAN

Mardin Artuklu Üniversitesi

Doç Dr. Sibel DUMAN

Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğretim Görevlisi Filiz ERYILMAZ

Uludağ Üniversitesi

Prof.Dr. Mehmet ERYILMAZ

Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Doç Dr. Mehmet KAYA

Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Enver KENDAL

Mardin Artuklu Üniversitesi

Doç. Bülent KURTIŞOĞLU

İstanbul Teknik Üniversitesi

Dr. Mahmut MODANLI

Harran Üniversitesi

Doç. Dr. Yaprak I. OZDEMİR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ

Munzur Üniversitesi

Prof. Dr. Sibel SİLİCİ

Erciyes Üniversitesi

Dr. Mustafa TAŞCANOV

Harran Üniversitesi

Dr. Abdalnaim TEMUR

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN

Şırnak Üniversitesi

Dr. Mehmet Settar ÜNAL

Şırnak Üniversitesi

Doç.Dr. Binnur MERİÇLİ YAPICI

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

KONGRE PROGRAMI/ CONGRESS PROGRAM

AKDENİZ 1. ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER BİLİMSEL ÇALIŞMALAR KONGRESİ			
KONGRE PROGRAMI 2019			
02 Mart 2019			
08:30 – 9:00	Kayıt İşlemi		
09:00-09:20	Açılış ve Ödül Töreni		
09:30-12:45	1. Oturumlar		
	Salon 1 SAĞLIK	Salon 2 SOSYAL BİLİMLER	Salon3 MÜHENDİSLİK
	OTURUM BAŞKANI: DR. ÖĞR. ÜYESİ NAZAN KOÇAK	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. DERYA ÖCAL	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. ÖMER SÖZEN
9:30 – 9:45	DR. ÖĞR. ÜYESİ BİRGÜL VURAL DOĞRU & ARŞ. GÖR. DR. KADRIYE SAYIN KASAR DIYABETİK PERİFERAL NÖROPATİDE TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞTİRİCİ TIP KULLANIMI	PROF. DR. NASİ ASLAN ARŞ. GÖR. İBRAHİM SİZGEN ŞİRÂZİ’NİN el-MÜHEZZEB ADLI ESERİNDE ENMÂTİ’YE NİSPET ETTİĞİ GÖRÜŞLERİ VE ŞÂFİİ MEZHEBİNDEKİ YERİ	DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN OKTAY ERKOL POSITION CONTROLLER DESIGN USING TSA FOR A MAGNETIC LEVITATION SYSTEM
9:45 - 10:00	DR. GÜZİN ÖZDEN KARIN AĞRISININ NADİR SEBEBİ: HEREDİTER ANJİOÖDEM	ARŞ. GÖR. HASAN KAYAPINAR İSLAM HUKUK USULÜNDE HABERİN DOĞRULUK KRİTERLERİ	FAXRADDİN İSMAİLOV & KHUDAYAR HASANOV & NURLAN KHALİLOV & GULTEKİN AJALOVA COMPLEX TREATMENT OF OIL WITH A COMPOSITION ON THE BASIS OF A NON-UNOGENOUS DETERGENTS.
10:00 – 10:15	PROFESSOR ELДАР GARAЕV PHD STUDENT TOHFA NASİBOVA & ASSISTANT SARA PASHAYEVA & ASSISTANT NAZİLE HUSEYNOVA & ASSISTANT GULNAR ZEYNALOVA & ASSISTANT KONUL HUSEYNGULİYЕVA & PHD SHAHNAZ İSMAYİLOVA & PHD GAETAN HERBETTE & PHD ELNUR GARAЕV DETERMINATION OF	PROF. DR. MURAT TEK & BURAK KARAOĞLAN 6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE YASASI VE UYGULAMASINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER ÜZERİNE: HATAY (KIRIKHAN) ÖRNEĞİ	DR. YILDIRIM İSMAİL TOSUN KÖMÜR MADENCİLİĞİ ALANINDA ŞEV STABİLİTESİ İÇİN TAŞ BLOKLARIN MİKROFİBER, KO POLİMER VE UÇUCU KÜL İLE ÇİMENTOLANMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ

	HARMINE ALKALOID FROM PEGANUM HARMALA EXTRACT UNDER UV LIGHT		
10:15 – 10:30	PROFESSOR ELДАР GARAЕV & PHD STUDENT TOHFA NASİBOVA & ASSISTANT SARA PASHAYEVA & ASSISTANT NAZİLE HUSEYNOVA & ASSISTANT GULNAR ZEYNALOVA & ASSISTANT KONUL HUSEYNGULİYEVA & PHD SHAHNAZ ISMAYİLOVA & PHD GAETAN HERBETTE & PHD ELNUR GARAЕV ALKALOIDS OF PEGANUM HARMALA FROM AZERBAIJAN FLORA	ARŞ. GÖR. İBRAHİM SİZGEN & PROF. DR. NASİ ASLAN GÜNEYDOĞU MEDRESELERİNDE FIKIH EĞİTİMİ -TİLLO MEDRESELERİ ÖRNEĞİ-	DR. YILDIRIM İSMAİL TOSUN ZEMİN İYİLEŞTİRME VE STABİLİZASYONU İÇİN TERMİK SANTRAL BACA GAZI/CO₂'NİN MİKRODALGA İLE KARBONATLAŞTIRILMASI
10:30 – 10:45	DR. ÖĞR. ÜYESİ NAZAN KOÇAK KOMPLEKS VE KOMPAUND ODONTOMA: İKİ OLGU	ARŞ. GÖR. HASAN KAYAPINAR ALİ EL-KARİ'NİN ŞAFİİLERE YÖNELTİĞİ METODOLOJİ	DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVAL HALE GÜLER & YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ HASAN SAFA & ARŞ. GÖR. ÖYKÜM BAŞGÖZ & DOÇ. DR. ÖMER GÜLER PRODUCTION OF BORON NITRIDE NANOSHEETS WITH USING DIMETHYL FORMAMIDE AS SOLVENT IN LIQUID-PHASE EXFOLIATION METHOD
10:45 – 11:00	DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ HAYDAR BAYKAN & UZMAN DR. EMİNE ÇALIŞKAN QUANTITATIVE ANALYSIS OF NORMAL CEREBELLAR VOLUME ON MRI IN PEDIATRIC POPULATION	ARŞ. GÖR. DR. ÖMER KORKMAZ OSMANLI'NIN SON DÖNEMLERİNDE HUKUK ANLAYIŞI -"MAS'UNİYET-İ HÜKÜMETLE TELİFİ" ADLI MAKALENİN TAHLİL VE DEĞERLENDİRİLMESİ-	ARŞ. GÖR. ÖYKÜM BAŞGÖZ & DOÇ. DR. ÖMER GÜLER & DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVAL HALE GÜLER MECHANICAL PROPERTIES OF SYNTHESIZED BY LIQUID-PHASE EXFOLIATION GRAPHENE/POLYESTER COMPOSITE
11:00 – 11:15	ARŞ. GÖR. DR. KADRIYE SAYIN KASAR & DR. ÖĞR. ÜYESİ BİRGÜL VURAL DOĞRU AĞRI VE YORGUNLUĞUN YÖNETİMİNDE TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞTİRİCİ BİR YAKLAŞIM; TERAPÖTİK DOKUNMA	DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZGE YENİCE CEYLAN AİLE İÇİ ŞİDDET İDDİASI İÇEREN UYUŞMAZLIKLAR YÖNÜNDE AİLE ARABULUCULUĞUNUN UYGULANABİLİRLİĞİ SORUNU	DOÇ. DR. ÖZGE CİHANBEĞENDİ & ARŞ. GÖR. ÖZGÜN BORAY YURDAKOŞ BIOLOGICAL OLFACTION SYSTEM MODELING FOR MEAT ANALYSIS USING E-NOSE SENSORS
11:15 – 11:30	DR. ÖĞR. ÜYESİ SEÇKİN AKSU ANKİLOZE SÜT MOLAR	ARŞ. GÖR. DR. ÖMER KORKMAZ CEZALANDIRMA YETKİSİNİN HÜKÜMETE (DEVLETE)	DOÇ. DR. ÖMER SÖZEN & PROF. DR. UFUK KARADAVUT BAZI KALİTE ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN YEREL

	DİŞLERDE TEDAVİ YAKLAŞIMI	VERİLMESİNDEKİ HİKMET VE SUÇ İLE CEZA ARASINDA ADİL DENGE	MERCİMEK (<i>Lens culinaris</i> Medik. L.) GENOTİPLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
11:30 – 11:45	DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE TUĞBA ERTÜRK AVUNDUK ÜST ÇENE YAN KESİCİ-KANİN DİŞ TRANSPOZİSYONU, KOMPOZİT REZİN VENEER RESTORASYON: OLGU SUNUMU	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ SERPİL DURĞUN PERFORMATİF PRATİKLERİN TEKRARI OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET	ARŞ.GÖR. ALPERTUNGA CEYLAN & DR.ÖĞR. ÜYESİ.SEZER ÇOBAN & DOÇ. DR. TUĞRUL OKTAY PROTOTYPING PROCESS OF FIXED-WING UNMANNED AERIAL VEHICLE IN GENERAL
11:45 – 12:00	ÖĞR. ÜYESİ EBRU DELİKAN ÇOCUK DİŞ HEKİMLİĞİNDE PULPOTOMİ TEDAVİLERİNDE KULLANILAN HEMOSTATİK AJANLARIN MİKROSİZİNTİYA ETKİSİ	PROF. DR. DERYA ÖCAL DİJİTAL MEDYA VE REKLAMCILIKTA DEĞİŞEN MEDYA PLANLAMA STRATEJİLERİ ÇERÇEVESİNDE DÖNÜŞEN TÜKETİCİ: INSTAGRAM ÖRNEĞİNDE “BAKMA” EYLEMSELLİĞİ	DOÇ. DR. ÖMER SÖZEN & PROF. DR. UFUK KARADAVUT & Prof. Dr. Mehmet YAĞMUR ORTA KIZILIRMAK VADİSİ'NDEN TOPLANAN RENKLİ KURU FASULYE VERİLERİNDE AYKIRI DEĞERLERİN NALİMOV TESTİ İLE BELİRLENMESİ
12:00 – 12:15	DR. ÖĞR. ÜYESİ SEÇKİN AKSU SÜT MAKSİLLER KESİCİ DİŞLERİN TRAVMAYA BAĞLI ERKEN KAYBININ OLUMSUZ SONUÇLARI	FATMA GÜLSUYU & DOÇ. DR. ABUZER AKGÜN & ARŞ. GÖR. DR. ÜMİT DURUK ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÜST BİLİŞSEL FARKINDALIK DÜZEYLERİ İLE BİLİMİN DOĞASI ANLAYIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	ARŞ.GÖR.ALPERTUNGA CEYLAN & ERTUĞRUL KARATAY & DOÇ. DR. TUĞRUL OKTAY IMPROVING PERFORMANCE AND MANUFACTURING A MORPHING WINGLET SYSTEM
12:15 – 12:30	DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE ÖZCAN KÜÇÜK OSTEOPOROZ TANISI NEDENİYLE ORAL RİSEDRONAT KULLANAN HASTADA GELİŞEN ÇENE OSTEONEKROZU: OLGU SUNUMU	DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMED EMİN OSMANOĞLU & OSMAN ÇELİK SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA ÇOCUKLUK OLGUSU	
12:30 – 12:45	DR. ÖĞR. ÜYESİ NAZAN KOÇAK SUBMANDİBULAR TÜKÜRÜK BEZİ PARANKİMİNDE DEV SİYALOLİT: BİR OLGU SUNUMU	ТУРСУНЖОН КАРИМОВА, РАВШАН УСАНОВ, АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИДАГИ УЛУҒВОР ДЎСТЛИКНИНГ ЯҚИН ҚЎШНИ ДАВЛАТЛАР МАТБУОТИДА ИНЪИКОС ЭТИШИ	

12:30 - 13:30	Öğlen Arası		
13:30 – 17:45	2. Oturumlar		
	Salon 1 SAĞLIK	Salon 2 EKONOMİ	Salon3 SOSYAL BİLİMLER
	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. MERAL GÜN	OTURUM BAŞKANI: NADİRE KANTARCIOĞLU	OTURUM BAŞKANI: FATMA ULUTÜRK
13:30 – 13:45	DR. ARŞ. GÖR. HEDİYE UTLI & DR. ÖĞR. ÜYESİ BİRGÜL VURAL DOĞRU KARDİYOVAŞKÜLER HASTALIKLARDA REİKİNİN KULLANIMI	DOÇ. DR. NURAY TERZİ & ARŞ. GÖR. YUSUF DEMİR ULUSLARARASI FİNANSAL PİYASALARDA HİSSE SENEDİ RİSK PRİMİNİN BELİRLENMESİ	DR ÖĞR ÜYESİ RANA CAN & DR ÖĞR ÜYESİ RABİYE ERENOĞLU KÜLTÜRLERARASI FARKINDALIK VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER: SAĞLIK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ
13:45 – 14:00	DR.ÖĞRETİM ÜYESİ ALİ İHSAN TEKİN VARİS TEDAVİSİNDE RADYOFREKANS ABLASYON UYGULAMASI-ORTA DÖNEM SONUÇLARIMIZ:	RUKİYE ÖZKAN & DOÇ.DR. SEZEN BOZYİĞİT TÜRKİYE'DEKİ LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜN LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	ÖĞR. GÖR. MELTEM AKYÜREK TARİHİ ALANLARDA YERİN RUHUNUN TAŞUCU CADDESİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN TARTIŞILMASI
14:00 – 14:15	GULTEKİN AJALOVA & KHUDAYAR HASANOV & KONUL HUSEYNGULİYEVA & DOSTU GAFAROVA & GULNAR ZEYNALOVA SYNTHESIS AND RESEARCH OF COPPER WITH β – ALANINE	ARŞ. GÖR. YUSUF DEMİR & DOÇ. DR. NURAY TERZİ EKONOMİ POLİTİKA BELİRSİZLİĞİ VE TÜRKİYE	DR. ÖĞR. ÜYESİ, CEMİLE TEKİN TÜRKİYE'DE İLK KADIN İL BELEDİYE BAŞKANI MÜFİDE İLHAN'IN MERSİN KADINLARINA YÖNELİK FAALİYETLERİ
14:15 – 14:30	DR. ÖĞR. ÜYESİ BİRGÜL VURAL DOĞRU & DR. ÖĞR. GÖR. LEYLA ZENGİN SİMÜLASYONLA EĞİTİMDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYET VE KENDİNE GÜVENLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	DOKTORA ÖĞRENCİSİ MENDERES KANDEMİR POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYENİN İŞ TATMİNİ VE TÜKENMİŞLİK ARASINDAKİ İLİŞKİYE ETKİSİ: MADEN SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	RUKİYE ÖZKAN & DOÇ. DR. SEZEN BOZYİĞİT LOJİSTİK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN STAJ ALGILARININ İŞLETME İLE İLGİLİ FAKTÖRLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ
14:30 – 14:45	PROF. DR. ELДАР GARAYEV & ECZ. ADİLE VELİYEVA & DOÇ.DR. ELДАР AHMEDOV & ASS. SAİDE AKBEROVA & DR. ŞAHNAZ İSMAYILOVA AZERBAYCAN	DOÇ. DR. EBRU ÖZGÜR GÜLER & ARŞ. GÖR. DİLEK VEYSİKARANİ & DİDEM KESKİN SOSYAL MEDYA REKLAMLARINDA TÜKETİCİ ALGILARININ REKLAMA YÖNELİK TUTUM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	FATMA EMRAY DENİZ & DOÇ. DR. GÜLDEN TÜR ELEŞTİREL DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİNİN KONUŞMA BECERİLERİNİN GELİŞİMİNE ETKİSİ

	FLORASINDAN OLAN DATURA İNNOXIA BİTKİSİNİN FİTOKİMYASAL İÇERİĞİNİN ÖĞRENİLMESİ		
14:45 - 15:00	UZMAN HEMŞİRE AYSUN EROL DOÇ. DR. MERAL GÜN KALP YETMEZLİĞİ OLAN HASTALARIN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ HASTANEYE YENİDEN YATIŞLARINA ETKİSİ	DOKTORA ÖĞRENCİSİ MENDERES KANDEMİR PSİKOLOJİK SERMAYENİN TÜKENMİŞLİK SÜRECİNE ETKİSİ: HİZMET SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	FATMA EMRAY DENİZ DOÇ. DR. GÜLDEN TÜR YANSITICI GÜNLÜKLER KONUŞMA BECERİLERİ: OLGU ÇALIŞMASI
15:00 – 15:15	PROF. DR. QAYIBVERDİ İSKƏNDƏROV & ASS. SƏİDƏ ƏKBƏROVA & ƏCZ. ADİLƏ VƏLİYEVƏ & DOS. ELDAR ƏHMƏDOV & BAŞ MÜƏLLİM ŞAHNAZ İSMAYİLOVA ADİ DAŞSARMAŞIĞI HEDERA HELIX L. SAPONİNİNİN QARACİYƏR TOXUMASINDAN TƏCRİD EDİLMƏ ŞƏRAİTİNİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ	AYŞE ŞENYÜREK & DOÇ. DR. SELÇUK ALP TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜNDE ABONELİKLERİNİ İPTAL EDECEK MÜŞTERİLERİN YAPAY ÖĞRENME İLE ÖNCEDEN TAHMİN EDİLMESİ	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ZEKİYE ÇAĞIMLAR & METİN ALTUNKAYNAK İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN MASAL METİNLERİNİN İNCELENMESİ
15:15 – 15:30	DOÇ. DR. MERAL GÜN KALP KETERİZASYONU VE KORONER ANJİOGRAFİ UYGULANAN HASTALARDA KONTRAST MADDE NEFROPATİSİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI	ARŞ.GÖR MUHYETTİN ERDEMLİ & ARŞ.GÖR.DR. TUNCER GÖVDELİ G7 ÜLKELERİNDE REKABET GÜCÜ VE EKONOMİK REFAH İLİŞKİSİ	DOÇ. DR. FATMA SADIK & BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ YUSUF TARIK TATLI YABANCI DİL ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKADEMİK UYGUNLUK, AKADEMİK DOYUM VE SİBER AYLAKLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
15:30 – 15:45	DR. ÖMER AKYÜREK AN INCREASE IN THE RISK OF ST ELEVATION MYOCARDIAL INFARCTION IS ASSOCIATED WITH THE HOMOCYSTEINE LEVEL	DOÇ. DR. EBUR ÖZGÜR GÜLER & ARŞ. GÖR. DİLEK VEYSİKARANİ İŞ DOYUMUNA ETKİ EDEN AYIRT EDİCİ ÖGELERİN İNCELENMESİ	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ZEKİYE ÇAĞIMLAR & METİN ALTUNKAYNAK İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN MASAL METİNLERİNİN TÜRKÇE DERSİNİN AMAÇLARI DOĞRULTUSUNDA KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
15:45 – 16:00	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ DENİZ GAZEL GAZİANTEP	TAMARA BERİDZE KRALİÇE TAMAR	DR. PHİL. ÖĞRETİM GÖREVLİSİ MEHMET AKİF DUMAN

	ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ'NDE KÜLTÜRDE ÜREYEN MİKROBakteri TÜRLERİNİN, KÜLTÜR ÖNCESİ MİKROSKOBİK İNCELEMEDE POZİTİFLİK DURUMLARININ İNCELENMESİ		RETORİK VE BELÂGAT ARASINDAKİ AMAÇ VE TARİHİ GELİŞİM UYUŞMAZLIĞI
16:00 – 16:15	AHMAD SHARIF FAKHIR MITRAL PROSTHETICS: MITRAL VALVE REPAIR	ARŞ.GÖR.DR. TUNCER GÖVDELİ & ARŞ.GÖR MUHYETTİN ERDEMLİ MİST ÜLKELERİNDE KARBON HİSTERİSİ GEÇERLİLİĞİNİN YATAY KEŞİT BAĞIMLILIĞI ALTINDA SINANMASI	DR. PHİL. ÖĞRETİM GÖREVLİSİ MEHMET AKİF DUMAN KLİŞE, ALAN TEORİSİ VE SORİTES PARADOKS BAKIMINDAN LAFZİN VAZ'İ DELÂLETİ
16:15 – 16:30	DR ÖĞR.ÜYESİ ŞEYHO CEM YUCETAS & DR ÖĞR.ÜYESİ. NECATİ UÇLER.& DR. ÖĞR. ÜYESİ. SÜLEYMAN KILINÇ SPINAL VERTEBRAL METASTAZLI HASTALARDA ERKEN TANI VE ANATOMİK DAĞILIMIN ÖNEMİ		ЕРЕМЕЕВ АЛЕКСАНДР СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕВРАЗИЙСТВА
16:30 – 16:45	DR ÖĞR.ÜYESİ ELİF EBRU ALKAN & PROF. DR. İSMAİL ÇELİK DENEYSEL DİYABET OLUŞTURULAN SIÇANLARDA HERACLEUM PERSICUM DESF. VE BRYONİA MULTİFLORA BOİSS. & HELDR. EKSTRELERİNİN BAZI HEMATOLOJİK PARAMETRELER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI		ÖĞRT. GÖR. DR. ÇETİN KÜRŞAT BİLİR STEM NEDİR NE DEĞİLDİR
16:45 – 17:00			М.Ә. СМАГУЛОВ БОЛАШАҚ МУЗЫКА МУҒАЛІМІНІҢ ЭСТРАДАЛЫҚ ӘН АЙТУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ
15:45- 17:30	3. Oturum	Salon 2 MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK	
		OTURUM BAŞKANI: FUAT ÇELİKEL	

15:45 – 16:00		ÖĞR. GÖR. YÜKSEK MİMAR AYŞE MANAV MERSİN İLİ MUT İLÇESİ ZEHRA - ALİ MANAV EVİ KORUMA SORUNLARI	
16:00 – 16:15		DOÇ. DR. D.TÜRKAN KEJANLI & ARŞ. GÖR. DR. CANAN KOÇ AÇIK YEŞİL ALANLARDA ERİŞİLEBİLİRLİĞİN DİYARBAKIR ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	
16:15 – 16:30		ÖĞR.GÖR. EMİNE GÜLŞAH GÖZÜAÇIK GELENEKSEL AYVALIK KENT DOKUSUNUN 'HAYRETİN PAŞA MAHALLESİ' ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNCELİKLERİNİN BELİRLENMESİ	
16:30 – 16:45		DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET KOÇ & DOÇ. DR. D.TÜRKAN KEJANLI & ARŞ. GÖR. DR. CANAN KOÇ TARİHİ VE KÜLTÜREL ALANLARIN BİYO- KLİMATİK KONFOR YÖNÜYLE DEĞERLENDİRİLMESİ: DİYARBAKIR EĞİL ÖRNEĞİ	
16:45 – 17:00		AHMET FARUK TEMELLİ & DOÇ. DR. AYŞEN CİRAVOĞLU İSTANBUL'DAKİ ESKİ SANAYİ ALANLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
17:00 – 17:15		ASSOCIATE PROF. TOLGA KARAKÖY & M.SC YETER ÇİLESİZ DETERMINATION OF YIELD AND YIELD PROPERTIES OF DIFFERENT VARIETIES OF HYBRID SORGHUM X SORGHUM SUDAN GRASS (Sorghum bicolor x Sorghum sudanense Stapf.)	

17:15- 17:30		ASSOCIATE PROF. TOLGA KARAKÖY & M.SC YETER ÇİLESİZ DETERMINATION OF SOME YIELD PROPERTIES AND ADAPTATION OF PHACELIA (<i>Phacelia tanacetifolia</i> Bentham) GROWN IN SIVAS ECOLOGICAL CONDITIONS	
-----------------	--	---	--

MERSİN
1-3 MART 2019

İÇİNDEKİLER	
KONGRE KÜNYESİ	i
FOTOĞRAF GALERİSİ	ii
BİLİM KURULU	iii
KONGRE PROGRAMI	iv
İÇİNDEKİLER	v
SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZET METİNLERİ	
Birgül Vural Doğru & Kadriye Sayın Kasar	1
<i>DİYABETİK PERİFERAL NÖROPATİDE TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞTİRİCİ TIP KULLANIMI</i>	
Güzin Özden	3
<i>KARIN AĞRISININ NADİR SEBEBİ: HEREDİTER ANJİOÖDEM</i>	
Eldar Garaev & Tohfa Nasibova & Sara Pashayeva & Nazile Huseynova & Gulnar Zeynalova & Konul Huseynguliyeva & Shahnaz Ismayilova & Gaetan Herbette & Elnur Garaev	4
<i>DETERMINATION OF HARMINE ALKALOID FROM PEGANUM HARMALA EXTRACT UNDER UV LIGHT</i>	
Eldar Garaev & Tohfa Nasibova & Sara Pashayeva & Nazile Huseynova & Gulnar Zeynalova & Konul Huseynguliyeva & Shahnaz Ismayilova & Gaetan Herbette & Elnur Garaev	6
<i>ALKALOIDS OF PEGANUM HARMALA FROM AZERBAIJAN FLORA</i>	
Nazan Koçak	8
<i>KOMPLEKS VE KOMPAUND ODONTOMA: İKİ OLGU</i>	
Kadriye Sayın Kasar & Birgül Vural Doğru	9
<i>AĞRI VE YORGUNLUĞUN YÖNETİMİNDE TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞTİRİCİ BİR YAKLAŞIM; TERAPÖTİK DOKUNMA</i>	
Seçkin Aksu	11
<i>ANKİLOZE SÜT MOLAR DIŞLERDE TEDAVİ YAKLAŞIMI</i>	
Ayşe Tuğba Ertürk Avunduk	13
<i>ÜST ÇENE YAN KESİCİ-KANİN TRANSPOZİSYONU, KOMPOZİT REZİN VENEER RESTORASYON: OLGU SUNUMU</i>	
Ebru Delikan	15
<i>ÇOCUK DIŞ HEKİMLİĞİNDE PULPOTOMİ TEDAVİLERİNDE KULLANILAN HEMOSTATİK AJANLARIN MİKROSİZİNTİYA ETKİSİ</i>	
Seçkin Aksu	17
<i>SÜT MAKSİLLER KESİCİ DIŞLERİN TRAVMAYA BAĞLI ERKEN KAYBININ OLUMSUZ SONUÇLARI</i>	
Ayşe Özcan Küçük	18
<i>OSTEOPOROZ TANISI NEDENİYLE ORAL RİSEDRONAT KULLANAN HASTADA GELİŞEN ÇENE OSTEONEKROZU: OLGU SUNUMU</i>	
Nazan Koçak	19
<i>SUBMANDİBULAR TÜKÜRÜK BEZİ PARANKİMİNDE DEV SİYALOLİT: BİR OLGU SUNUMU</i>	
Rana Can & Rabiye Erenoğlu	21
<i>KÜLTÜRLERARASI FARKINDALIK VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER: SAĞLIK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ</i>	
Nasi Aslan & İbrahim Sizgen	23
<i>ŞİRÂZİ'NİN EL-MÜHEZZEB ADLI ESERİNDE ENMÂTÎ'YE NİSPET ETTİĞİ GÖRÜŞLERİN TESPİT VE TAHLİLİ</i>	
Hasan Kayapınar	24

<i>İSLAM HUKUK USULÜNDE HABERİN DOĞRULUK KRİTERLERİ</i>	
Murat Tek & Burak Karaoğlan	
<i>6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE YASASI VE UYGULAMASINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER ÜZERİNE: HATAY (KIRIKHAN) ÖRNEĞİ</i>	25
İbrahim Sizgen & Nasi Aslan	27
<i>GÜNEYDOĞU MEDRESELERİNDE FIKIH EĞİTİMİ -TİLLO MEDRESELERİ ÖRNEĞİ-</i>	
Hasan Kayapınar	
<i>ALİ EL-KARİ’NİN ŞAFİİLERE YÖNELTİĞİ METODOLOJİ ALANINDAKİ TENKİTLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	29
Ömer Korkmaz	
<i>OSMANLI’NIN SON DÖNEMLERİNDE HUKUK ANLAYIŞI -“MASÛNİYET-İ HUKÛKUN NÜFÛZ-İ HÛKÛMETLE TELİFİ” ADLI MAKALENİN TAHLİL VE DEĞERLENDİRİLMESİ-</i>	30
Özge Yenice Ceylan	
<i>AİLE İÇİ ŞİDDET İDDİASI İÇEREN UYUŞMAZLIKLAR YÖNÜNDEN AİLE ARABULUCULUĞUNUN UYGULANABİLİRLİĞİ SORUNU</i>	32
Ömer Korkmaz	
<i>CEZALANDIRMA YETKİSİNİN HÛKÛMETE (DEVLETE) VERİLMESİNDEKİ HİKMET VE SUÇ İLE CEZA ARASINDA ADİL DENGE</i>	34
Serpil Durğun	35
<i>PERFORMATİF PRATİKLERİN TEKRARI OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET</i>	
Derya Öcal	
<i>DİJİTAL MEDYA VE REKLAMCILIKTA DEĞİŞEN MEDYA PLANLAMA STRATEJİLERİ ÇERÇEVESİNDE DÖNÜŞEN TÜKETİCİ: INSTAGRAM ÖRNEĞİNDE “BAKMA” EYLEMSELLİĞİ</i>	37
Fatma Gülsuyu& Abuzer Akgün & Ümit Duruk	
<i>ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÜST BİLİŞSEL FARKINDALIK DÜZEYLERİ İLE BİLİMİN DOĞASI ANLAYIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ</i>	39
Ahmed Emin Osmanoğlu & Osman Çelik	41
<i>SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA ÇOCUKLUK OLGUSU</i>	
Турсунжон Каримова, Равшан Усанов	43
<i>АЛИШЕР НАВОЙЙ ИЖОДИДАГИ УЛУФВОР ДÛСТЛИКНИНГ ЯҚИН ҚÛШНИ ДАВЛАТЛАР МАТБУОТИДА ИНЪИКОС ЭТИШИ</i>	
Hüseyin Oktay Erkol	44
<i>POSITION CONTROLLER DESIGN USING TSA FOR A MAGNETIC LEVITATION SYSTEM</i>	
Faxraddin İsmailov& Khudayar Hasanov & Nurlan Khalilov & Gultekin Ajalova	
<i>COMPLEX TREATMENT OF OIL WITH A COMPOSITION ON THE BASIS OF A NON-UNOGENOUS DETERGENTS</i>	45
Seval Hale Güler & Hasan Safa & Öyküm Başgöz & Ömer Güler	
<i>PRODUCTION OF BORON NITRIDE NANOSHEETS WITH USING DIMETHYL FORMAMIDE AS SOLVENT IN LIQUID-PHASE EXFOLIATION METHOD</i>	47
Öyküm Başgöz & Ömer Güler & Seval Hale Güler	
<i>MECHANICAL PROPERTIES OF SYNTHESIZED BY LIQUID-PHASE EXFOLIATION GRAPHENE/POLYESTER COMPOSITE</i>	48
Ömer Sözen & Ufuk Karadavut	
<i>BAZI KALİTE ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN YEREL MERCİMEK (LENS CULİNARİS MEDİK. L.) GENOTİPLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	49
Alpertunga Ceylan & Sezer Çoban & Tuğrul Oktay	50
<i>PROTOTYPING PROCESS OF FIXED-WING UNMANNED AERIAL VEHICLE IN GENERAL</i>	
Ömer Sözen & Ufuk Karadavut & Mehmet Yağmur	
<i>ORTA KIZILIRMAK VADİSİ’NDEN TOPLANAN RENKLİ KURU FASULYE VERİLERİNDE AYKIRI DEĞERLERİN NALİMOV TESTİ İLE BELİRLENMESİ</i>	51
Alpertunga Ceylan & Ertuğrul Karatay & Tuğrul Oktay	52

<i>IMPROVING PERFORMANCE AND MANUFACTURING A MORPHING WINGLET SYSTEM</i>	
Hediye Utli & Birgül Vural Doğru	53
<i>KARDİYOVAŞKÜLER HASTALIKLARDA REİKİNİN KULLANIMI</i>	
Ali İhsan Tekin	
<i>VARİS TEDAVİSİNDE RADYOFREKANS ABLASYON UYGULAMASI-ORTA DÖNEM SONUÇLARIMIZ</i>	55
GULTEKİN AJALOVA & KHUDAYAR HASANOV & KONUL HUSEYNGULİYEVA & DOSTU GAFAROVA & GULNAR ZEYNALOVA	56
<i>SYNTHESIS AND RESEARCH OF COPPER WITH B – ALANINE</i>	
Birgül Vural Doğru & Leyla Zengin	
<i>SİMÜLASYONLA EĞİTİMDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYET VE KENDİNE GÜVENLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	58
Eldar Garayev & Adile Veliyeva & Eldar Ahmedov & Saide Akberova & Şahnaz İsmayılova	60
<i>AZERBAIJAN FLORASINDAN OLAN DATURA İNNOXİA BİTKİSİNİN FİTOKİMYASAL İÇERİĞİNİN ÖĞRENİLMESİ</i>	
Aysun Erol & Meral Gün	
<i>KALP YETMEZLİĞİ OLAN HASTALARIN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ HASTANEYE YENİDEN YATIŞLARINA ETKİSİ</i>	62
Qayıbverdi İskəndərov & Səidə Əkbərova & Adilə Vəliyeva & Eldar Əhmədov & Şahnaz İsmayılova	63
<i>ADİ DAŞSARMAŞIĞI HEDERA HELİX L. SAPONİNİNİN QARACİYƏR TOXUMASINDAN TƏCRİD EDİLMƏ ŞƏRAİTİNİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ</i>	
Meral Gün	
<i>KALP KETERİZASYONU VE KORONER ANJİOGRAFİ UYGULANAN HASTALARDA KONTRAST MADDE NEFROPATİSİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI</i>	65
Ömer Akyürek	
<i>AN INCREASE IN THE RISK OF ST ELEVATION MYOCARDIAL INFARCTION IS ASSOCIATED WITH THE HOMOCYSTEINE LEVEL</i>	66
Deniz Gazel	
<i>GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ'NDE KÜLTÜRDE ÜREYEN MİKROBAKTERİ TÜRLEİNİN, KÜLTÜR ÖNCESİ MİKROSKOBİK İNCELEMEDE POZİTİFLİK DURUMLARININ İNCELENMESİ</i>	67
Ahmad Sharif Fakhir	69
<i>MITRAL PROSTHETICS: MITRAL VALVE REPAIR</i>	
Şeyho Cem Yucetas & Necati Uçler & süleyman Kılınç	
<i>SPINAL VERTEBRAL METASTAZLI HASTALARDA ERKEN TANI VE ANATOMİK DAĞILIMIN ÖNEMİ</i>	70
Nuray Terzi & Yusuf Demir	
<i>ULUSLARARASI FİNANSAL PİYASALARDA HİSSE SENEDİ RİSK PRİMİNİN BELİRLENMESİ</i>	72
Rukiye Özkan & Sezen Bozyiğit	
<i>TÜRKİYE'DEKİ LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜN LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	73
Yusuf Demir & Nuray Terzi	75
<i>EKONOMİ POLİTİKA BELİRSİZLİĞİ VE TÜRKİYE</i>	
Menderes Kandemir	
<i>POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYENİN İŞ TATMİNİ VE TÜKENMİŞLİK ARASINDAKİ İLİŞKİYE ETKİSİ: MADEN SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	77
Ebru Özgür Güler & Dilek Veysikarani & Didem Keskin	
<i>SOSYAL MEDYA REKLAMLARINDA TÜKETİCİ ALGILARININ REKLAMA YÖNELİK TUTUM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	79
Menderes Kandemir	81

<i>PSİKOLOJİK SERMAYENİN TÜKENMİŞLİK SÜRECİNE ETKİSİ: HİZMET SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	
Ayşe Şenyürek & Selçuk Alp	
<i>TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜNDE ABONELİKLERİNİ İPTAL EDECEK MÜŞTERİLERİN YAPAY ÖĞRENME İLE ÖNCEDEN TAHMİN EDİLMESİ</i>	82
Muhyettin Erdemli & Tuncer Gövdeli	84
<i>G7 ÜLKELERİNDE REKABET GÜCÜ VE EKONOMİK REFAH İLİŞKİSİ</i>	
Ebru Özgür Güler & Dilek Veysikarani	85
<i>İŞ DOYUMUNA ETKİ EDEN AYIRT EDİCİ ÖGELERİN İNCELENMESİ</i>	
Tamara Beridze	87
<i>KRALİÇE TAMAR</i>	
Tuncer Gövdeli & Muhyettin Erdemli	89
<i>MİST ÜLKELERİNDE KARBON HİSTERİSİ GEÇERLİLİĞİNİN YATAY KESİT BAĞIMLILIĞI ALTINDA SINANMASI</i>	
MELTEM AKYÜREK	
<i>TARİHİ ALANLARDA YERİN RUHUNUN TAŞUCU CADDESİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN TARTIŞILMASI</i>	90
Cemile Tekin	
<i>TÜRKİYE'DE İLK KADIN İL BELEDİYE BAŞKANI MÜFİDE İLHAN'IN MERSİN KADINLARINA YÖNELİK FAALİYETLERİ</i>	91
Rukiye Özkan & Sezen Bozyiğit	
<i>LOJİSTİK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN STAJ ALGILARININ İŞLETME İLE İLGİLİ FAKTÖRLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ</i>	92
Fatma Emray Deniz & Gülden Tüm	93
<i>YANSITICI GÜNLÜKLER KONUŞMA BECERİLERİ: OLGU ÇALIŞMASI</i>	
Fatma Sadık & Yusuf Tarık Tatlı	
<i>YABANCI DİL ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKADEMİK UYGUNLUK, AKADEMİK DOYUM VE SİBER AYLAKLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ</i>	95
Zekiye Çağınlar & Metin Altunkaynak	
<i>İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN MASAL METİNLERİNİN İNCELENMESİ</i>	98
Mehmet Akif Duman	100
<i>RETORK VE BELÂGAT ARASINDAKİ AMAÇ VE TARİHİ GELİŞİM UYUŞMAZLIĞI</i>	
Mehmet Akif Duman	102
<i>KLİŞE, ALAN TEORİSİ VE SORİTES PARADOKS BAKIMINDAN LAFZİN VAZ'İ DELÂLETİ</i>	
Еремеев Александр	104
<i>СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕВРАЗИЙСТВА</i>	
Çetin Kürşat Bilir	105
<i>STEM NEDİR NE DEĞİLDİR</i>	
М.Ә. Смагулов	
<i>БОЛАШАҚ МУЗЫКА МҰҒАЛІМІНІҢ ЭСТРАДАЛЫҚ ӘН АЙТУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ</i>	106
Ayşe Manav	108
<i>MERSİN İLİ MUT İLÇESİ ZEHRA - ALİ MANAV EVİ KORUMA SORUNLARI</i>	
D.Türkan Kejanlı & Canan Koç	109
<i>AÇIK YEŞİL ALANLARDA ERİŞİLEBİLİRLİĞİN DİYARBAKIR ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	
Emine Gülşah Gözüaçık	111
<i>GELENEKSEL AYVALIK KENT DOKUSUNUN 'HAYRETİN PAŞA MAHALLESİ' ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNCELİKLERİNİN BELİRLENMESİ</i>	
Ahmet Koç & D.Türkan Kejanlı & Canan Koç	113

<i>TARİHİ VE KÜLTÜREL ALANLARIN BİYO-KLİMATİK KONFOR YÖNÜYLE DEĞERLENDİRİLMESİ: DİYARBAKIR EĞİL ÖRNEĞİ</i>	
Faruk Temelli & Aysen Ciravoğlu	
<i>İSTANBUL'DAKİ ESKİ SANAYİ ALANLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	115
Tolga Karaköy & Yeter Çilesiz	116
<i>DETERMINATION OF SOME YIELD PROPERTIES AND ADAPTATION OF PHACELIA (PHACELIA TANACETIFOLIA BENTHAM) GROWN IN SIVAS ECOLOGICAL CONDITIONS</i>	
Tolga Karaköy & Yeter Çilesiz	117
<i>DETERMINATION OF YIELD AND YIELD PROPERTIES OF DIFFERENT VARIETIES OF HYBRID SORGHUM X SORGHUM SUDAN GRASS (SORGHUM BICOLOR X SORGHUM SUDANENSE STAPF.)</i>	118
Özge Cihanbeğendi & Özgün Boray Yurdakoş	118
<i>BIOLOGICAL OLFACTION SYSTEM MODELING FOR MEAT ANALYSIS USING E-NOSE SENSORS</i>	

DIYABETİK PERİFERAL NÖROPATİDE TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞTİRİCİ TIP KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Birgül Vural Doğru
Mersin Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Kadriye Sayın Kasar
Aksaray Üniversitesi

ÖZET

Diabetes mellitus, yüksek kan glukoz seviyeleri ile karakterize metabolik bir hastalıktır. Sürekli olan yüksek kan glukoz seviyeleri kalbi, gözleri, böbrekleri ve sinirleri etkileyerek mikrovasküler ve makrovasküler kronik komplikasyonlara neden olmaktadır. Mikrovasküler komplikasyonlar arasında nöropati, nefropati ve retinopati gibi sorunlar yer almaktadır. Diyabetik nöropatinin en sık görülen şekli diyabetik periferik nöropati olup prevalansının % 16 ile % 66 arasında değiştiği bildirilmektedir.

Diyabetik periferik nöropati, ilerleyici sinir kaybı ile karakterize olup ayaklarda daha belirgin olmak üzere el ve ayaklardan başlayan daha sonra bacak ve kollara yayılan duyu ve güç kaybına yol açmaktadır. Ayaklarda ağrı, karıncalanma, yanma, uyuşukluk ve dokunma ile rahatsızlık hissi oluşturmaktadır. Motor güçsüzlük ve refleks kaybı daha geç dönemde ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar hastada huzursuzluk ve uykusuzluğa dolayısıyla iş veriminde ve yaşam kalitesinde azalmaya sağlık bakım maliyetlerinde artışa yol açmaktadır. Diyabetik periferik nöropatinin yönetiminde uzun süreli ilaç kullanımı sonucu ortaya çıkan yan etkiler, tedaviye istendik düzeyde cevap alınamaması, tedavi maliyetlerinin yüksek olması, tıbbi bakımda daha fazla kişisel kontrol isteği ve holistik bir sağlık bakım anlayışı gibi nedenler hastaları ve sağlık profesyonellerini tamamlayıcı ve bütünleştirici tıp uygulamalarına yöneltmektedir.

Diyabet ve komplikasyonlarının önlenmesi ve yönetiminde yoga, akupunktur, tai chi, refleksoloji, diyet takviyeleri, bitkisel ve doğal tıp ürünleri gibi bir çok tamamlayıcı ve bütünleştirici tıp yöntemi kullanılmaktadır. Yapılan bir çalışmada diyabetik periferik nöropatili hastaların %43'ünün tamamlayıcı ve bütünleştirici tıp yöntemi kullandığı belirtilmektedir. Hastaların en yaygın olarak megavitaminler, akupunktur, mıknatıs terapisi ve bitkisel ürünleri kullandığı, kullanma nedeni olarak da en fazla nöropatik ağrıyı gösterdiği

belirtilmektedir. Zhang ve arkadaşları tarafından diyabetik periferel nöropatili hastalarda yapılan çalışmada, akupunktur uygulanan grubun semptomlarında inositol uygulanan kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde azalma gözlemlendiği belirtilmektedir. Diyabetik periferel nöropatili hastalarda elektro akupunkturun semptom gelişimi üzerinde metilkobalamin ve B vitamininden daha iyi bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Gök Metin ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada, aromaterapi masajının nöropatik ağrı ve yaşam kalitesi üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir. Diyabetik nöropatili hastalarda ayak refleksoloji uygulamasının ağrı, glisemik kontrol, sinir iletkenliği, ısı ve titreşim hassasiyetleri üzerinde refleksoloji grubunda kontrol grubuna göre anlamlı bir gelişme gösterdiği belirtilmektedir. Yoga'nın diyabetik periferel nöropatili erişkinlerde dengeyi önemli ölçüde arttırdığı, güven, mesleki performans ve memnuniyet dengesini sağladığı, öz etkililiği geliştirdiği bildirilmektedir.

Sonuç olarak; tamamlayıcı ve bütünleştirici tıp uygulamalarının diyabetik periferel nöropati ile ilgili bir çok semptom üzerinde, fiziksel ve mental fonksiyonların geliştirilmesi ve iyileştirilmesinde etkili olduğu görülmektedir. Hemşirelerin bu uygulamalarla ilgili kanıtlar hakkında bilgi sahibi olması, yararları ve olası risklerin farkında olarak hastaların bilinçli ve güvenli seçimler yapmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tamamlayıcı ve Bütünleştirici Terapi, Diyabetik Periferel Nöropati, Hemşirelik

MERSİN
1-3 MART 2019

KARIN AĞRISININ NADİR SEBEBİ: HEREDİTER ANJİOÖDEM

Dr. Güzin Özden

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ÖZET

FMF ataklarla seyreden otoinflamatuvar bir hastalıktır. Karın ağrısı ve artrit atakları ile seyreder ve ataklarda inflamasyon parametreleri yükselir. Atak olmadığında akut faz parametreleri normal olarak saptanır. Herediter anjiödem (HA) c1 esteraz inhibitör düşüklüğü veya fonksiyon bozukluğu ile oluşan tekrarlayan anjiödem, larenks ödem ve veya karın ağrısı atakları ile seyreden genetik nadir bir hastalıktır. Herediter anjiödem de ciddi karın ağrısı olabilir ve ön tanılar arasında düşünülmezse diğer hastalıklarla karışabilir. Biz bu olgu sunumunda 7 yıl boyunca FMF(ailevi akdeniz ateşi) tanısıyla izlenen herediter anjiödem hastasını sunmayı amaçladık.

28 yaşında bayan hastaydı. 13 yaşında ayak bileği çevresinde şişlik ve karın ağrısı atakları başlamış ayda 4 kez karın ağrısı atakları ile acile başvurmuş. Başka şikâyeti de olmayan hasta ayakta olan ödemi seronegatif artrit ve karın ağrısı ataklarıyla beraber değerlendirilince hastada FMF düşünülmüş. Genetik testte heterozigot pozitif saptanmış. Kolşisin ve NSAİİ (steroid olmayan antiinflamatuvar ilaç) tedavilerle tam rahatlayamamış. Elde ve yüzde anjiödem ile uyumlu şişlikler eklenmiş. 1 kez larenks ödem atağı olmuş. Alerjik olduğu düşünülüp anti-histamin ve steroid tedavisi almış. Hasta tam olarak rahatlamamış. Şikâyetlerden 7 yıl sonra kardeşinde anjiödem, karın ağrısı atakları olması üzerine herediter anjiödem tanısı konulunca tanı almış. Danasın başladığında atakları azalmış ve diğer ilaçları kesilmiş. Şuan atak sayısı azalan hasta 5 yıldır takip ediliyor.

Acile başvuracak kadar ciddi ama cerrahi gerekmeyen karın ağrısı atakları ayırıcı tanısında herediter anjiödem de düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Karın ağrısı, Herediter Anjiödem, FMF

DETERMINATION OF HARMINE ALKALOID FROM PEGANUM HARMALA EXTRACT UNDER UV LIGHT

Professor Eldar Garaev

Azerbaijan Medical University

PhD student Tohfa Nasibova

Azerbaijan Medical University

Assistant Sara Pashayeva

Azerbaijan Medical University

Assistant Nazile Huseynova

Azerbaijan Medical University

Assistant Gulnar Zeynalova

Azerbaijan Medical University

Assistant Konul Huseynguliyeva

Azerbaijan Medical University

PhD Shahnaz Ismayilova

Azerbaijan Medical University

PhD Gaetan Herbette

Aix Marseille University

PhD Elnur Garaev

Neuro-sys SAS

ABSTRACT

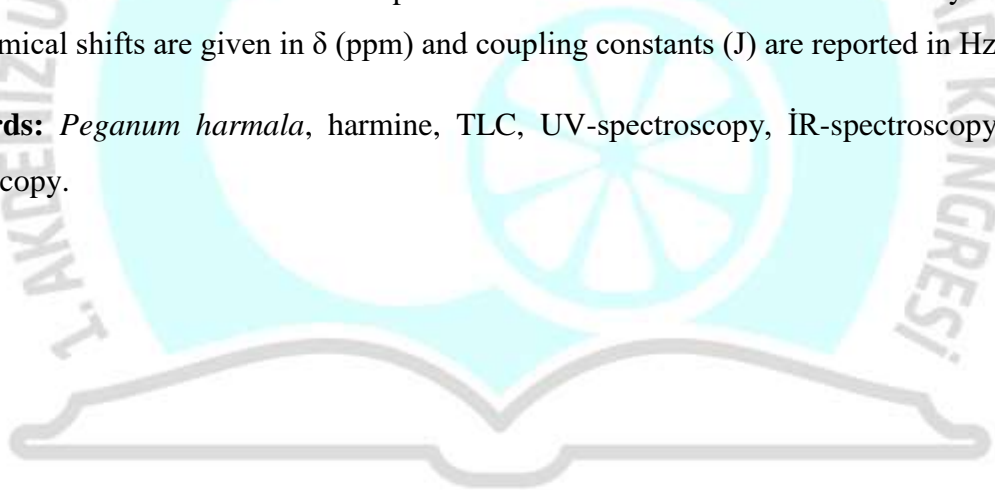
Harmin (telepathine, 7-Methoxy-1-methyl-9H-pyrido[3,4-b]-indole) is one of the most finding alkaloids from *Peganum harmala*, *Banisteriopsis caapi* and *Passiflora incarnata*. It was also determined in *Melissa officinalis*, seven species of butterfly in the family *Nymphalidae*, at least three plants of the *Malpighiaceae*.

It is defined that harmine is the single and most commonly encountered substrate which shows bright blue color under UV light from *P. harmala* alkaloids sum extract. For the evidence this point firstly it was enforced these procedures on *P.harmala* seeds. For the alkaloids sum extraction, seeds of *P. harmala* dried and grinded. In the next stage, this powder is extracted 3 times by 95% ethanol. Liquid extracts are combined, evaporated on the water bath until 10 mL, mixed with 5% HCl and the obtained solution is filtered. This is for the precipitation of additives. The solution is filtered and alkalized by 25% ammonia solution

and extracted by liquid/liquid extraction with chloroform 4 times. Chloroform fractions are combined, concentrated and analyzed by TLC. On TLC plates bright blue spot with R_f 0.69 was observed along with other colored (mainly bright green) spots. This parameter is compatible with harmine. Identify at first glance which items belong to the bright green spots found in different R_f parameters is not possible, unlike the harmine.

For the conduct of individual analyses, preparative TLC plates were used (“Machery - Nagel”, Germany), mobile phase chloroform/methanol, 8.5/1.5, v/v). Lines corresponding to the bright blue compound was scraped, extracted by ethanol and filtered. UV- and İR-spectroscopies showed similar results with literature information. In the end, NMR-spectra proved completely that really this bright blue fluorescence belongs to harmine. UV- (λ_{max} 219, 245, 321) and İR- spectra (1625, 1520, 1445, 1321, 1280, 1211, 1168, 1029, 940, 812, 749 cm^{-1}) were recorded on respectively Agilent Cary 60 UV-VİS (USA) and Agilent Cary 630 FTİR (USA) at the Azerbaijan Medical University. The NMR spectrum was recorded in CD_3OD on a Bruker Avance III 600 spectrometer at the Aix-Marseille University in France. The chemical shifts are given in δ (ppm) and coupling constants (J) are reported in Hz.

Keywords: *Peganum harmala*, harmine, TLC, UV-spectroscopy, İR-spectroscopy, NMR-spectroscopy.

MERSİN
1-3 MART 2019

ALKALOIDS OF PEGANUM HARMALA FROM AZERBAIJAN FLORA**Professor Eldar Garaev**

Azerbaijan Medical University

PhD student Tohfa Nasibova

Azerbaijan Medical University

Assistant Sara Pashayeva

Azerbaijan Medical University

Assistant Nazile Huseynova

Azerbaijan Medical University

Assistant Gulnar Zeynalova

Azerbaijan Medical University

Assistant Konul Huseynguliyeva

Azerbaijan Medical University

PhD Shahnaz Ismayilova

Azerbaijan Medical University

PhD Gaetan Herbette

Aix Marseille University

PhD Elnur Garaev

Neuro-sys SAS

ABSTRACT

Peganum harmala L. is popular with its usage in folk medicine and beliefs about it. Exploring chemical constituents of *P. harmala* is needed for determining the basis of usage in alternative medicine.

P. harmala L. includes *Nitrariaceae* family, it grows like a weed in the semi-arid steppes of Eastern Europe, Central Asia, and Azerbaijan.

The plant contains two groups of alkaloids: indole alkaloids (harmaline, harmine, *etc.*) and quinazoline alkaloids (vasicine or peganine, vasicinone, *etc.*). This alkaloids, especially harmine and harmaline are the main factors that affect. The highest quantity of alkaloids is determined in seeds.

In folk medicine the seeds of *P.harmala* are used as a powder, infusion, decoction as a remedy with a calming, analgesic, anti-inflammatory, antiseptic, diaphoretic and diuretic effect. Infusion and decoction of herbs are used for colds, malaria, neurasthenia, nervous and epileptic seizures, for rinsing in the inflammatory processes of the mouth and throat. Baths of *P. harmala* herbs are used in the treatment of rheumatism and various skin diseases.

For the alkaloids sum extraction, dried and grinded seeds of *P. harmala* are extracted 3 times by 95% ethanol. Liquid extracts are combined, evaporated on the water bath until 10 mL, mixed with 5% HCl and the obtained solution is filtered. The solution is alkalinized by 25% ammonia solution and extracted by liquid/liquid extraction with chloroform 4 times. Chloroform fractions are combined, concentrated and analyzed by TLC. On TLC plates, 4 orange spots with R_f 0.69, 0.31, 0.2 and 0.1 (stationary phase "Sorbfil" (Russia), mobile phase chloroform/methanol, 9/1, v/v; revelator Dragendorff reagent) are observed.

For the purification, preparative TLC plates were used ("Machery - Nagel", Germany), mobile phase chloroform/methanol, 8.5/1.5, v/v). Lines corresponding to each compound were scraped, extracted by ethanol and filtered. Based on UV-, IR-, and NMR-spectroscopy data, these compounds were identified as harmine, harmaline and vasicine (peganine).

Keywords: *Peganum harmala*, harmine, harmaline, vasicine, peganine.

MERSİN
1-3 MART 2019

KOMPLEKS VE KOMPAUND ODONTOMA: İKİ OLGU**Dr. Öğr. Üyesi Nazan Koçak**

Mersin Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Maksilofasiyal tüm odontojenik tümörlerin yaklaşık %22'sini oluşturan odontomalar, mine, dentin ve pulpadan oluşan benign, hamartomatöz lezyonlardır. Literatürde; kompleks, kompaund ve adenoblastik fibro-odontom olmak üzere üç grupta sınıflandırılmaktadır. Sıklıkla çocuklarda ve genç erişkinlerde persiste bir süt dişi ya da daimi bir diş germi ile birlikte ağrısız sert şişlikler şeklinde görülmektedirler. Odontomaların kesin olarak etiyolojileri bilinmemekle birlikte, temelinde lokal travma, enfeksiyon, kalıtım yada genetik mutasyonun yattığından şüphe edilmektedir. Odontomalar sıklıkla diş erüpsiyonu bozuklukları, bitişik dişlerin konjenital eksiklikleri, rezorpsiyon, malpozisyon ile ilişkilidir. Çoğu odontoma asemptomatik olarak rutin radyografik muayenede tespit edilir. Ancak, sıklıkla karşılaşılmadığından klinik ve radyolojik bulgulara rağmen tanı koymada sorunlar oluşabilmektedir. Bu olgu sunumunda kompleks ve kompaund odontoma olgularının oral bulguları, etiyolojisi, seyri ve uygulanan tedavi yöntemleri konusunda diş hekimlerinin bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Olgu: Mersin Üniversitesi Ağız Diş ve Çene Radyolojisi A. D'na çürükleri nedeniyle başvuran 14 yaşında erkek çocuk hastanın ve 29 yaşında kadın erişkin hastanın sırasıyla gömülü 37 numaralı dişine eşlik eden kompleks odontom ve gömülü 33 numaralı dişine eşlik eden kompaund odontomları asemptomatik olarak rutin dental muayene sırasında tespit edilmiştir. Bu makalede, 2 farklı yaşta ve tipte izlenen odontom olgularının klinik-radyolojik özellikleri ve tedavileri değerlendirilmektedir.

Sonuç: Odontomalar, oral ve maksillofasiyal radyologlar tarafından tespit edilen ve nadir görülen hamartomalardır. Benign odontojenik tümörler olmalarına rağmen, genelde çocuklarda ve genç erişkinlerde, diş sürmelerinde gecikme, anormal şişlikler, diastema oluşturma, sürmeye engel olma, kistik odontomaya dönüşebilme, malpozisyon, malformasyon, aplazi ve komşu dişin devitalizasyonu ihtimallerinden dolayı cerrahi olarak çıkarılmalarının uygun olacağı düşünülmektedir. Sunulan olgularda da sürmesi engellenmiş iki daimi dişin gömüklüğü dışında herhangi bir patolojiye rastlanmamıştır.

Anahtar sözcükler: Benign, kompleks, kompaund, odontojenik tümör, odontoma

AĞRI VE YORGUNLUĞUN YÖNETİMİNDE TAMAMLAYICI VE BÜTÜNLEŞTİRİCİ BİR YAKLAŞIM; TERAPÖTİK DOKUNMA

Arş. Gör. Dr. Kadriye Sayın Kasar

Aksaray Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Birgül Vural Doğru

Mersin Üniversitesi

ÖZET

Terapötik Dokunma (TD); organizmanın aura tarafından üretilen bir enerjiye sahip olduğu inancına dayanan, 1970'li yıllardan itibaren çeşitli hastalık veya semptomları iyileştirmeye yardımcı olma amacıyla kullanılmaya başlanan tamamlayıcı ve bütünleştirici bir terapi yöntemidir. Terapötik dokunma, enerji değişimini mümkün kılarak, bireyin var olan enerjisini ortaya çıkarma temeline dayanmaktadır.

Terapötik dokunma, ilk olarak Dora Kunz tarafından tanımlanmış ve 1973 yılında Dolores Krieger tarafından araştırılmaya başlanmıştır. Sonrasında bu görüş, Martha Rogers'ın hemşirelik teorisi ile desteklenmiş olup, bu teörinin terapötik dokunmanın doğasının anlaşılmasında kavramsal çerçeve sağladığı kabul edilmektedir. Rogers'a göre, insan karmaşık bir enerji alanı olup, eğitilmiş bir terapist, dokunma ile insan enerji alanı algılanabilir ve değerlendirilebilir. Bu görüşe göre; hemşirelik girişimleri, bireyin enerji alanını yeniden düzenlemeye ve enerji dalgalarının ritmik akışını desteklemeye yönelik olmalıdır. Hastalık ve buna bağlı ortaya çıkan semptomlar enerji alanında bozulma, tıkanıklık, normal ritimde veya alandaki dengesizlik nedeniyle görülmektedir. Terapötik dokunma ile bu alanlar dengelenmektedir. Genel olarak, terapötik dokunma tekniği dört aşamaya ayrılmakta olup, bunlar merkezleştirme, enerji alanının değerlendirilmesi, enerjinin yeniden dengelenmesi veya gönderilmesi ve hastanın enerji alanının yeniden değerlendirilmesidir. Uygulamayı yapan terapist, bireydeki enerji dengesizliklerini manipüle etmeye, denge oluşturmaya ve kendi enerjisini bireye geçirmeye odaklandığında, elleri aracılığı ile enerjisini bireyin tüm vücuduna yaymaktadır. Ellerin kullanımını içeren bu uygulama bireyin vücut yüzeyinden az bir mesafede ya da temas ile oluşturulabilmektedir.

Hemşirelerin, bağımsız girişimleri arasında önemli bir yeri olan terapötik dokunmanın özellikle ağrı, yorgunluk gibi yaygın görülen semptomların yönetiminde olumlu sonuçlarını gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Terapötik dokunmanın postoperatif ağrıya etkisinin incelendiği farklı çalışmalarda; uygulama sonrası ağrı düzeyinde anlamlı düşüş olduğu belirtilmektedir. Kanser hastalarında terapötik dokunmanın klinik etkinliğini inceleyen çalışmaları değerlendiren sistematik bir çalışmada; ağrı, bulantı, anksiyete ve yorgunluk gibi semptomlarda iyileştirici etkilerinin olduğu belirtilmektedir. Pediatrik onkoloji hastaları, ebeveynleri ve bakım verenlerini içeren bir çalışmada; iyileştirici dokunmanın [Healing Touch (HT)] ağrı, stres ve yorgunluk üzerinde olumlu etkilerinin olduğu bulunmuştur. Farklı olarak, FitzHenry ve ark. (2014) tarafından radyoterapi alan meme kanserli hastalarda iyileştirici dokunmanın yorgunluğa etkisini araştıran bir çalışmada ise; iyileştirici dokunmanın yorgunluk üzerinde olumlu etkisinin olmadığı belirtilmektedir.

Terapötik dokunma invaziv olmayan, uygulaması kolay, ucuz ve yan etkisi olmayan bir hemşirelik müdahalesidir. Terapötik dokunmanın hasta üzerindeki olumlu etkileri göz önüne alındığında, hemşirelere bu konuda uygulama eğitimi verilmesi ve alanda kullanımı konusunda farkındalık oluşturulmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Ancak bu alanda yapılan çalışmalarda farklı sonuçların olduğu görülmektedir. Bu nedenle, farklı hastalık gruplarıyla yapılmış yeni çalışmalara gereksinim bulunmaktadır. Bu derlemede amaç; birçok hastalıkta yaygın görülen semptomlardan olan ağrı ve yorgunluğun yönetiminde terapötik dokunmanın etkinliğini ele almaktır.

Anahtar Kelimeler: Terapötik Dokunma, Ağrı, Yorgunluk, Hemşirelik

MERSİN
1-3 MART 2019

ANKİLOZE SÜT MOLAR DIŞLERDE TEDAVİ YAKLAŞIMI

Dr. Öğr. Üyesi Seçkin Aksu

Mersin Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

ÖZET

Ankiloze ve özellikle infra erüpsiyon pozisyonundaki süt molar dişlerin aproksimalindeki dişin marjinal kenarı ile kıyaslanması sonucunda aynı okluzal seviyede olmaması gibi bulgulara bakılarak diğer dişlere göre vertikal hareketlerini durdurmuş olduğu sonucuna varılmaktadır. Genel olarak, başlangıçta normal süreçte ilerleyen bir sürme olayının, dişin pozisyonu nedeniyle sementinin alveol kemiğiyle kaynaşması neticesinde sonradan devamlılığının bozulduğu görülmektedir. Oluşumunda travma veya genetik faktörlerin rol oynadığı düşünülen ankiloze süt molar dişlerin bilinen tek bir kesin etiyolojik nedeni bulunmamaktadır. Erüpsiyonunu tamamlamamış ankiloze dişlerin rapor edilme sıklığı çeşitli yaşlara göre % 1,3 ila %38,5 oranında değişmektedir. Süt dentisyonunda, en fazla mandibular birinci süt molarların etkilendiği gözlemlenmektedir. En sık ise, karışık dişlenme döneminin orta safhasında ikinci süt molar dişlerde görülmektedir. Ayrıca süt molarların ankilozu, alt çeneyi üst çeneye nazaran daha fazla etkilemektedir. Ankiloze dişlerin görünümü iki farklı şekilde olabilmektedir. Erüpsiyonda önemsiz bir gecikme söz konusuysa, ileri derecede bir infraokluziyona rastlanmamaktadır. Devam eden büyüme ve gelişmeyle beraber durumu dengelemeye çalışan komşu dişin vertikal erüpsiyonun artması sonucunda yaşla beraber aradaki vertikal farkın giderek arttığı ve infraokluziyonun ilerlediği gözlemlendiğinde ise; küçük çocuklarda daha büyük problemler gelişebilmektedir. Altta premolar diş germi varlığında meydana gelen infraokluziyon ilerleyici değildir ve yapılması gereken, durumun sık kontrol randevularıyla takip edilmesidir.

Bu bildirinin amacı; ankiloze süt molar dişlerin varlığında uygulanacak farklı tedavi yaklaşımlarının irdelenmesidir. Sadece okluziyonun şiddetli olarak etkilendiği durumlarda boşluğun tedavisi söz konusu olmaktadır. Ankiloze süt molarların altında premolar diş germi olmadığı durumlarda ise çekim sonrası boşluk kapatma, transplantasyon ya da protetik tedavi gibi seçenekler gündeme gelmektedir. Premolar diş eksikliğinin yerine diş transplantasyonu planlandığında seçilecek dişlerin endikasyonu dikkatle verilmelidir. Çapraşıklık olduğu çenelerde, bu durumun düzeltilmesi için bir arktaki premolar dişin çekimi doğru bir tedavi yaklaşımıdır. Eğer karşıt çenede konjenital daimi diş eksikliği mevcutsa süt diş

ototransplantasyonu düşünülmektedir. On yıldan fazla süren takip periyodlarında, premolar ototransplantasyonlarında pulpa kalsifikasyonu ve ankiloz risklerinin yanısıra %92,5 başarı oranına sahip olduğu belirtilmektedir. Karışık dişlenme döneminde verilen tedavi kararlarına yönelik uzun dönem çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Henüz kesin sonuçları tespit edilememiş yeni tedavi konseptleri, ileriye yönelik potansiyel araştırma başlıklarını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Diş ankilozu, diş erüpsiyonu, diş germi

MERSİN
1-3 MART 2019

ÜST ÇENE YAN KESİCİ-KANİN TRANSPOZİSYONU, KOMPOZİT REZİN VENEER RESTORASYON: OLGU SUNUMU

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Tuğba Ertürk Avunduk

Mersin Üniversitesi

ÖZET

Dişlerde meydana gelen gelişim bozukluklarından biri olan transpozisyon (yer değiştirme), birbirine komşu iki dişin yer değiştirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Transpozisyon anomalisi en sık üst daimî kanin dişlerinde gözlenmektedir.

Bu olgu bildiriminde; üst çenede kanin ve yan kesici dişlerinde "Transpozisyon diş anomalisi" bulunan 21 yaşındaki erkek hastanın klinik ve radyografik olarak değerlendirilmesi ve tanı konulmasının ardından bu olgunun direkt kompozit rezin veneer restorasyonu ile yapılan konservatif tedavi süreci sunulmuştur. 21 yaşında erkek hasta, üst ön bölgedeki dişlerin görünüm bozukluğu, gülme ve konuşma sırasında dişlerinde olan simetri bozukluğu şikâyetleri ile kliniğimize başvurmuştur. Hastanın beklentileri değerlendirildi ve ekonomik koşulları da göz önünde bulundurularak mevcut tedavi alternatifleri hakkında hastaya bilgilendirme yapıldı. Hastanın estetik görünümünü düzeltmek ve normal fonksiyonel yapılarını kazandırılabilmesi amacıyla; anomaliden etkilenen dişlere direkt kompozit veneer rezin restorasyonu ile konservatif tedavisinin yapılmasına karar verildi. Bu amaçla, başlangıçta politür işlemi yapıldı ve kompozit rezin restorasyonu için renk seçimi yapıldı. Renk seçimi için hem kompozit rezin setinde (Estelite Sigma Quick, Tokuyama Dental, Japonya) yer alan renk rehberi hem de VITA EasyShade Compact® (Vita Zahnfabrik, Almanya) spektrofotometre kullanıldı. Aşırı konturlamanın önüne geçilmesi ve restorasyon-diş sınırının açığa çıkmaması amacıyla uca doğru incelen (alev uçlu) sarı bantlı elmas frezle kanin ve yan keser dişlerin mine dokusundan sınırlı miktarda bizotaj işlemi yapıldı. Aşındırılan mine yüzeylerine % 35 fosforik asit jeli (K-Etchant Syringe, Kuraray Noritake Dental) 30 sn uygulandı. 15 sn su spreyi ile yıkandı ve hava spreyi ile kurutuldu. Asit uygulanan yüzeylere bağlayıcı ajan (Clearfil SE, Bond, Kuraray, Japonya) uygulandıktan sonra hafif basınçlı hava ile dağıtılarak 10 sn LED ışık cihazı (Elipar™ S10, 3M ESPE, Kanada) ile polimerize edildi. Kompozit rezin (Estelite Sigma Quick, Tokuyama Dental, Japonya) tabakalama tekniği ile uygulandı (sırasıyla OA2, A2 ve insizal alanda WE renkleri) ve her bir tabaka 20 saniye ışınlanarak (Elipar™ S10, 3M ESPE, Kanada) polimerize edildi. Gerekli şekil ve form düzenlemeleri yapıldı. Tedavi öncesindeki ön ve yan diş rehberliklerin iadesi ve okluzyon kontrolleri yapıldı. Kompozit veneerlerin bitirme işlemleri son olarak Shofu Super-Snap® Rainbow Technique Kit ile yapılmış olup sırasıyla kalın gren diskten başlayarak (siyah, mor, yeşil, pembe) en ince grenli diske kadar kullanıldı. Bitirme işlemi sonrasında tüm örneklerin polisajı için Shofu One-Gloss™ seti kullanıldı. Tedavisi tamamlanan restorasyonlar hava ile kurutuldu ve sond yardımıyla kenarlarda taşkınlık olup olmadığı kontrol edildi.

Bu olgu bildiriminde yer alan transpozisyon anomalisine sahip dişlere uygulanan kompozit veneer restorasyonların; hastaya hem estetik, hem psikolojik, hem de fonksiyonel açıdan oldukça düzelme sağladıkları ve başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kanin, lateral, dental transpozisyon, anomali.

MERSİN
1-3 MART 2019

ÇOCUK DIŞ HEKİMLİĞİNDE PULPOTOMİ TEDAVİLERİNDE KULLANILAN HEMOSTATİK AJANLARIN MİKROSIZINTIYA ETKİSİ

Öğr. Üyesi Ebru Delikan

Mersin Üniversitesi

ÖZET

Mikrosızıntı; bakterilerin, ağız sıvılarının, molekül ve iyonların restoratif materyal ile kavite duvarları arasındaki geçişi olarak tanımlanmaktadır. Bu durum tedavi sonrası hassasiyet, sekonder çürük, renklenme ve pulpal patolojilere neden olabilmektedir. Yapılan restorasyonların başarısı açısından mikrosızıntının engellenmesi çok büyük önem taşır. Restoratif materyallerin polimerizasyon büzülmesi, termal genleşmesi, diş dokularına yetersiz adezyonu, ağız sıvılarında çözünmesi, restorasyonun zaman içerisinde aşınması, okluzal kuvvetler ile elastik deformasyona uğraması ve restoratif materyalin yerleştirilmesi sırasında gerekli kurallara uyulmaması mikrosızıntıya neden olan faktörlerden bazılarıdır. Mikrosızıntıyı önlemek veya azaltmak için materyallerin yapıları ya da uygulama yöntemleri değiştirilmiştir. Ancak henüz bütünüyle ortadan kaldırılamamıştır.

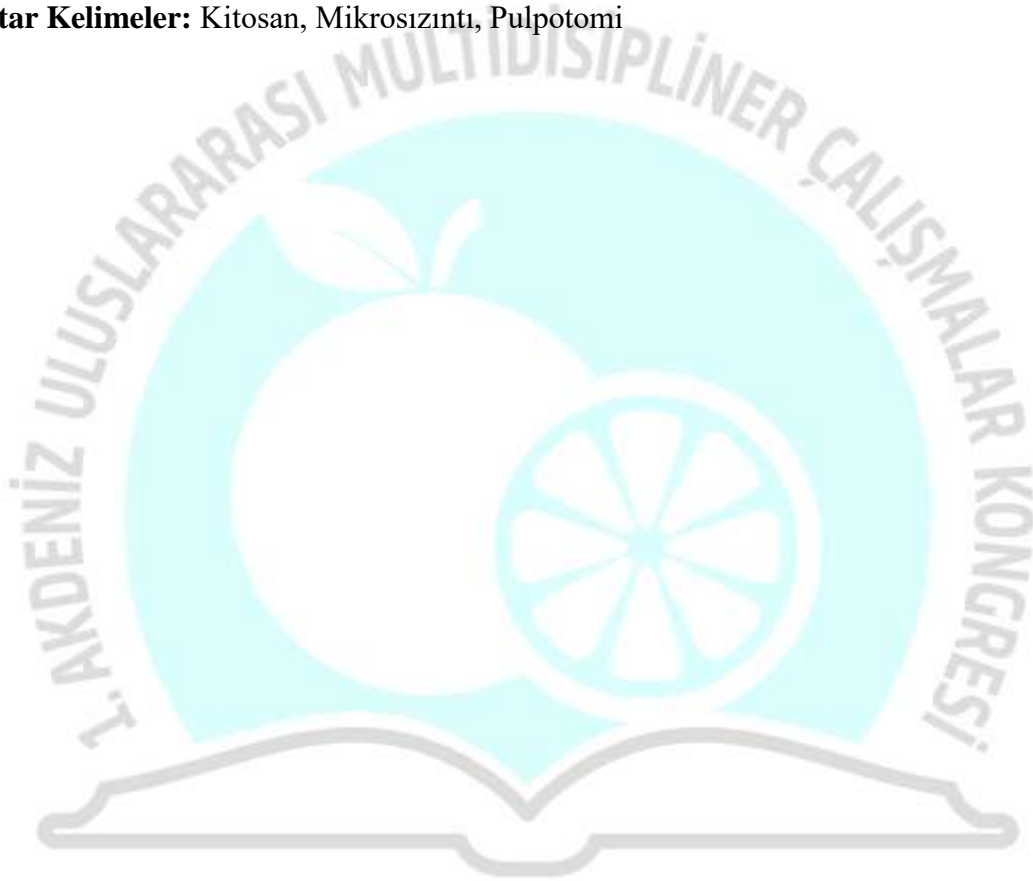
Enfekte veya etkilenmiş koronal pulpa dokusunun cerrahi olarak çıkarılmasından sonra geride kalan sağlıklı kök pulpasının canlılığının korunmasına yardımcı olacak veya sabitlenmesini sağlayacak bir ajan kullanılarak uygulanan pulpotomi tedavisi, çürüğün çok daha kolay ve kısa sürede ilerlediği süt dişlerinde en çok uygulanan tedavi yöntemlerinden biridir. Pulpotomi tedavilerinde formokrezol, gluteraldehit, kalsiyum hidroksit, sodyum hipoklorit gibi ajanların yanısıra Ankaferd BloodStopper, ferrik sülfat, kitosan gibi hemostatik ajanlarda kullanılmaktadır. Pulpotomi tedavilerinde diş amalgam, kompomer, kompozit rezin veya paslanmaz çelik kronlarla restorasyonlarla restore edilerek tedavi tamamlanmaktadır. Ancak kullanılan bazı pulpotomi ajanları kompozit rezinlerin bağlanmalarını etkileyerek mikrosızıntıya yol açabilmektedir.

Çalışmamızda amputasyonda kullanılan 3 farklı hemostatik ajanın (Ankaferd BloodStopper, ferrik sülfat, kitosan) kompozit restorasyonlarda mikrosızıntıyı nasıl etkilediğinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bunun için çalışmalarda sıklıkla tercih edilen analizlerden biri olan boyama yöntemi kullanılmıştır. Dişlerin bukkolingual kesitleri stereomikroskop altında mikrosızıntı yönünden değerlendirilmiş, elde edilen sonuçların değerlendirilmesinde Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Kontrol- kan ve kitosan- kan grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı

bir farklılık saptanmıştır ($P=0.022$, $P=0,032$). Bu sonuca göre kontrol ve kitosan gruplarında mikrosızıntı kan grubuna oranla daha düşük olarak bulunmuştur. Diğer gruplar arasında mikrosızıntı yönünden anlamlı farklılık yoktur. Çalışmamızda en yüksek mikrosızıntı skoru kan ve ferrik sülfat gruplarında görülmüştür.

Pulpotomi tedavilerinde mikrosızıntının artmasına neden olan ajanların tercih edilmemesi yapılan restorasyonun prognozu açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kitosan, Mikrosızıntı, Pulpotomi

MERSİN
1-3 MART 2019

SÜT MAKSİLLER KESİCİ DİŞLERİN TRAVMAYA BAĞLI ERKEN KAYBININ OLUMSUZ SONUÇLARI

Dr. Öğr. Üyesi Seçkin Aksu

Mersin Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

ÖZET

Okul öncesi dönemindeki çocuklarda düşme, çarpma veya sert cisimle yaralanma sonucunda süt dişlerinde travmaya bağlı komplike veya komplike olmayan kron ve kök kırıkları veya yumuşak doku yaralanmaları meydana gelebilmektedir. Travmatik dental yaralanmalar, özellikle ön bölgedeki süt dişlerinin tamamen yerinden çıkması (avülsiyonu) veya dental ark üzerindeki prognozunun giderek kötüleşmesine neden olan erken veya geç komplikasyonlar sonucunda çekilmesi nedeniyle erken süt dişi kayıplarına neden olabilmektedir. Süt dişi avülsiyon yaralanmalarına, en fazla 2-4 yaş aralığında ve 1,5 kat daha fazla sıklıkta erkek çocuklarda rastlanmaktadır. Diğer travmatik yaralanma türlerine oranla süt kesici dişlerdeki avülsiyon yaralanmalarının prevalansı %5.8 ila 19.4 olarak belirtilmiştir. Süt dentisyonda en fazla etkilenen dişler sırasıyla; maksiller santral kesiciler, maksiller lateral kesiciler ve mandibular santral kesicilerdir.

Travma sonrası zayıf prognoz, çocuk hastanın kompleks dental tedaviyi kabul etmemesi, daimi kesici diş germelerinin etkilenme olasılığı, çevre yumuşak dokuların iyileşme bozuklukları ve kökte patolojik rezorpsiyon meydana gelmesi gibi geç komplikasyonlar nedeniyle etkilenen dişlerin erken çekilmesi gerekli görülebilmektedir. İntrüzyon, kök kırığı ve çeşitli lüksasyon yaralanmaları sonrasında da çekim kararı verilebilir. Literatürde süt kesici dişlerin erken kaybedilmesi sonucunda estetik problemler, yaşam kalitesinin olumsuz etkilenmesi, beslenme ve konuşma problemleri, dental arkta kayıplar, kalıcı dişlerin gelişim ve erüpsiyonlarının olumsuz etkilenmesi gibi sekellerin meydana geldiği çalışmalar mevcuttur. Bu bildiri, süt maksiller kesici dişlerin erken kayıpları sonucunda olabilecek olumsuz sonuçları irdelemektedir. Kısa veya uzun dönemde gelişebilecek olumsuz etkileri konu alan sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır veya genellikle kanıda dayandırılmamaktadır. Fakat klinisyenler açısından ön bölge dişlerin erken kaybı nedeniyle ileride meydana gelebilecek sonuçları öngörüp doğru kararı verebilmek ve ebeveynleri travma konusunda istenilen bilgi düzeyine ulaştırmak adına büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Süt dişi, avülsiyon, diş çekimi, komplikasyon

OSTEOPOROZ TANISI NEDENİYLE ORAL RİSEDRONAT KULLANAN HASTADA GELİŞEN ÇENE OSTEONEKROZU: OLGU SUNUMU

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Özcan Küçük
Mersin Üniversitesi, Diş hekimliği Fakültesi

ÖZET

Bifosfonatlar, osteoklastik aktiviteyi inhibe ederek kemik yıkımını azaltan ilaçlardır. Bu etkileri nedeniyle meme, prostat ve akciğer kanseri gibi malignitelerin kemik metastazlarında, multiple myelomaya bağlı metastatik litik lezyonların ve osteoporoz gibi metabolik kemik hastalıklarının önlenmesi ve tedavisinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bifosfonatlar nitrojen içeriklerine göre nitrojen içermeyen ve nitrojen içeren bifosfonatlar olmak üzere başlıca iki grupta sınıflandırılmaktadır. Nitrojen içermeyen bifosfonatlar etidronat, tiludronat, klodronattan oluşurken nitrojen içeren bifosfonatlar alendronat, pamidronat risedronat, ibandronat ve zolendronat olarak sınıflandırılmaktadır. Nitrojen içeren bifosfonatlar nitrojen içermeyenlere göre daha güçlüdür. Bifosfonatların birçok yararı olmasına rağmen, bu ilaçların kullanımına bağlı olarak çene kemiklerinde beklenmeyen ciddi yan etkiler ortaya çıkmaktadır. Bifosfonat kullanımına bağlı gelişen kemik nekrozu (BRONJ); çene yüz bölgesinde radyoterapi öyküsü olmayan, bifosfonat kullanmış, veya kullanmakta olan, 8 haftadan daha uzun süredir kronik, nekrotik kemiğin açığa çıkması ile karakterize lezyonlar olarak tanımlanmaktadır. İlk defa 2003 yılında bir yan etki olarak bildirilen BRONJ, hastaların yaşam kalitesini etkilemekte ve diş hekimleri için önemli bir sorun oluşturmaktadır. BRONJ gelişimi, dental cerrahi operasyonlar veya uyumsuz protezler tarafından tetiklenebilmekte veya bifosfonat alan hastalarda ağır sigara ile şiddetlenebilmektedir. Özellikle intravenöz bifosfonat ile tedavi edilen hastalardaki osteonekroz oluşma riskinin, oral bifosfonat kullananlara göre çok daha yüksek olduğu bildirilmiştir. BRONJ'un özellikle çene kemiklerinde görülmesi, maksilla ve mandibulanın çiğneme kuvvetleriyle sürekli bir travmaya maruz kalması, bu kemiklerin oral kavite içinde yer alması ve oral kavitenin aseptik bir ortam olmamasına bağlanmıştır. Bu olgu sunumunun amacı, osteoporoz tanısı nedeniyle 2003-2007 yılları arasındaki 5 yıl boyunca ayda bir kez oral risedronat kullanım öyküsü olan 60 yaşındaki bir kadın hastada gelişen çene osteonekrozunu literatür eşliğinde sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Bifosfonat, oral bifosfonat, osteoporoz, osteonekroz

SUBMANDİBULAR TÜKRÜK BEZİ PARANKİMİNDE DEV SİYALOLİT: BİR OLGU SUNUMU

Dr. Öğr. Üyesi Nazan Koçak

Mersin Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Siyalolit, inorganik materyalin tabakalı bir şekilde kireçlenmesi ve tükürük sıvısının kristalleşmesiyle oluşan bir kütledir. Sarımsı beyaz renkte, tek veya çok sayıda, yuvarlak, oval veya uzamış şekillerde görülmekte olup, çapı 2 cm ya da daha fazla olabilmektedir. Yapısında bulunan mineraller, hidroksiapatit oktakalsiyum fosfat gibi çeşitli kalsiyum fosfat formlarıdır. Epitel hücresi, bakteri, yabancı parçacıklar ve bakteri metabolizma ürünleri gibi organik yapıların nidusta birikmesiyle ve etrafını kalsiyum ve fosfor iyonlarının kaplamasıyla siyalolitlerin genişlediği bildirilmektedir. Majör veya minör tükürük bezi parankiminde veya kanalında oluşan, yılda 1 mm oranında büyüyen taşlı veya taşsız obstrüktif siyaladenit, tükürük bezlerinin ana enflamatuvar bozukluğudur. Siyalolitiazislerin (tükürük bezi taşı) yaklaşık % 80'i submandibular bezlerde, % 20'si parotis bezinde ve % 1'inden daha azı sublingual bezde oluşabilmektedir. Tükürük bezi kanal çıkışı bölgesinde siyalolit formasyonunun gelişmesiyle oluşan tıkanıklığa bağlı bezde dilatasyon ve ağrılı şişlik meydana gelmektedir. Submandibular tükürük bezinde yerleşim gösteren taşların büyük bir kısmı bez duktusunun distal 1/3 kısmında, daha az bir kısmı ise posterior submandibular bez hilumunda ve bezin içinde yerleşim göstermektedir. Çoğu siyalolit semptomatik bulgularla veya rutin klinik ve radyografik muayenede tespit edilmektedir. Ancak, sıklıkla karşılaşılmadığından klinik ve radyolojik bulgulara rağmen tanı koymada sorunlar oluşabilmektedir. Bu olgu sunumu ile submandibular siyalolitiazis olgusunun oral bulguları, etiyolojisi, seyri ve uygulanan tedavi yöntemleri konusunda diş hekimlerinin bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Olgu: Yemek yeme ve çiğneme sırasında oluşan ağrıları ve son iki yılda boynunda büyük boyutlara ulaşan oluşan şişliği nedeniyle Mersin Üniversitesi Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi A. B. D'na başvuran 63 yaşında erkek hastaya, muayene sırasında elde edilen radyografik görüntüleri ile birlikte submandibular siyalolitiazis teşhisi konulmuştur. Bu makalede, submandibular siyalolitiazise ait klinik-radyolojik özellikler ve uygulanabilecek tedavi yaklaşımları tartışılmaktadır.

Sonuç: Submandibular siyalolitiazis, oral ve maksillofasiyal radyologlar tarafından tespit edilen ve büyük boyutlara ulaşması nadir görülen tükürük bezi hastalığıdır. Hastadan alınan iyi bir anamnez ve ağız tabanı- boyun bölgesini içeren dikkatli bir muayene ile birlikte ayrıntılı iki ve üç boyutlu

görüntüleme tanının kesinleşmesinde ve cerrahi işlemlere kolaylık sağlamada yeterlidir. Submandibular bez siyalolitiyazisinin tedavisi; taşın yerleşim yeri ve büyüklüğüne göre planlanmalıdır. Büyük boyutlara ulaşan siyalolitiyazisinin cerrahi olarak çıkarılmalarının uygun olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Kserostomi; parankim; siyalolitiyazis; submandibular bez; tükürük

MERSİN
1-3 MART 2019

KÜLTÜRLERARASI FARKINDALIK ve ETKİLEYEN FAKTÖRLER: SAĞLIK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Rana Can
Mustafa Kemal Üniversitesi

DR. Öğr. Üyesi Rabiye Erenoğlu
Mustafa Kemal Üniversitesi

ÖZET

Giriş ve Amaç: Temel uğraş alanı insan olan hemşirelik, farklı toplumlardan bireylere ihtiyaçları doğrultusunda bakım veren profesyonel bir meslektir. Kültürel yönden uygun olan bakım, hemşirenin bireysel olarak kültürel farklılıklar ve benzerlikler hakkında bilgi sahibi olmasını, duyarlı davranmasını ve kültürel farklılıklara saygı göstermesini gerektirir. Hemşirelik alanında eğitim veren kurumların giderek kültürel çeşitlilik gösteren toplumların sağlık hastalık ihtiyaçlarını karşılamada görev alacak meslek mensuplarını yetiştirirken bu konuda duyarlı ve farkında olmayı da kazandırmaları önemlidir. Bu çalışmanın çıkış noktası da mesleki eğitim almak üzere farklı kültürlerden gelen öğrencilerin kültürel farkındalıklarını ve bu farkındalıkla ilgili etkili faktörleri ortaya koymaktır.

Birey ve Yöntem: Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup 2018-2019 güz döneminde Sağlık Yüksekokulu'nda okuyan araştırmaya katılmayı kabul eden ve derslere devam eden 358 öğrenci çalışma kapsamına alınmıştır. Araştırmada, araştırmacılar tarafından literatür taranarak hazırlanan Veri Toplama Formu ve Kültürlerarası Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek 2011 yılında Rozaimie ve ark'ları tarafından geliştirilmiş olup geçerlik güvenirlik çalışmasını 2017 yılında Karabuğa Yakar ve Ecevit Alpar yapmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 20.55 ± 2.46 'dır. %66.80'i kadın, %28.80'i üçüncü sınıf öğrencisi, en uzun yaşadığı yer ilçe merkezi olanların oranı %41.30, geliri giderine denk olanlar %58.90, üniversite yaşamı için başka şehirden gelenlerin oranı %45.80, eğitim sırasında yurttan kalanların oranı %47.20'dir. Öğrencilerin %76.80'i kültür ve kültürel farkındalığın iletişimi olumlu yönde etkilediği ve katkısının olduğunu, %93.60'sı farklı kültürden bireylerle bir arada olmanın /paylaşımında bulunmanın kişiye olumlu yönde yararı olduğunu ve %82.70'si de meslek yaşantısına başladıktan sonra farklı kültürde bir şehirde/ülkede çalışmayı istediğini ifade etmiştir. Çalışmada öğrencilerin "Kültürlerarası

Farkındalık Ölçeği” Cronbach’s Alpha katsayısının 0.62 olduğu belirlenmiştir. Öğrenci hemşirelerin “Kültürlerarası Farkındalık Düzeyi” toplam puan ortalaması 17.03 ± 4.32 ‘dir. Çalışmada kültür/kültürel farkındalığın iletişimi etkileme durumu, farklı kültürden bireylerle bir arada olmanın /paylaşımında bulunmanın kişiye yararı olma durumu, ulusal / uluslararası öğrenci değişim programlarına katılmayı isteme durumu ve kültürlerarası hemşirelik kavramını duyma ile “Kültürlerarası Farkındalık Ölçeği” toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$)

Tartışma ve Sonuç: Hem bütüncül bakımda hem de hasta özerkliğini korumada kültürel özelliklerin bilinmesi ve bakımın bu unsuru da dikkate alarak planlanması bakımın kalitesini arttırmada ve hastanın tedavi ve bakıma uyumunu sağlamada önemlidir. Çalışmamızda öğrenci hemşirelerin kültürlerarası farkındalık düzeyinin iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu da öğrencilerin hastaların kültürel değerlerini önemsediklerini ortaya koymaktadır. Mezuniyet sonrasında da kültürel farklılıkları dikkate almaları konusunda farkındalığın arttırdığı düşünülmektedir. Literatürde de ulusal ölçekte kültürlerarası hemşirelikle ilgili bağlantılı yayınların ikibinli yıllardan itibaren arttığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası farkındalık, Hemşire, Kültürlerarası hemşirelik,

MERSİN
1-3 MART 2019

ŞİRÂZÎ'NİN el-MÜHEZZEB ADLI ESERİNDE ENMÂTÎ'YE NİSPET ETTİĞİ GÖRÜŞLERİN TESPİT ve TAHLİLİ

Prof. Dr. Nasi Aslan

Çukurova Üniversitesi

Arş. Gör. İbrahim Sizgen

Çukurova Üniversitesi

ÖZET

İmam Şâfiî'den sonra Şâfiî mezhebinin gelişimine, farklı coğrafyalara yayılmasına ve istikrar bulmasına katkıda bulunan birçok fakih yetişmiştir. Bu fakihlerden biri de Şâfiî Bağdat ekolü fakihlerinden olan Ebü'l-Kâsım el-Enmâtî'dir. Tam adı Ebü'l-Kâsım Osmân b. Saîd b. Beşşâr el-Ahvel el-Enmâtî olup Bağdat'ta doğmuştur. Bibliyografi kaynaklarında hayatına dair yeterli bilgi yoktur. Doğum tarihi ile ilgili olarak herhangi bir açıklamaya kaynaklarda yer verilmemiştir. Ancak Enmâtî'nin Şâfiî fukahâ silsilesinde İmam Şâfiî'yi görme imkânı bulamayan, h. 300/913 seneye kadarki ikinci tabakât diye nitelendirilen bir dönemde yaşadığı bilinmektedir. En çok fıkıh dersi aldığı hocası Müzenî'dir. Bu yüzden Enmâtî hocası Müzenî'nin fıkıh bilgisini Bağdat'a taşıyarak Şâfiî fikhının yayılmasına vesile olan ilk kişi olarak kayıtlarda yer almıştır. Bu yüzden kendisine mezhepte otoriter anlamına gelen “Şeyhu’ş-Şâfiîyye” lakabı verilmiştir. İmam Şâfiî'nin talebesi olan Müzenî ve Rebî' b. Süleyman el-Murâdî gibi önemli şahsiyetlerden ders alan Enmâtî'nin hayatına yönelik terâcim eserlerinde fazla bilgiye yer verilmemiştir. Terâcim eserlerinde Enmâtî'nin telif çalışmasında bulunduğu dair herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Muhtemelen Enmâtî, Bağdat'ta yer alan camilerde ders halkaları kurup sadece Şâfiî fikhının tedrisine yönelik faaliyet yürüttüğünden tasnif çalışmasında bulunamadığı tahmin edilmektedir. Buna rağmen Enmâtî'nin usul ve fûrûa dair görüşleri mezhep kaynaklarında zikredilmiştir.

Ancak başta Şîrâzî'nin el-Mühezzeb adlı eseri olmak üzere bazı Şâfiî fıkıh kaynaklarında fukahâ tarafından Enmâtî'nin fikhî görüşlerine atıfta bulunulmuştur. Biz de bu araştırmamızda tabakât eserleri ekseninde Enmâtî'nin hayatına, mezhepteki konumuna ve Şîrâzî'nin el-Mühezzeb adlı eserinde Enmâtî'ye nispet ettiği görüşleri mukayeseli olarak ele alarak bu görüşlerin mezhepteki tesiri ve sonuçları hakkında bir kısım analizlerde bulunacağız.

Anahtar Kelimeler: Enmâtî, Şâfiî Mezhebi, Şîrâzî, el-Mühezzeb.

İSLAM HUKUK USULÜNDE HABERİN DOĞRULUK KRİTERLERİ

Arş. Gör. Hasan Kayapınar

Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Hemen her alandaki bütün ilim dalları kendi kaidelerini koymadan önce kaynaklarının güvenilir olmasına önem vermiştir. Zira söz konusu alandaki bilgilerin yanlış olması durumunda, üzerine inşa edilmiş fikirlerin geçerliliğini koruyamayacağı açıktır. Bundan dolayı İslami ilimler de kaynakları ve kendilerine ulaşan bilginin güvenilirliği konusunda pek çok kriter koymaya gayret etmiştir. Bunun için öncelikle haberin ne olduğu, hangi ifadelerin haber sayılıp sayılamayacağı etrafında uzun tartışmalar yaşanmıştır. Bu konuda önemli başvuru kaynaklarından birisi de belagat sahası olmuştur. Zira bir ifadenin haber niteliği taşıması için öncelikle dil kuralları açısından bazı şartlara haiz olması gerekmektedir. Bundan dolayı öncelikle haber cümlesinin taşıması gereken şartlar ele alınacaktır.

Bir cümlenin haber olarak nitelenmesi delil teşkil etmesi için yeterli sayılmamıştır. Ayrıca bu haberin doğru olması da gerekmektedir. Zira yalan ya da yanlış haberlerin medlûlü sahih olmayacağı için bu haberin değeri yoktur. Bu durumda haberin doğru olarak nitelenebilmesi için bazı kriterler konulmasının zorunluluğu gündeme gelmektedir. Fıkıh usulü kitapları başta olmak üzere klasik kaynaklarda haberin doğruluk kriterleri üzerinde durulmaktadır. Aynı zamanda haberin hangi durumlarda yalan/yanlış olarak vasıflandırılacağı konusu da detaylarıyla ele alınmıştır. Haberın doğruluk sıfatını kazanmasına etki eden unsurların başında haberin içeriği, bu içeriğin dış dünya ile uyumu ve haberi ileten kişinin bu habere dair kanaati yer almaktadır. Söz konusu kaynaklarda bu unsurlar tek tek ele alınmakta ve uzun uzun tartışılmaktadır. Bu unsurların taşıması gereken özellikler konusunda anlaşma bulunmamakta, her bir ekol kendi kriterine göre değerlendirme yapmaktadır. Bu çalışmada söz konusu unsurlar ve bu unsurların taşıması gereken kriterler etrafındaki tartışmalar ele alınacaktır. Çalışmanın sonunda ulaşılan sonuç gerekçeleriyle birlikte sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Haber, Doğru.

6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE YASASI VE UYGULAMASINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER ÜZERİNE: HATAY (KIRIKHAN) ÖRNEĞİ¹

Prof. Dr. Murat Tek

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Burak Karaoğlan

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte dünyada birçok alanda değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Hiç şüphesiz bu değişim ve dönüşümden etkilenen alanların başında yerel yönetim birimleri gelmektedir. Yerel yönetimler, geçmişten günümüze yerel ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş anayasal bir birim olarak karşımıza çıkmaktadır. Yerel yönetim birimleri, yerelde kamu hizmetlerinin sunulması aşamasında halkın yönetime katıldığı birimlerdir. Bu birimlerin görevlerini bizzat kendi organları tarafından yerine getirmesi uygun görülmüştür. Bildiğimiz üzere yerel yönetim birimleri, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve köy yönetimlerinden oluşmaktadır.

Dünyada meydana gelen refah devlet anlayışı ve devleti küçültme girişimleri, yerelde adem-i merkeziyet ile birlikte konuşulan ve sıklıkla tartışılan konular arasına girmişti. Refah devlet anlayışı ülkelerde liberal eğilimlerin ortaya çıkmasına neden oldu. Türkiye’de bu süreç ancak 1980’li yıllar itibari ile -özellikle 24 Ocak kararları sonrası- yoğunluk ve hız kazanırken bu zaman diliminde göze çarpan reformların ağırlık noktası yerel yönetim birimleri olmuştur.

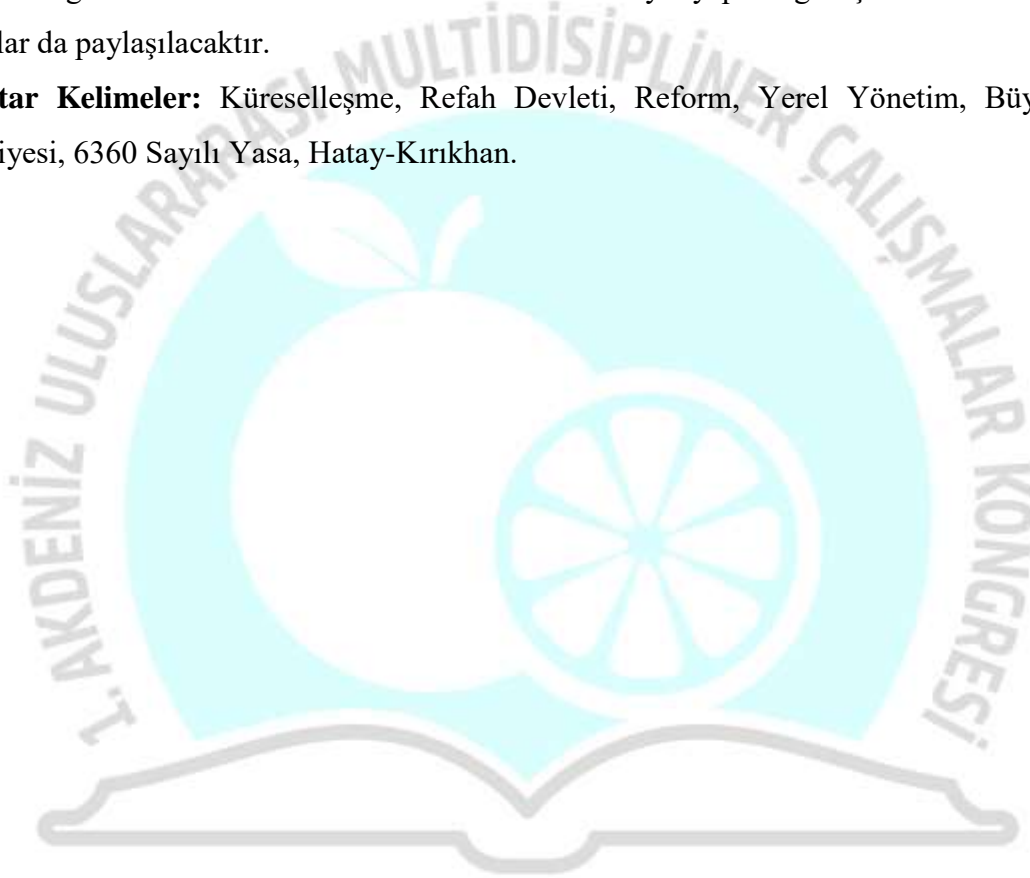
İlk olarak 1984 yılında çıkarılan 3030 Sayılı Büyükşehir Belediye Yasası ile başlayan büyükşehir macerasını 2004 yılında çıkarılan 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Yasası izlemiştir. Bunları ise son olarak yerelde, büyük radikal değişikliklerin önünü açan ve 2012 yılında çıkarılan, 30 Mart 2014 yerel seçimleri ile uygulamaya konulan, 6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Yasası takip etmiştir. Yasanın göze çarpan en önemli noktası ise büyükşehir sınırlarında bulunan il özel idarelerinin, belde belediyelerinin ve köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılıp, köylerin ve belde belediyelerinin mahalle statüsüne dönüştürülmesine olanak sağlamasıdır. 2012 yılında kabul edilen 6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Yasası,

¹ . Bu çalışma HMKÜ, SBE, SBKY Anabilim Dalında Haziran 2018 tarihinde görüşülerek kabul edilen Karaoğlan, Burak (2018) “6360 Sayılı Yasa Ve Uygulamasına Yönelik Değerlendirmeler: Hatay (Kırıkhan) Örneği” başlıklı Yüksek Lisans Tezinin bulgularını paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır.

yerelde köklü değişimlere imza atarken, yerel yönetim dizgesi üzerinde birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir.

Çalışmamızda yasanın yerel yönetim sistemine getirdiği reformlar ele alınacaktır. Bu çerçevede akademisyenlerin yasaya yönelik olumlu ve olumsuz değerlendirmeleri incelenecektir. Hatay-Kırıkhan ölçeğinde, halkın temsilcisi konumunda bulunan; başta Belediye Başkanı ve ardından Muhtarlar olmak üzere Siyasal Parti İlçe Başkanları, Sivil Toplum Örgütü Yöneticileri ve Yerel Basın Temsilcileriyle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular da paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Refah Devleti, Reform, Yerel Yönetim, Büyükşehir Belediyesi, 6360 Sayılı Yasa, Hatay-Kırıkhan.

MERSİN
1-3 MART 2019

GÜNEYDOĞU MEDRESELERİNDE FIKIH EĞİTİMİ -TİLLO MEDRESELERİ ÖRNEĞİ-

Arş. Gör. İbrahim Sizgen

Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Nasi Aslan

Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Tarihsel süreç içerisinde ilk eğitim faaliyetlerine IX. Yüzyılda başlayan medreseler, tedrisat işlemini yürüterek zaman içerisinde kurumsallaşmış ve İslam kültür ve medeniyetine önemli katkıda bulunmuştur.

Kelime olarak medrese, دَرَسٌ يَدْرُسُ sülâsî mücerred fiilinin mimli mastar/ism-i zaman, ism-i mekân kalıbından olup sözlükte ders okumak (mimli mastar) veya ders okunan yer/zaman (ism-i zaman, ism-i mekân) manalarında kullanılmaktadır. Günümüzde ise bu kavram daha çok fıkıh, hadis, tefsir, Arapça grameri ve belağat gibi İslâmî ilimlerin eski usule göre okutulduğu yer olarak bilinmektedir. Bu bağlamda medreselerin İslam dünyasına ait birer eğitim kurumları olduğu söylenebilir.

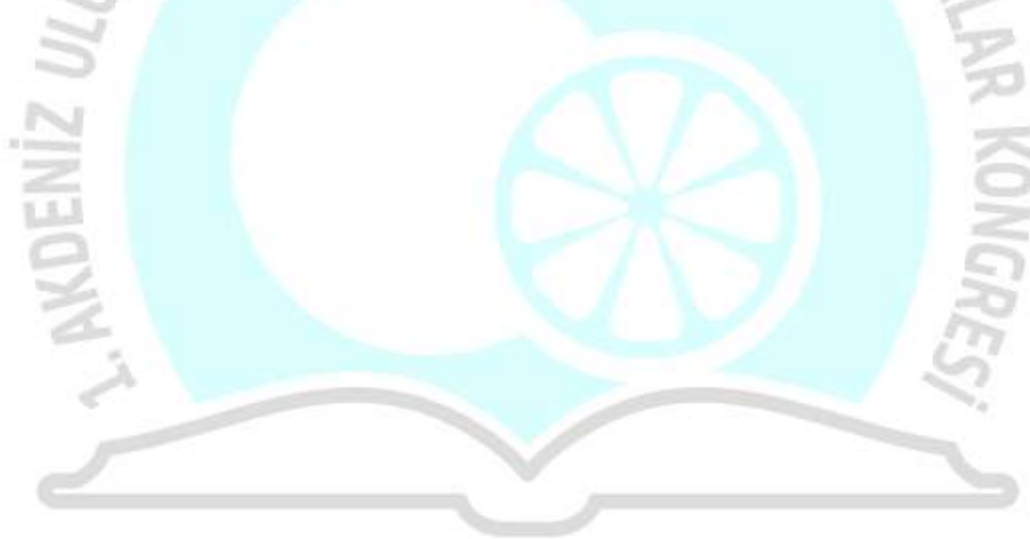
Çağın ihtiyaçlarına cevap verememesi, bozulmaya dönük konjonktürel şartlar ve Cumhuriyet sonrası ilan edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu gereği kapatılan medreselerin, toplum üzerindeki izleri silinmemiştir. Günümüzde Kur'an Kursu ve sair isimler altında faaliyet göstermekte olan bazı STK'ları Selçuklu/Osmanlı dönemi medreseleri eğitim sistemini çağrıştırır bir tarzda varlığını devam ettirmeye çalışmaktadır.

Bu bağlamda Selçuklu/Osmanlı döneminde kurumsal kimliğe kavuşan, İslâmî ilimlerin ders olarak okutulduğu medreselerin devamı niteliğinde olan medreselere günümüz Türkiye'sinin belli bölgelerinde rastlamak mümkündür. Bu bölgelerden birisi de Güneydoğu Anadolu bölgesidir. Bu bölgede söz konusu medrese geleneğini en üst seviyeye taşıyıp gerek müfredatı gerekse işleyiş açısından verdiği eğitim sistemi ile kendinden söz ettirerek Güneydoğu Anadolu'da yer alan medreselerin en önemlisi Siirt'in Tillo ilçesinde faaliyet gösteren Memdûhiyye ve Mücahidiyye medreseleridir. Zira bu medreseler diğer bölgelerde yer alan medreselere nazaran Selçuklu/Osmanlı tarzındaki tedris yapısıyla şöhret bulmuş, geleneksel ilim tahsilindeki kimliğini muhafaza etmiş, bu hususta İslâm kültür ve mirasını zenginleştirmişlerdir.

Her medresenin kendine has eğitim müfredatı vardır. Tillo'daki medreselerde yer alan müfredatta ise ağırlıklı olarak Arap grameri ve bölgeye hâkim olan mezhebin Şâfîlik olması münasebetiyle de Şâfîî fikhına yönelik furû kitapları yer almaktadır. Medreseye ilim tahsil etmeye gelen talebe burada yaklaşık olarak yedi yıl eğitim görmektedir. Talebe, Arap gramerine yönelik sıralı/hiyerarşik kitapları okurken müfredat dışı olarak da fıkıh kitaplarına eğilim göstermektedir. Medresede okutulan fıkıh kitaplarından bazıları şunlardır: Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed el-Hatîb eş-Şîrbînî (ö.977/1570) *Muğni'l-muhtâc ilâ Ma'rifeti'l-Minhâc*, İbrahim b. Muhammed b. Ahmed el-Bâcûrî (ö.1277/1860) *Hâşiyetu'l-Bâcûrî*, Osman b. Muhammed el-Bekrî ed-Dimyâtî (ö.1300/1883) *Îânetu't-Tâlibîn* ve diğerleri.

Bu tebliğde medrese kurumunun tarihi süreçteki yeri ve önemine değinildikten sonra özellikle Memdûhiyye medresesindeki fıkıh eğitimi üzerinde durularak tebliğ sınırları içerisinde konu tartışılacak ve medresede okutulan Şâfîî fıkıh kitapları hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Medrese, Tillo, Fıkıh Eğitimi, Memdûhiyye Medresesi,

MERSİN
1-3 MART 2019

ALİ EL-KARİ'NİN ŞAFİİLERE YÖNELTİĞİ METODOLOJİ ALANINDAKİ TENKİTLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Hasan Kayapınar

Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Bütün hukuk sistemlerinin kendisine göre bir hüküm çıkarma yöntemi bulunmaktadır. Bu yöntem söz konusu hukuk sisteminin mahiyeti ile yakından ilgilidir. İslam hukukunda da hüküm verilebilmesi için bazı kurallar geliştirilmiştir. Bu kuralların en önemli işlevi hüküm verilirken kaynakların doğru bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktır. Ancak bu kurallar hakkında fikir birliği sağlanamamış, her mezhep kendine has kurallar tespit etmiştir. Bunun sonucunda mezhepler arası ilmi tartışmalar meydana gelmiştir. Bu tartışmaların başında da İslam hukukunun en temel kaynakları olan Kur'an ve hadis metinlerinin nasıl ele alınacağı konusu gelmektedir. Bunun temel sebebi ise bazı konuların hem Kur'an'da hem de hadislerde farklı açılardan yer almasıdır.

Önemli fıkhi mezheplerden birisi olan Şafii mezhebi, nassların zahirine Hanefi mezhebine nispeten daha fazla önem vermesi ile iştihar etmiştir. Bunun sonucu olarak Hanefi mezhebi, nassları gerektiği kadar dikkate almadığı yönünde eleştirilere maruz kalmıştır. Buna karşın hadis alanında uzmanlaşmış Hanefi bilginleri de Hanefi mezhebinin hadisleri dikkate aldığını ispatlamak için özel eserler kaleme almıştır. Bu alimlerin başında da hadis alanındaki çalışmaları ile tanınmış Ali el-Kari gelmektedir. Ali el-Kari önemli bir Hanefi alimi olup fıkıh alanında çok sayıda eser kaleme almıştır. Bu çalışmalarında Hanefi metodolojisini sıkı bir şekilde savunmuştur. Bunu gerçekleştirirken de diğer mezheplere, özellikle de Şafii mezhebine yönelik kimi zaman sert sayılabilecek eleştiriler yönelmiştir. Çalışmada Ali el-Kari'nin tercih edilmesinin başlıca sebebi söz konusu müellifin hadis literatürüne de hakim olması ve Hanefileri, mezhebin en çok eleştiri aldığı noktalar üzerinden savunmasıdır. Hadis alanındaki hakimiyeti sayesinde Şafii mezhebine ciddi tenkitler yönelmiştir.

Bu çalışmada daha çok Ali el-Kari'nin Şafii mezhebine yönelttiği metodoloji alanındaki eleştiriler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ali el-Kari, Şafii Mezhebi, Metodoloji, Eleştiri.

OSMANLI'NIN SON DÖNEMLERİNDE HUKUK ANLAYIŞI -“MASÛNİYET-İ HUKÛKUN NÜFÛZ-İ HÛKÛMETLE TELİFİ” ADLI MAKALENİN TAHLİL VE DEĞERLENDİRİLMESİ-

Arş. Gör. Dr. Ömer Korkmaz

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Hukuk Devleti ilkesi, insanın temel hak ve hürriyetlerinin güvence altına alınmasını gerektirir. Ancak temel hak ve hürriyetlerin anayasa ya da kanunla sınırlandırılabilmesi de yine Hukuk Devleti ilkesinin bir gereği kabul edilmiştir. Hukuk Devleti kavramının Avrupa’da ortaya çıkmasıyla birlikte insan haklarının korunması ile devletin/hükümetin yaptırım gücünün bu hakları ne derece sınırlandırabileceği hususu bazı araştırmalara konu olmuştur. Osmanlı Devleti’nin sonlarıyla Cumhuriyet’in ilk dönemlerinde de konuyla ilgili araştırmalar yapılmış ve makaleler yayınlanmıştır. Özellikle “polislin tenvîr-i fikrine ve mesleğin terakkîsine hâdim olmak” amacıyla çıkan Polis Mecmuasında bu hususa dönük makaleler yazılmıştır. Polis Mecmuası hukuk tarihi ve hukuk felsefesine dair konuları içeren bu ve benzer konularda makalelere yer vererek polislik mesleğini icra edecek kişilerin belli düzeyde hukuk bilgisine sahip olmasını da amaçladığı anlaşılmaktadır. 1913-1928 yılları arasında Osmanlıca olarak yayınlanan bu mecmua Cumhuriyet döneminde de yayın hayatına devam etmiştir. Halen Polis Dergisi adıyla yayınlanan dergi bu mecmuanın devamı niteliğindedir.

Polis Mecmuasının ilk sayısı 19 Şaban 1331 (24 Temmuz 1913)’de yayımlanmıştır. Ancak Dava Vekili Ali Rıza Sihami tarafından kaleme alınan hukuk konulu ilk yazı 29 Zilhicce 1331 (29 Kasım 1913) tarihli 9. sayıda yayımlanmış ve bu tarihten sonra da belli aralıklarla hukuk konulu yazılar devam etmiştir. Bu yazıların ilki “Zâbita-i Mâni’a yahut Hükümet ve Kavânîni Mevzû’anın Kuvve-i Müeyyidesi” başlığını taşımaktadır. Söz konusu makalede hükümetin ve mevzu kanunların caydırıcılığı ele alınmıştır. Mecmuada yer alan diğer hukuk yazılarında hakların korunması ilkesiyle hükümetin cezalandırma yetkisinin telifi, cezalandırma yetkisinin hükümete verilmesinin hikmetleri, kanun ve kanunun değeri, ceza kanunları ve önceki İslam devletlerindeki durumu, suçun mahiyeti gibi hukukun muhtelif konularıyla ilgili bilgiler verilmektedir. Bu tebliğde mecmuanın 14 Muharrem 1332 (13 Aralık 1913) tarihli 10. sayısında yer alan ve Ali Rıza Sihami tarafından kaleme alınan “Masûniyet-i Hukûkun Nüfûz-

i Hükümetle Te'lîfi (Hakların Korunması İlkesinin Hükümetin Cezalandırma Yetkisiyle Telifi/Uyumu)" başlığını taşıyan yazı tahlil edilerek günümüz harflerine aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ali Rıza Sihami, Temel hak ve hürriyetler, Cezalandırma yetkisi, Polis Mecmuası.

MERSİN
1-3 MART 2019

AİLE İÇİ ŞİDDET İDDİASI İÇEREN UYUŞMAZLIKLAR YÖNÜNDE AİLE ARABULUCULUĞUNUN UYGULANABİLİRLİĞİ SORUNU

Dr. Öğr. Üyesi Özge Yenice Ceylan
Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak arabuluculuk, 22.06.2012 tarih ve 28331 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ile Türk Hukuku’ndaki yerini almıştır. Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip, önce iş uyuşmazlıklarında ve daha sonra ticarî uyuşmazlıklarda bir dava şartı olarak zorunlu arabuluculuk kurumu hukukumuza girmiştir. Ayrıca aile hukuku meseleleri bağlamında arabuluculuğun zorunlu olmasına ilişkin güncel çalışmalar yürütülmektedir. Fakat aile hukukunun kendine özgü yapısı, kamu düzenini ilgilendirir bir yön taşıması ve hâkimin müdahalesinin sıkı olduğu bir hukuk dalı olması gibi etmenlerle, aile uyuşmazlıklarında zorunlu arabuluculuk uygulaması ciddi eleştirileri ve tartışmaları da beraberinde getirmektedir. 6325 sayılı Kanun’un birinci maddesine göre, arabuluculuk, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri meseleler ile ilgili uyuşmazlıklar hakkında başvurulabilecek bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Aynı hükmün devamında, aile içi şiddet iddiası içeren uyuşmazlıkların arabuluculuğa elverişli olmadığı belirtilmiştir. Söz konusu düzenlemenin varlığı, aile içi şiddet iddiası içeren aile hukuku uyuşmazlıklarında arabuluculuğa başvurulmasına kesin olarak engel olacak bir anlam barındırmaktadır. Bu düzenlemeden hareketle, öğretilerde bu hükmün dar yorumlanması gerektiğini, aksi hâlde aile arabuluculuğuna başvurma imkânının oldukça sınırlanacağını savunanlar olduğu gibi, bunu aksi yönde kabul eden, yani böyle bir dar yorum yapmaya ihtiyaç bulunmadığı şeklinde açıklayan görüşler de bulunmaktadır. Konuyla ilgili olarak bir değerlendirme yapmadan önce, aile içi şiddete ilişkin mevzuata bakarak, aile içi şiddetin ne anlama geldiğini saptamak gerekmektedir. Bu konuda iki düzenlemeden bahsetmek gerekir. Bunlardan ilki, 20.03.2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’dur. Diğeri ise, Türkiye’nin de tarafı olduğu, 10.02.2012 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan İstanbul Sözleşmesi’dir. Bu çalışmada, her iki düzenlemede ele alınan aile içi şiddet ve ev içi şiddet kavramları ile Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu’nun düzenlenme amacı birlikte değerlendirilmek

suretiyle, aile içi şiddet iddiası içeren uyuşmazlıklar yönünden aile arabuluculuğunun uygulanabilirliği sorunu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Aile İçi Şiddet, Aile Arabuluculuğu, Ev İçi Şiddet.

MERSİN
1-3 MART 2019

CEZALANDIRMA YETKİSİNİN HÜKÜMETE (DEVLETE) VERİLMESİNDEKİ HİKMET VE SUÇ İLE CEZA ARASINDA ADİL DENGE

Arş. Gör. Dr. Ömer Korkmaz

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ÖZET

İslam öncesi Arap toplumunda devlet yani merkezi otorite olmadığı için suç ve cezanın belirlenmesi ile infaz edilmesinde geleneklerin, kolektif sorumluluğun, öç alma ve mali uzlaşma yönteminin, kabile büyüklerinin ve tayin edilen hakemlerin otoritesinin önemli bir payı bulunmaktaydı. Hz. Peygamber'in Medine'ye hicreti ve ardından kurulan devletin anayasası mesabesinde olan Medine vesikasının ilan edilmesiyle fertlerin ve kabilelerin kendi haklarını kendilerinin alması (ihkâk-ı hak) usulü kaldırılarak suç ve cezanın belirlenmesi ile infaz yetkisi devlete verildi. Bu yetki artık devlet egemenliğinin ayrılmaz bir parçası kabul edilerek kişilerin bu duruma aykırı davranmalarının suç olduğu kabul edildi. Ayrıca devlet hak sahibinin hakkını nasıl elde edebileceğinin kurallarını da belirleyerek kamu düzeninin teminine dönük yasalar koydu.

Polis Mecmuasında hukuk tarihi, hukuk felsefesi, ceza hukuku gibi konularda makaleler yazan Dava Vekili (Avukat) Ali Rıza Sihami, cezalandırma yetkisinin hükümete (devlete) tevcih edilmesinin nedenlerini irdelediği bir makale kaleme almıştır. Günümüz Türkçesine tercüme edilmiş halini başlıkta verdiğimiz “Hakk-ı Tecziyenin Hükümete Teveccühündeki Hikmet ve Cürüm ile Ceza Beynindeki Nisbet-i Âdile” başlıklı bu makalesinde o, cezalandırma yetkisinin devlete verilmesinin hikmetiyle ilgili görüşlerini belirterek suç ile ceza arasında denge bulunmasının son derece önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. Polis Mecmuasının 12. sayısında yayımlanan bu yazı 16 Safer 1332 (14 Ocak 1914) tarihli olup Osmanlı'nın son dönemlerinde yazılmıştır. Bu çalışmada konu genel hatlarıyla ele alındıktan sonra söz konusu makalenin ihtiva ettiği konular ele alınarak günümüz harflerine transkribe edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ali Rıza Sihami, Ceza, Suç, Polis Mecmuası.

PERFORMATİF PRATİKLERİN TEKRARI OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET**GENDER AS A REPETITION OF PERFORMATIVE PRACTICES**

Dr. Öğr. Üyesi Serpil Durğun
Muş Alparslan University

ÖZET

Cinsiyet gerçek ve olgusal olarak düşünülmekte, toplumsal cinsiyet ise bu gerçek ve olgusal olanın üzerine işlenen kültürel bir yazıt olarak değerlendirilmektedir. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet ayrımını bir yanılısma olarak gören Judith Butler, gerçek ve olgusal kabul edilen cinsiyetin de aslında toplumsal cinsiyet için öne sürülen sembolik ve kültürel normlarla inşa edildiğini savunur. Diğer bir ifadeyle, biyolojik cinsiyetin toplumsal cinsiyetten başka bir şey olmadığını öne sürer. Sembolik ve kültürel yasa heteroseksüel matrisi kurmakta ve bedenler bu matrisle karşılaştığında cinsiyetlenen bir varlığa dönüşmektedir. Toplumsal cinsiyeti, bir söylemsel formasyon olarak ele alan Butler, bedenin maddiliğini kabul etmekle birlikte bu maddiliğin en başından anlamlandırılmaya bağlı olduğunu düşünür. Ona göre bedenler, kendilerini yöneten düzenleyici normlardan ayrı olarak düşünülemezler. Beden, biyolojik cinsiyet ancak toplumsal cinsiyet üzerinden anlaşılıp tanınmakta, bir kimlik kazanmakta, sembolik ve kültürel söylemler vasıtasıyla toplumsal cinsiyete sahip bir beden olarak inşa edilmektedir. Toplumsal cinsiyetli bedenlerin inşası ise, performatif pratiklerin tekrarıyla mümkün olmaktadır. Bir norma ya da normlar dizisine atıf yoluyla oluşturulan yinelenebilir bir pratik anlamına gelen performatiflikle, özneler yasaklara ve normlara atıfta bulunarak toplumsal cinsiyetlerini sürekli olarak icra ederek bedenlerini cinsiyetlendirirler. Performatif pratikler tekrar yoluyla zorunlu ve doğalmış gibi dayatılan heteroseksüel matrisi inşa etmekle birlikte, bu matrisin alt üst edilmesinin de önünü açar. Kadın-erkek ikiciliğine dayanan heteroseksüel çerçevenin ötesine geçebilen istikrarsız, çoklu cinsiyet kimliklerinin de tanınmasını, onların da özne sayılmasını savunan Butler, heteroseksüel matrisi inşa eden performatif ifadelerin aynı zamanda bu matrisin dışladığı kimliklerin görünür kılınmasında ve toplumsal cinsiyetin doğal ve özgün bir töz olmadığının anlaşılmasında işe yarayacağını düşünür. Butler, doğal ve özgün kabul edilen toplumsal cinsiyetin bir tür yanılısma olduğunun ortaya çıkarılmasının, dengesinin alt üst edilmesinin ancak parodi niteliğindeki bir karşı performansla, toplumsal cinsiyetin parodik bir tekrarının sergilenmesi yoluyla mümkün olacağını öne sürer. Bu noktada, Butler karşı cinsle bağdaştırılan kıyafetlerin, bir tür performans olarak, taklit edilerek teatral etki amacıyla giyilmesi anlamına gelen drag'ı, tersine

çevirici bir performans olarak konumlandırıp, toplumsal cinsiyetin taklide dayanan parodik bir tekrarı olarak bize sunar.

Anahtar Kelimeler: Butler, Performatiflik, Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet.

ABSTRACT

Sex is thought about and considered as real and factual, but gender is evaluated as a cultural inscription that is processed over this real and factual. Judith Butler, who considers sex and gender discrimination as an illusion, argues that the sex, which is admitted as real and factual, is actually constructed with symbolic and cultural norms suggested for gender. In other words, Butler suggests that biological sex is nothing but the gender itself. The symbolic and cultural law constitutes a heterosexual matrix and when the bodies come to meet this matrix, they convert into a sexed being. Butler, who handles gender as a discursive formation, considers the materiality of the body, yet believes that this materiality depends on interpretation from the very beginning. For Butler, bodies cannot be considered separately from the regulating norms directing them. Biological sex is only understood and recognized over gender, gains identity and constructed as a gender-based body through symbolic and cultural discourses. The construction of gender bodies is possible with the repetition of performative practices. With performativity, which means a replicable practice created by reference to a norm or series of norms, by referring to prohibitions and norms, subjects genderize their bodies sexually by practicing their gender continuously. As performative practices construct the heterosexual matrix that is imposed through repetition as forced and natural, it also paves the way for this matrix to be upside-down. Butler, who argues and defends recognition of the unstable, multiple gender identities that can go beyond the heterosexual framework based on male-female dualism and she further argues that they need to be considered as subjects, thinks that the performative expressions which construct the heterosexual matrix would also be useful in making visible the identities that this matrix excludes and that gender is not a natural and genuine substance. Butler argues and defends that the ascertainment that gender which is admitted as natural and original, is a sort of illusion and making its balance upside-down, is only possible by a parody-like counter-performance through performing the parodic repetition of gender. At this point, Butler positions drag, which a kind of performance of the garments associated with the opposite sex by imitation that means being worn for a theatrical impact, with having them worn by means of imitation, as a reversing performance and presents it to us as a parodic repetition based on the imitation of gender.

Keywords: Butler, Performativity, Sex, Gender.

DİJİTAL MEDYA VE REKLAMCILIKTA DEĞİŞEN MEDYA PLANLAMA STRATEJİLERİ ÇERÇEVESİNDE DÖNÜŞEN TÜKETİCİ: INSTAGRAM ÖRNEĞİNDE “BAKMA” EYLEMSELLİĞİ

Prof. Dr. Derya Öcal

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi

ÖZET

“Yeni medya” ve “dijitalleşme”, sayısal kodlarla düşünme ve mekanik bir eylemselliğe bürünmeyi beraberinde getirmektedir. Yeni medyanın ağlar aracılığıyla toplumsal pratiklerin her anını ele geçirir derecede açığa çıkardığı etkileşimsellik ve esneklik, ortamda mevcut olan çoklu medya verilerinin (ses, metin, hareketli ve/veya hareketsiz görüntü, rakamsal veriler vb.) kolaylıkla görülmesi, izinin sürülmesi, dönüştürülmesi ve saklanmasını olanaklı kılmaktadır. Bu sistemli yapı içerisinde verilerin kolaylıkla takibi, bu verilerin izleyicisi konumundaki tüketicilerin ayak izlerinin de kolaylıkla sürülmesi anlamına gelmektedir. Yeni medya ile birlikte medya içeriğinin çeşitlenmesi, dönüşümü ve karmaşıklaşmasına tanıklık edilen bu çağda medyanın geleneksel kullanım ve tüketim alışkanlıklarının da topyekûn farklılaştığı gözlemlenmektedir. Günümüzün dijitalleşen dünyasında izleyici/dinleyici/okur, “tüketici”, “takipçi” ve “kullanıcı” ismini alırken; tüketici, aynı zamanda içeriğin “üretici”si konumuna taşınmış bulunmaktadır. Dijital medyada verinin yayılım hızı ve sanallık özellikleri, pazarlama ve reklamcılık dünyasının medya planlama stratejilerinin dönüşümüne neden olmanın yanı sıra tüketicinin davranış kalıplarının dönüşümünü de tetiklemiştir. Dijital medya ile birlikte çaprazlaşan ve yöndeşen kitle iletişim araçları bağlamında geleneksel medyadan farklı kullanım biçimleri açığa çıkmıştır. İnternette gezinme, arama motorundan veriye erişme, göz atma, beğenme, tıklama, yorum yapma gibi biçimlerde açığa çıkan kullanım eylemsellikleri, yeni medyaya bakma alışkanlıkları hakkında ipuçları sunmaktadır. Tüketicinin değişen bakma eylemselliğinin medya planlama stratejileri kapsamında ele alınmasının planlandığı bu çalışmada yaygın kullanıma sahip dijital medya ortamı olarak Instagram üzerinden bir araştırma yürütülecektir. Instagram üzerinde yer alan reklamların değişen kullanıcı odaklı ve reklam stratejileri bağlamında “bakma” ve “okuma biçimleri” esaslı değerlendirileceği bu çalışma, hem reklamcılık hem de tüketici boyutunda değerli bulgular sunması açısından önem taşımaktadır. Belirli bir tarih aralığında mevcut bir Instagram hesabı üzerinden yapılacak olan incelemede, firmaların vermiş oldukları reklamlarda, “ne/lerin sunulduğu ve nasıl sunulduğu” bağlamında değerlendirme yapılacaktır.

Bu bağlamda yazılı ve görsel metinler, kullanılan simge, sembol ve metaforlar ile sloganlar çerçevesinde içerik çözümlemesi yöntemi ile çözümlenecek olup; kullanıcıların bakma eylemselliklerine dönük olarak hangi okuma biçimi stratejisinin kullanıldığı (göz izleme stratejileri, üçgen bir alana bakma davranışı, dikey arama, ters C okuma vb.) bu çalışmanın bir başka inceleme eksenini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Medya, Reklamcılık, Medya Planlama Stratejileri.

MERSİN
1-3 MART 2019

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÜST BİLİŞSEL FARKINDALIK DÜZEYLERİ İLE BİLİMİN DOĞASI ANLAYIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Fatma Gülsuyu

Adıyaman Üniversitesi

Doç. Dr. Abuzer Akgün

Adıyaman Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Ümit Duruk

Adıyaman Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmada üst bilişsel farkındalık düzeyi ile bilimin doğası anlayışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma kapsamında tarama modeline başvurulmuştur. Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Adıyaman İli merkezinde yer alan ortaokullarda öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmuştur. Veriler bu evren içinden ölçüt örneklem yoluyla seçilen öğrencilerden toplanmıştır. Son TEOG sınavındaki akademik başarılarına göre yüksek başarılı ve düşük başarılı olarak sınıflandırılan iki okuldan toplam 279 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak “Bilimin Doğasını Anlama Ölçeği” ve “Üst Biliş Farkındalık Envanteri” kullanılmıştır. Bilimin doğasını anlama ölçeğinin alt boyutları bilim, bilimsel bilgi ve bilim insanıdır (Can, 2008). Üst bilişsel farkındalık envanterinin bileşenleri ise biliş bilgisi ve bilişin düzenlenmesidir (Schraw ve Dennison, 1994). Araştırmanın probleminde üst biliş ile bilimin doğası arasında var olan ilişkinin cevabı aranmıştır. Alt problemde ise cinsiyet, okul başarısı, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumu üzerine bilimin doğası anlayışı ve alt boyutları ile üst biliş farkındalık ve bileşenlerinin etkisi araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin hem üst bilişsel farkındalık düzeylerinin hem de bilimin doğası anlayışlarının cinsiyet değişkeni yönünden anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Akademik başarısı yüksek olan okulda yer alan öğrencilerin üst bilişsel farkındalık düzeyi ve bilimin doğası anlayışları akademik başarısı düşük olan okuldaki öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin üst bilişsel farkındalık düzeylerinde sınıf düzeyi değişkeni yönünden anlamlı bir fark görülmezken, bilimin doğası anlayışlarında sınıf düzeyi yönünden sadece bilim insanı alt boyutunda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin üst bilişsel farkındalık düzeyinin ve bilimin doğası anlayışlarının da yükseldiği bulunan sonuçlar arasındadır. Son olarak, üst bilişsel farkındalık düzeyi ile

bilimin doğası anlayışları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmüştür. Bulgulardan yola çıkılarak, üst bilişsel farkındalık ile bilimin doğası anlayışları arasında bir ilişkinin var olduğu ve her iki kavramın çeşitli demografik değişkenlerden etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimin Doğası, Üst Biliş, Ortaokul Öğrencileri

MERSİN
1-3 MART 2019

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA ÇOCUKLUK OLGUSU**Dr. Öğr. Üyesi Ahmed Emin Osmanoğlu**

Bingöl Üniversitesi

Osman Çelik

Bingöl Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de ortaokullarda 5. 6. ve 7. sınıflarda kullanılan sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan çocukluk olgusunu belirlemektir. Araştırmanın temel problemi güncel dönem sosyal bilgiler ders kitaplarındaki çocukluk olgusunun nasıl olduğudur. Araştırmanın deseni nitel araştırma modeline dayalı doküman incelemesi tekniğidir. Araştırmanın örneklemi 2017 senesinde basılmış ve beş yıllığına kullanılmak üzere resmî olarak onaylanmış MEB tarafından basılmış 5. ve 7. sınıf ile Sevgi yayınevi tarafından basılmış 6. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarıdır. Ders kitaplarında birinci üniteden itibaren kitapta yer alan bütün metinler ve görseller belirtilen istisnalar haricinde çalışma alanı olarak belirlenmiştir. İstiklal marşı, içindekiler kısmı, ders kitabı organizasyon şeması, sözlük, kaynakçalar ve kronoloji kısımları inceleme dışında tutulmuştur. Veriler doküman inceleme tekniğine uygun olarak toplanmıştır. Ders kitabı metni baştan sona okunmuştur. Ders kitabının ön okumasında metin için kayıt biriminin kelime, bağlam biriminin cümle; görseller için her bir çizim ya da fotoğrafın kayıt birimi olmasına karar verilmiştir. Çalışmada içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Buna göre veri toplama sürecinde oluşturulan kategorilerin aldığı ağırlıksız puanlar frekans (f) ve yüzde (%) olarak gösterilmiştir. Her kategorinin aldığı yoğunluk puanına ve niteliksel özelliklerine göre sorular cevaplanarak analiz yapılmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuçlar şu şekildedir: Ders kitaplarında yer alan çocukların bulunduğu görsellerin çoğunluğu fotoğraf ve kısmen çizimdir. Kız çocukların bulunduğu görseller erkek çocuklarına göre daha fazladır. Kız çocukları kısmen pantolonlu ve nadiren etekli olarak resmedilmiştir. Çocuklar hemen hemen hayatın birçok boyutunda faaliyet gösterirken gösterilmektedirler. Ataerkil yapıyı vurgulayacak herhangi bir cinsiyet temalı faaliyet ayrımı gözlemlenmemiştir. Görsellerdeki çocuklar bir çocuğun hayatının geçebileceği ortamların tamamında resmedilmişlerdir. Çocukların çoğunlukla duygusal ifadesi mutlu, nadiren belirsiz, üzgün veya endişelidir. Söz konusu imajlar gerçekçidir. Çocukların çoğunluğu yerli, kısmen

yabancısıdır. Bu çocukların çoğunluğu beyaz, nadiren esmer, melez ve siyah tenlidir. Çocukların çoğunluğu siyah, nadiren kumral, sarışın, kıvılcık ve turuncu saçlıdır. Görsellerdeki bu oranlar ülke gerçekleriyle uyumludur. Metinlerde ise daha çok çocuk haklarına yönelik içerik bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Sosyal Bilgiler öğretimi, ders kitabı, çocukluk olgusu.

MERSİN
1-3 MART 2019

АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИДАГИ УЛУҒВОР ДЎСТЛИКНИНГ ЯҚИН ҚЎШНИ ДАВЛАТЛАР МАТБУОТИДА ИНЪИКΟΣ ЭТИШИ

Турсунжон Каримова, Равшан Усанов,
академик Бобожон Гафуров номидаги

Хужанд давлат университети доцентлари (Тожикистон)

Тожикистон ва Ўзбекистон республикалари ўртасидаги дўстлик муносабатлари ҳақида гап кетганда, икки биродар - тожик ва ўзбек халқлари алоқаларининг асрлар қаърига бориб туташувчи тарихи кўз ўнгимизда гавдаланади. Агар ушбу тарихга ибрат кўзи билан қарайдиган бўлсак, ўртадаги муносабатларнинг энг яхши ва бахтли дамлари бу - халқлар ўзаро тинчлигу дўстлик ҳамда меҳрибонлигу хайрхоҳликда яшаган онлари бўлганлигини кўришимиз мумкин.

Нафақат, халқлар тарихи, балки илм, маданият, икки халқнинг буюк аждодлари ўртасидаги дўстона муносабатлар тарихи ҳам бугунги авлод учун ибрат намунасидир. Математика, астрономиядан тортиб фалсафа-ю руҳшуносликкача бўлган кўпгина аниқ фанлар соҳасида минтақа олимлари ўз замонаси илми учун хизмат қилиб, унинг мустаҳкам пойдеворини яратиб беришган. Мавлоно Абдурахмон Жомий ва Мир Алишер Навоий ўртасидаги биродарлик, устоз-шогирдлик, ўзаро юксак эҳтиром икки қўшни халқ дўстлигининг олий намунасидир. Шунингдек, ушбу дўстлик икки томон учун ҳам манфаат келтириб, миллатлараро илм, адабиёт ва маданият, сиёсат ривожига салмоқли ҳисса қўшди.

Йиллар ўтиши билан буюклар томонидан қўйилган мустаҳкам пойдевор дўстликнинг муҳташам қасрини янгидан бунёд этиш лозимлигига ундади.

POSITION CONTROLLER DESIGN USING TSA FOR A MAGNETIC LEVITATION SYSTEM

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Oktay Erkol

Karabük Üniversitesi

ABSTRACT

The purpose of this study is to design a high performance position controller for a magnetic levitation system. Magnetic levitation system which has a nonlinear characteristic is used to control position of a ferromagnetic object using the magnetic fields. The object is in the air gap and frictions can be neglected because there is no mechanical contact between the object and the other parts of the system. The position of the object must be measured by a sensor system. It is widely used in many fields like frictionless bearing and high speed trains. Therefore, there are many studies about the design and control of magnetic levitation systems. Control process of a Magnetic Levitation System is a complex process. Especially, coefficients of the controller have an important effect on the performance and they must be well tuned. Some optimization techniques can help the researchers for tuning the parameters when designing a controller or a mechanical system.

In this study, a Magnetic Levitation System is modeled and a position controller is designed for suspending a ferromagnetic ball. The state-space equations derived from the system model are used for the simulation and optimization process. The magnetic field of the system is controlled by a voltage input. The designed controller is optimized by Tree-Seed Algorithm (TSA) for high performance. The results show that the Magnetic Levitation System which is controlled by a TSA-optimized PID controller has an acceptable performance for the applications which need frictionless position control.

Keywords: Position control, magnetic levitation system, tree-seed algorithm, controller optimization.

COMPLEX TREATMENT OF OIL WITH A COMPOSITION ON THE BASIS OF A NON-UNOGENOUS DETERGENTS

Faxraddin İsmailov

“Oil Gas Scientific Research Project” Institute

Khudayar Hasanov

“Oil Gas Scientific Research Project” Institute

Nurlan Khalilov

“Oil Gas Scientific Research Project” Institute

Gultekin Ajalova

Azerbaijan Medical University

ABSTRACT

To increase the service life and corrosion protection of equipment for electrical desalting plants, the use of many methods is known. One of the important methods using demulsifiers is the desalting and dehydration of oil, as well as the process of inhibition with phosphorus-containing compounds. Currently losses from corrosion in industrialized countries are about a tenth of the national income.

In the process of oil field preparation, oil with water content up to 1% and chloride salts up to 900 mg / l are obtained. With a high content of water in the oil supplied to the installation of atmospheric vacuum distillation of oil, the technological mode of their operation is disrupted. Chloride salts contained in oil have even more harmful effects than water.

The purpose of this work is to study the effect of the demulsifier and compositions based on it on the effectiveness of oil desalting and oil dehydration.

For the oil desalting, a demulsifier based on a non-ionic detergents and compositions based on it were selected.

While desalting oil with a demulsifier, the oil was rinsed with fresh water. After separation of the washing water, the demulsifier is supplied to the oil at a rate of 45 g / t and is heated at 70 ° C for 4 hours. At the end of the demulsification process, the oil is cooled and the content of water and salts at 20 ° C is determined by the known method.

The results of the study showed that we prepared a new composition based on nonionic detergents and organophosphorus compounds that exhibit deeper desalting and dehydration of oil in comparison with the known analogues.

Thus, the polyether-based demulsifier and compositions based on it exhibit high efficiency of desalting and dehydrating oil in comparison with the base demulsifier.

Key words: dehydration, demulsifier, desalting

MERSİN
1-3 MART 2019

PRODUCTION OF BORON NITRIDE NANOSHEETS WITH USING DIMETHYL FORMAMIDE AS SOLVENT IN LIQUID-PHASE EXFOLIATION METHOD

Dr. Öğr. Üyesi Seval Hale Güler
Mersin Üniversitesi

Hasan Safa
Mersin Üniversitesi

Arş. Gör. Öyküm Başgöz
Mersin Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer Güler
Mersin Üniversitesi

ABSTRACT

Hexagonal boron nitride (h-BN) has a layered structure just like the graphite and some properties of h-BN are similar to the properties of the graphite. In h-BN, the boron and nitrogen atoms are arranged like a honeycomb and form a two-dimensional layer by means of being bonded with sp^2 bond. Boron nitride nanosheets (BNNS) are believed to have potential to find applications in optoelectronic devices and heat-releasing composite materials, since they are electrically insulating, besides being as thermally conductive and mechanically robust as graphene. Recently, the two-dimensional structure of boron nitride sheets and suspended membranes via a micromechanical cleavage technique and via a chemical solution-derived method starting from single-crystalline hexagonal boron nitride have been reported. Liquid-Phase Exfoliation method is inexpensive and easy a method. In this study, BNNSs were synthesized via Liquid-Phase Exfoliation method. Hexagonal boron nitride powders (h-BN) were used as the starting material. The powders were mixed in the ultrasonic homogenizer for 2 and 4 hours in DMF to obtain the Boron Nitride nanosheets(BNNS). 25% of power was used for each hour. The powder mixture filtered from acid mixture was washed with distilled water until pH was neutralized. The resulting powder mixture was dried at 250 °C with a magnetic stirrer. BNNS samples were characterized by particle size, SEM and TEM analysis.

Keywords: Liquid-phase exfoliation, boron nitride, nanosheets.

MECHANICAL PROPERTIES OF SYNTHESIZED BY LIQUID-PHASE EXFOLIATION GRAPHENE/POLYESTER COMPOSITE

Arş. Gör. Öyküm Başgöz
Mersin Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer Güler
Mersin Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Seval Hale Güler
Mersin Üniversitesi

ABSTRACT

Graphene, two-dimensional allotrope of carbon, is formed by aligning the carbon atoms in a honeycomb lattice completely conjugated sp^2 hybridized on a plane. In last years, graphene has been used as alternative carbon-based nanofiller in the preparation of polymer composites and have shown improved mechanical properties. Synthetic polymer composite materials were introduced centuries ago and used as structural components due to their much improved mechanical properties, chemical inertness and stability, versatile processing techniques, and reduced cost. For many traditional composite materials, polymers conventionally serve as elastomeric and flexible matrices by contributing high elasticity, strength, flexibility, controlled surface and bulk properties, and other unique physical properties. In this study, to improve the mechanical properties of the polymer composites graphene (0.2 % wt.) doped to polyester matrix. The graphene was synthesized by liquid-phase exfoliation method. The synthesized composite were characterization by Scanning electron microscopy (SEM) and mechanical test. The results of the mechanical test exhibit improvement of tensile with doping graphene.

Keywords : Graphene, polyester, composite, mechanical test.

BAZI KALİTE ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN YEREL MERCİMEK (*Lens culinaris* Medik. L.) GENOTİPLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Doç. Dr. Ömer Sözen

Ahi Evran Üniversitesi

Prof. Dr. Ufuk Karadavut

Ahi Evran Üniversitesi

ÖZET

Yerel genotipler ülkelerin geleceğinde önemli yer alan materyallerdir. Özellikle geleceğin ne getireceği tam bilinmediğinden korunmaları gerekmektedir. Ancak korumaya almadan önce bu genotiplerin özelliklerinin bilinmesi ve kayıt altına alınması gerekir. Gerek duyulduğunda kayıtlardan bakılarak hangi açıdan değerlendirileceğinin bilinmesi işimizi çok kolaylaştıracağı gibi aynı işleri tekrar yaparak zaman kaybı yaşanmasını da engellenmiş olur. Bu amaçla Kırşehir ilinin genelinden toplanan yerel mercimek genotipleri bazı kalite özellikleri bakımından değerlendirmeye alınmışlardır. Çalışmada 31 adet yerel mercimek genotipi ile Ceren, Yusufhan, Gümrah ve Meyveci mercimek çeşitleri olmak üzere toplam 34 adet mercimek genotipi kullanılmıştır. Denemeler üç tekrarlamalı olarak Kırşehir ili Ahi Evran Üniversitesine ait araştırma ve deneme arazilerinde kuru şartlarda yürütülmüştür. Genotiplerin hasat ve harman işlemleri yapıldıktan sonra 100'er adet tohumda laboratuvar koşulları altında yüz tane ağırlığı (g), su alma kapasitesi (g/tane), su alma indeksi (%), şişme kapasitesi (ml/tane), şişme indeksi (%), kabuk oranı(%) ve protein oranı (%) gibi kalite parametreleri değerlendirilmiştir. Yapılan varyans analizi sonuçlarına göre bütün özelliklerde genotipler arasında gözlenen farklılık önemli çıkmıştır. Buna göre yüz tane ağırlığı (g), su alma kapasitesi (g/tane), su alma indeksi (%), şişme kapasitesi (ml/tane), şişme indeksi (%), kabuk oranı(%) ve protein oranı (%) için genotiplerin birbirlerinden ciddi olarak ayrıldıkları görülmüştür. Ayrıca yüz tane ağırlığı için 12, su alma kapasitesi için 14, su alma indeksi için 9, şişme kapasitesi için 15, şişme indeksi için 8, kabuk oranı için 17 ve protein oranı içinde 13 adet genotipin dikkate değer sonuçlar verdiği gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırşehir, Mercimek, Genotip, Kalite, Protein

PROTOTYPING PROCESS OF FIXED-WING UNMANNED AERIAL VEHICLE IN GENERAL

R. A. Alpertunga Ceylan
Erciyes University

Ass. Prof. Sezer Çoban
Iskenderun Technical University

Assoc. Prof. Tuğrul Oktay
Erciyes University

ABSTRACT

Nowadays, unmanned aerial vehicles are becoming increasingly widespread in civil and military use areas and have become indispensable for many sectors in our country and in the world. It is used for search and rescue, firefighting, mining, pesticides, exploration, observation, transportation, first aid and recovery, mapping and military purposes. The ease of production, maintenance - repair and runway costs are low, ready for the task in a short time, to protect the life of the personnel and reasons such as ease of use so it is preferred more and more every day. Aircraft used are classified according to their size or mission requirements both civil and military. In parallel with the increasing importance of unmanned aerial vehicles, which can be divided into fixed wing and rotary wing in engineering, new design and production methods emerge. In particular, fixed-wing unmanned aerial vehicles are mostly preferred by military units, they are used for the transportation of useful cargo and equipment, military observation and security. These systems are expected to replace the combat aircraft and other manned systems in time. In this study, a general information about the production of a fixed-wing unmanned aerial vehicle, production line, computer-aided systems to be used (Computer Numerical Control 'CNC' systems) and their use, minimum possibilities and requirements, consumables and options, equipment preferences and comparison, security measures and production stages, first prototype development and production methods will be examined. After the production of the prototype, the required minimum ground tests and flight tests will be completed. Thus, it is aimed to contribute to the literature and unmanned aerial vehicle applications related to the creation of these tools with increasing importance and usage.

Keywords: UAV, Prototype, Production, Fixed - wing, Unmanned System, Aircraft, Aerial Vehicle

ORTA KIZILIRMAK VADİSİ'NDEN TOPLANAN RENKLİ KURU FASULYE VERİLERİNDE AYKIRI DEĞERLERİN NALİMOV TESTİ İLE BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Ömer Sözen
Ahi Evran Üniversitesi

Prof. Dr. Ufuk Karadavut
Ahi Evran Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Yağmur
Ahi Evran Üniversitesi

ÖZET

Bilimsel anlamda araştırma yapan her araştırmacı güvenilir veri ile çalışmak ister. Bunun içinde veri alırken mümkün olduğunca hassas davranır. Ancak ne kadar hassas olunursa olunsun yine de verilerde değişkenlikler beklenenin ötesinde olabilir. Veri setimize uygun olmadığı belirlenen veriler aykırı değer olarak tanımlanabilir. Aykırı değer içeren verilerin analiz edilmesi durumunda elde edilecek sonuçların güvenilirliği çok düşer. Bu nedenle veriler elde edildikten sonra öncelikle aykırılık terslerinden birisinin uygulanması veri güvenirligi açısından önemlidir. Yapılan bu çalışmada Orta Kızılırmak Vadisi'nden toplanan renkli kuru fasulye genotiplerinde olabilecek aykırı değerlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada kuru fasulye genotiplerinin bitki boyu, ilk bakla yüksekliği, bitkide bakla sayısı, bitkide tane sayısı, yüz tane ağırlığı, bitki başına verim, baklada tane sayısı, bakla uzunluğu ve bakla ağırlığı özellikleri olmak üzere toplam 9 adet agronomik özellik değerlendirmeye alınmıştır. Bunun için aykırı değer belirleme yöntemlerinden birisi olan Namilov Testi kullanılmıştır. Bu test özellikle veri sayısının çok yüksek olduğu durumlarda başarı ile kullanılabilir. Yapılan testler sonucunda bitki boyu için 6. değer, ilk bakla yüksekliği için 15 ve 27. değerlerin, bitkide bakla sayısı için 45, 67 ve 98. değerlerin, bitkide tane sayısı için 6, 34 ve 78. değerlerin, baklada tane sayısı için 15 ve 77. değerlerin, bitki başına verim için 66, 79 ve 91. değerlerin, bakla uzunluğu için 2, 39, 67 ve 88. değerlerin ve bakla ağırlığı için ise 13 ve 71. değerlerin aykırı değer oldukları tespit edilmişlerdir. Yüz tane ağırlığında ise aykırı değere rastlanılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Orta Kızılırmak Vadisi, Kuru Fasulye, Aykırı Değer, Namilov Testi

IMPROVING PERFORMANCE AND MANUFACTURING A MORPHING WINGLET SYSTEM

R. A. Alpertunga Ceylan
Erciyes University

Ertuğrul Karatay

Assoc. Prof. Tuğrul Oktay
Erciyes University

ABSTRACT

For more than a hundred years, mankind has gained experience on fixed-wing aircraft and has transferred these experiences to science and industry. Through the information obtained during this process, always trying to design the better has revealed a more advanced than the previous system. After the invention and use of fixed-wing aircraft, the line has come to improve and make it more efficient. Especially the wing tip vortex and their damage to the flight efficiency is examined, the solution to overcome this situation as a solution to the winglet was designed to minimize such damage was attempted. Again with the evolving aerospace and engineering experience, winglet designs have been designed according to the requirements of diversified aircraft type, duty, speed and weight, and various winglet types have emerged. These winglets, which have been installed in a stable manner, are of great benefit, but have disadvantages such as cost of weight and cannot be interfered during flight.

In this study, we will continue to develop and examine the morphing winglet system, which is capable of geometrically deforming, which can be controlled robotically and which is a new winglet subject, and will examine the production stages. Thus, during flight and landing, it will have more wing area while wing design will be made at certain angles. A basic study on the applications of robotics and artificial intelligence in aviation can be applied and an exemplary application can be made. These and similar studies will be the basis for the development of commercial air vehicles, unmanned aerial vehicles and also low cost systems, along with developing materials science.

Keywords: UAV, Aircraft, Airplane, Winglet, Winglet Types, Morphing Winglet, Aerial Vehicle , Unmanned System

KARDİYOVASKÜLER HASTALIKLARDA REİKİNİN KULLANIMI**Dr. Arş. Gör. Hediye Utli**

Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Birgül Vural Doğru

Mersin Üniversitesi

ÖZET

Kardiyovasküler hastalığı olan bireylerin çoğunluğunun kardiyovasküler durumları yönetmek ve genel sağlığını korumak için tamamlayıcı ve bütünleştirici yaklaşımlar kullandığı belirtilmektedir.¹ Kardiyovasküler hastalıkların yönetiminde geleneksel tıbbın yanı sıra masaj, akupunktur, reiki gibi zihin beden terapileri en sık kullanılan tamamlayıcı ve bütünleştirici yaklaşımlar arasında yer almaktadır. Tamamlayıcı ve bütünleştirici yaklaşımlardan biri olan reiki enerji temelli bir terapi olup holistik sağlık felsefesine dayanmaktadır. Reiki temel olarak vücudun bir bölümünde enerji blokajları veya tıkanıklıklar olduğunda, olumsuzluk veya hastalıkların uzaklaştırılması için eller ile enerji çakralarının dengelenmesi esasına dayanmaktadır. Vücudun organlarına ve sistemlerine karşılık gelen 7 ana çakraya (tepe, göz, boğaz, kalp, solar pleksus, sakral ve kök) uygulanan bir yöntemdir. Reiki non-invaziv, yan etkisiz, ucuz ve uygulaması kolay bir yaklaşımdır. Reikin, gevşemeyi ve konforu sağlama, ağrı, anksiyete, stres, depresyon, yorgunluk yönetimi ve kan glikozunun kontrolü gibi birçok farklı alanda kullanıldığı görülmektedir. Farmakolojik tedaviler ile birlikte reiki uygulamasının bazı kardiyovasküler hastalıklar ile ilişkili semptomları ve riski azalttığı, güvenli, destekleyici ve olumlu etkisinin olduğu belirtilmektedir. Hipertansiyonu olan hastalara reiki uygulanmasının sistolik ve diyastolik kan basıncını düzenlediği, stresi azalttığı belirtilmektedir. Akut koroner sendromlu hastalarda reiki uygulamasının kalp hızı, kan basıncı ve katekolamin seviyesinde azalma sağladığı belirtilmektedir. Bu sonuç reiki uygulamasının otonom sinir sistemi dengesini sağlayarak kalp atım hızını iyileştirmede etkili olduğunu ve psikolojik iyilik hali arttırdığını göstermektedir.

Sonuç olarak; Holistik hemşirelik bakımı kapsamında, zihin-beden-ruh entegrasyonunu sağlayan reiki ile ilgili yapılmış çalışmaların sınırlı sayıda olduğu bu nedenle daha fazla kanıt temelli çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu derlemede, hipertansiyon, koroner arter

hastalıkları ve kardiovasküler cerrahide tamamlayıcı ve bütünleştirici yöntemlerinden biri olan reiki kullanımının etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Reiki, Hipertansiyon, Koroner arter hastalıkları, Hemşirelik

MERSİN
1-3 MART 2019

VARİS TEDAVİSİNDE RADYOFREKANS ABLASYON UYGULAMASI-ORTA DÖNEM SONUÇLARIMIZ

Dr. Öğr. Üyesi Ali İhsan Tekin

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

ÖZET

Amaç:Varis bacak toplardamarlarının genişleme,uzama ve kıvrımlı hale gelmesidir.Varis açık cerrahi olarak stripping ile,minimal invaziv olarak termal ablasyon ve nontermal ablasyon yöntemleriyle tedavi edilebilir.Kliniğimizde RF ablasyon yapılan 102 hastanın sonuçlarını araştırdık.

Çalışma Planı: Ocak 2017-Nisan 2018 tarihleri arasında kliniğimize varis nedeniyle başvuran ve muayene ve Doppler USG ile büyük safen vende ciddi yetmezliği saptanan ve safen ven çapı 5.5 mm yi geçen hastalar çalışmaya alındı.Hastalar operasyon öncesi ve sonrası CEAP ve VCSS ile değerlendirildi.

Bulgular: RF Ablasyon planlanan tüm hastalar klinik olarak semptomatikti.Hastaların 6.ay sonundaki Doppler USG kontrollerinde 97 hastada(%95) total oklüzyon gözlemlendi.CEAP ortalaması 3.2+/- 0.5 ten 0.74+/-0.11'e,VCSS ortalaması 5.26 +/-1.39'dan 1.96 +/- 1.33'e geriledi.Bulgular istatistik olarak anlamlıydı.

Sonuç: Radyofrekans ablasyon tedavisi varis tedavisinde güvenle kullanılan etkili bir yöntemdir.

Anahtar Kelimeler : Variköz venler,Termal Ablasyon,Radyofrekans

MERSİN
1-3 MART 2019

SYNTHESIS AND RESEARCH OF COPPER WITH β – ALANINE**GULTEKİN AJALOVA**

Azerbaijan Medical University

KHUDAYAR HASANOV

Azerbaijan Medical University

KONUL HUSEYNGULİYEVA

Azerbaijan Medical University

DOSTU GAFAROVA

Azerbaijan Medical University

GULNAR ZEYNALOVA

Azerbaijan Medical University

ÖZET

Currently one of the actual problems of biocoordination chemistry is obtaining the coordination compound of biogenic metals with natural and synthetic biologically active polydentate ligands and an in-depth study of such compounds. The reason for this is that the coordination coverage of the metal ion changes constantly in biochemical processes which occur in the major biological systems. The elimination of this problem could help obtain substances whose biological properties have been predicted in advance by carrying out a result-oriented synthesis. This is because the biological activity of biometals can activate the complexes formed by biogands further as a result of synergism.

As a major component of the biochemical systems microelements play an essential role in normal functioning of the organism. Copper is one of the main microelements of the organism. Copper is one of the most important elements for higher plants and organisms. Copper ions in the organism are crucial for the normal development of connective tissues and blood vessels. The shortage of these ions in the organism can cause underdevelopment, anemia, loss of appetite and the atrophy of cardiac muscles. In terms of biochemistry, the deficiency of copper ions in the organism causes albinism by disrupting the normal synthesis of the melanin ferment. Copper should enter the organism together with the necessary amount of nutrients. Otherwise, BFAs including copper or medications should be used so that the copper concentration in the organism remains constant.

It is more rational to provide the organism with copper in the form of complex compounds, given that it is toxic on its own. For this reason, β -alanine- $H_2NCH_2CH_2COOH$

was used as a polyfunctional complex-forming ligand. Unlike the other chelation-forming ligands, β – alanine does not have side effects when it enters the organism. On the contrary, it stimulates the biochemical processes further.

Complexes of varying contents and varying structures were obtained in the large pH interval (4-9) of copper and β -alanine. Further, the structures of these complexes, their consistencies, their solubility in water and physiological solution as well as their biological activities were studied. Non-electrolyte neutral complexes – $[\text{Cu}(\text{H}_2\text{NCH}_2\text{CH}_2\text{COOH})_2]$ (I), $[\text{Cu}(\text{H}_2\text{NCH}_2\text{CH}_2\text{COOH})_2\text{Cl}_2]$ (II) were synthesised in alkaline and neutral environments in which the metal and the ligand interacted with the ratio of 1:2 at the 50-60°C temperatures. In the complex formed in an acidic environment, on the other hand, the amino group of the ligand becomes protonised and the ligand makes up the external sphere as a single-charged cation. The structures of the complexes separated from the solution individually were studied in the 200-400, 500-4000 cm^{-1} absorption zone by means of IRS. The 1582 cm^{-1} absorption layer of the former complex registered in the IR spectrum indicates the coordination of the deprotonised carboxyl group with the copper ion. The other 3256 cm^{-1} absorption layer was attributed to the the coordination of the amino group of the ligand.

The structure of the second complex is relatively simple compared to the first complex. While in the first complex the alanine molecule undergoes a bidentate coordination, in the second complex it has a monodentate coordination with the amino group. The evidence for it is that there is a 3294 cm^{-1} absorption layer of the second complex registered on the IRS. With the 3426 absorption layer on IRS, it was confirmed that in the third complex the amino group of the ligand plays the role of the cation in the external sphere after becoming protonised. In the second and third complexes, the coordination of the chlorine atoms with the central atom was observed in the 321 and 346 cm^{-1} absorption layers respectively.

The formation of all three complexes in the solution was studied by means of the device of the brand «Cond 34 i/SFT». For this reason, the solutions of the copper salt were prepared with the consistencies $1 \cdot 10^{-5}$, $2 \cdot 10^{-5}$ and $1 \cdot 10^{-3}$ mol/dm^3 respectively. Complexes I, II and III are resilient up to 290°, 240° and 190° C temperatures respectively. Following the biological investigations carried out, it was found out that the first and second complexes of a non-electrolyte type possess a higher antihypoxant property compared to the third complex. Regarding the toxicity of the complexes, it was observed that the toxicity of the third complex is higher than that of the second one and the toxicity of the second complex is higher than the first one (III > II > I).

Key words: copper, β -alanine, ligand

SİMÜLASYONLA EĞİTİMDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYET VE KENDİNE GÜVENLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Birgül Vural Doğru
Mersin Üniversitesi

Dr. Öğr. Gör. Leyla Zengin
Dicle Üniversitesi

ÖZET

Giriş ve Amaç: Tüm dünyada uzun zamandır kullanılan simülasyon ile eğitim son yıllarda Türkiye’de de yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Simülasyon yöntemiyle eğitimin öğrencilerin bilgi ve becerilerini arttırarak stres ve kaygılarını azalttığı bu durumun da öz güvenlerini arttırabileceği ifade edilmektedir. Hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımının öğrencilerinin klinik uygulamalara hazırlık için bilgi, beceri, tutumsal davranış ve eleştirel bakış açısı kazanmaları sebebiyle memnuniyet ve öz güven kazanmaları açısından önemli olduğu belirtilmektedir. Bu araştırma, simülasyonla eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin memnuniyet ve öğrenmede kendine güvenlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipte yapılan araştırma Nisan-Temmuz 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin hemşirelik bölümü birinci sınıfında simülasyonla eğitim gören 90 öğrenci, örneklemini ise çalışmaya katılmaya gönüllü olan 72 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında “Birey Tanıtım Formu”, “Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler, SPSS programında yüzde ve ortalama hesaplamaları, Kruskal-Wallis ve Mann Whitney U analizleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $19,95 \pm 1,77$ ’dir. Öğrencilerin %63,9’unun kadın, %58,3’ünün gelir durumunun orta düzeyde olduğu, %62,5’inin kendine ait bilgisayarının olmadığı bulunmuştur. “Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği” öğrenci memnuniyeti alt boyut puan ortalaması $21,47 \pm 2,57$, kendine güven alt boyut puan ortalaması $34,22 \pm 3,41$, ölçek toplam puan ortalaması $55,69 \pm 5,57$ olarak saptanmıştır. Cinsiyet, kendine ait bilgisayarı olma ve gelir durumu ile “Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği” toplam ve alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Sonuç: Sonuçlar, “Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği” toplam ve alt boyut puan ortalamalarının yüksek olduğunu dolayısıyla hemşirelik eğitiminde simülasyon

kullanılmasına yönelik öğrencilerin memnuniyet ve öğrenmede kendine güvenlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinde simülasyon eğitim yönteminin kullanılmasının olumlu sonuçları olacağı düşünüldüğünden hemşirelik eğitiminde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, Simülasyon, Memnuniyet, Kendine Güven

MERSİN
1-3 MART 2019

AZERBAYCAN FLORASINDAN OLAN *DATURA İNNOXIA* BİTKİSİNİN FİTOKİMYASAL İÇERİĞİNİN ÖĞRENİLMESİ

Prof. Dr. Eldar Garayev

Azerbaycan Tıp Universitesi

Ecz. Adile Veliyeva

Azerbaycan Tıp Universitesi

Doç.Dr. Eldar Ahmedov

Azerbaycan Tıp Universitesi

Ass. Saide Akberova

Azerbaycan Tıp Universitesi

Dr. Şahnaz İsmayılova

Azerbaycan Tıp Universitesi

ÖZET

D.innoxia patlıcangiller (*Solanaceae*) familyasından olan bir bitki türüdür. Bitki Orta ve Güney Amerika için doğaldır, Afrika, Asya, Avustralya ve Avrupada da bulunmaktadır. Yaprakları, çiçekleri ve tohumları geleneksel tıpta deri dökülmelerinde, soğuk algınlığı ve sinir hastalıklarında kullanılmıştır. Daha eski dönemlerde bitki antispazmodik, halüsinojenik, hipnotik ve narkotik, impotans, astım, analjezik olarak ateşi kontrol altına almak, parazitleri öldürmek ve bazı deri hastalıklarında kullanılmıştır

D.innoxia tohumu Soxhlet cihazında hekzan ile 6 saat boyunca ekstrakte edildi ve hekzan geri soğutucu yardımıyla kenarlaştırıldıktan sonra şeffaf sarı renkli yağ elde edildi. İşlem 3 kere tekrarlandı, tohumda olan yağ miktarının ortalama yüzde oranı 3 işleme göre hesaplandı, yağ çıkımı miktarının % 21 olduğu belirlendi. Yağdan arındırılmış tohum yeniden Soxhlet cihazına alındı ve % 95 etanolle, 8 saat ekstraksiyondan sonra tohum kalıntısı kurutuldu, % 10 amonyak ile ıslatıldı, kloroformla ekstakte edildi.

Etanollu karışımdan skopolamin alkaloidi, ursolik və oleanolik asit triterpenoid bileşenleri saf olarak elde edilmiş ve NMR-, İR-, UV- spektroskopi yöntemleri ile test edilmiştir.

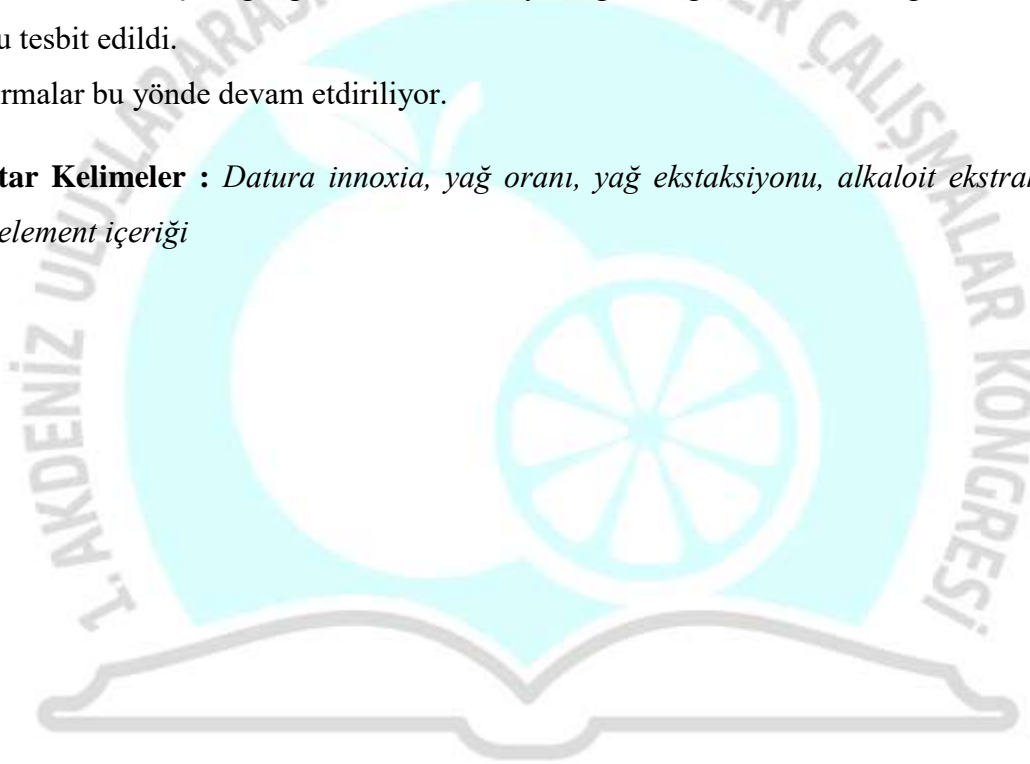
Ekstarksiyon sonucu elde edilmiş diğer karışımlarda alkaloitlerin ve başka grup maddelerin olduğu ince tabaka xromatografisi (İTK) uyguladıktan sonra UV ışığı yardımıyla,

Dragendorf, fosfor-volfram reaktifleri ile belirlendi (plak - silika jel, sistem - kloroform:metanol 9:1, aseton:su: amonyak(28) 90:7:3, kloroform:etil asetat 9:1, kloroform:etanol 20:1).

D.innoxia yaprağı % 10 amonyak ile ıslatıldıktan sonra dikloretan solventi ile maserasyon yöntemiyle ekstrakte edildi. Dikloretanlı karışımdan alkaloidler ayrıldı, temizlendi. İTK yöntemiyle bu karışımda 3 alkaloidin olduğu bir-birinden farklı Rf-lere dayanarak belirlendi. Bitkinin farklı organlarının (yaprak, tohum, meyve kabuğu, çiçek, gövde) mikro- ve makroelement içeriği “Agilent technologies İCP MS 7700e” (ABD) cihazı yardımı ile öğrenildi. Bitkinin içerdiği ağır metallerin Dünya Sağlık Örgütü’nün belirlediği sınırlara uygun olduğu tesbit edildi.

Araştırmalar bu yönde devam ettiriliyor.

Anahtar Kelimeler : *Datura innoxia*, yağ oranı, yağ ekstaksiyonu, alkaloid ekstraksiyonu, mikroelement içeriği

MERSİN
1-3 MART 2019

KALP YETMEZLİĞİ OLAN HASTALARIN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ HASTANEYE YENİDEN YATIŞLARINA ETKİSİ

Uzman Hemşire Aysun Erol

Davultepe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Doç. Dr. Meral Gün

Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

ÖZET

Bu araştırma, kalp yetmezliği olan hastaların sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının hastaneye yeniden yatışlarına etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmış tanımlayıcı ve kesitsel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini, bir üniversite hastanesinin Kardiyoloji, Dahiliye I ve Dahiliye II servislerinde yatan, bilinci açık, hemodinamik olarak stabil ve araştırmada uygulanması planlanan formları cevaplamaya uygun, araştırmaya katılmayı kabul eden, ons ekiz yaşından büyük ve kalp yetersizliği tanısıyla daha önce en az bir kez hastaneye yatmış olan 100 hasta oluşturmuştur. Araştırmanın verileri “Veri Toplama Formu” ve “Kalp Yetersizliği Sağlık Davranışları Ölçeği” (KYSDÖ) kullanılarak toplanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde ortalama, standart sapma, yüzde hesaplamaları, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Turkey testi, Student t testi, Mann Whitney U testi, Pearson Korelasyon testi ve Spearman’s Rho testleri kullanıldı. $p \leq 0.05$ anlamlı kabul edildi. Araştırmada kalp yetersizliği olan hastaların % 53’ü erkek, % 52’si yetmiş yaş ve üzeri, % 76’sı evli ve yaş ortalamaları $67,8 \pm 11,8$ ’dir. Araştırmaya dahil hastaların KYSDÖ puan ortalamalarının $43,3 \pm 11,9$ olduğu ve sağlık davranışlarına uyumun ortalamanın altında olduğu belirlendi. Hastaların %38’inin bir aydan daha kısa bir süre içinde, %31’inin ise sekiz ve üzeri sayıda hastaneye yattığı saptanmıştır. Bu çalışmada hastaların %17’sinin düzenli ilaç kullandığı, %43’ünün diyetine uyduğu, %23’ünün düzenli kilo kontrolü yaptığı ve %14’ünün ise düzenli olarak egzersiz yaptığı saptanmıştır. Çalışan, düzenli ilaç kullanan, sağlık önerilerine uyan, aile ve arkadaş ilişkilerini çok iyi olarak algılayan hastaların KYSDÖ puan ortalamalarının diğer gruplardan yüksek olduğu belirlenmiştir. Yine bireylerin KYSDÖ puanları azaldıkça hastane yatış sayılarının arttığı saptanmıştır. Çalışmamızın sonuçları, kalp yetersizliği olan hastaların sağlıklı yaşam biçimi davranışlarına uyumun düşük olduğu ve sağlıklı yaşam biçimi davranışlarına yetersiz uyumun hastaneye tekrarlı yatışlara neden olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kalp Yetersizliği, Sağlık Davranışları, Hastaneye Yeniden Yatış

**ADİ DAŞSARMAŞIĞI *HEDERA HELIX* L. SAPONİNİNİN QARACİYƏR
TOXUMASINDAN TƏCRİD EDİLMƏ ŞƏRAİTİNİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ**

Prof. Dr. Qayıbverdi İskəndərov
Azərbaycan Tibb Universiteti

Ass. Səidə Əkbərova
Azərbaycan Tibb Universiteti

Əcz. Adilə Vəliyeva
Azərbaycan Tibb Universiteti

Dos. Eldar Əhmədov
Azərbaycan Tibb Universiteti

Baş müəllim Şahnaz İsmayılova
Azərbaycan Tibb Universiteti

ÖZET

Adi daşsarmaşığı *Hedera helix* L. dekorativ bitki kimi Azərbaycanda parkların, bağların ətraflarında, həmçinin müxtəlif rayonlarda yabarı şəkildə yayılmışdır. Meyvələri zəhərli təsirə malikdir. Onun zəhərli təsiri tərkibində olan triterpen saponinləri ilə əlaqədardır. Həmin bitkidən hazırlanmış bir çox dərman preparatları Bronxikum tea, Hedelix, Prospan, Hederal və s. Azərbaycanın əczaçılıq bazarında özlərinə məxsus yer tutmuş və tibbdə tətbiq edilir. Odur ki, bitkinin meyvələri, bioloji fəal maddələri və dərman preparatları kimyəvi-toksikoloji tədqiqatın obyektinə hesab edilir. Bunları nəzərə alaraq bitkinin meyvələrinin tərkibində olan triterpen saponinlərini kimyəvi-toksikoloji cəhətdən tədqiq etməyi lazım bildik. Həmin bitkinin meyvələrindən fərdi saponinləri əldə etmək üçün xüsusi üsul təklif etdik.

Kimyəvi-toksikoloji tədqiqat bir neçə mərhələdən ibarətdir. Bu mərhələlər sırasında I mərhələ əsas və həlledici mərhələdir. Bioloji materialdan məqsədyönlü maddənin təcrid edilməsi I mərhələni əhatə edir. Nəzərə almaq lazımdır ki, maddəni bioloji materialdan təcrid etmək üçün elə üsul seçilməlidir ki, məqsədyönlü maddəni maksimum, digər müşayiətedici maddələri isə minimum dərəcədə təcrid etmiş olsun. Buna nail olmaq üçün isə müxtəlif kimyəvi-toksikoloji amillərin məqsədyönlü maddə - saponinin çıxımına təsirini araşdırmaqdır. Saponinin qaraciyərdən ayrılmasına aşağıdakı kimyəvi-toksikoloji amillərin təsiri öyrənilmişdir: 1) çıxarıcı həlledicinin təbiəti; 2) obyekt və çıxarıcı həlledicinin nisbəti; 3) çıxarıcı həlledicinin obyektlə təmas müddəti; 4) çıxarışların sayı; 5) temperatur rejimi; 6)

mühitin pH-ı. Göstərilən amillərdən ilk 4 amil demək olar ki, eksperiment tədqiqatların əsas mahiyyətini təşkil edir. Bu amillərin təsiri model sınaqlar əsasında tədqiq edilmişdir.

Aparılan eksperiment tədqiqatlar əsasında saponini qaraciyər toxumasından təcrid etmək üçün optimal şərait təklif edilmiş və gələcək tədqiqatlarımızda istifadə olunması nəzərdə tutulur.

Açar sözlər: *Hedera helix* L., triterpen saponinlər, qaraciyər

MERSİN
1-3 MART 2019

KALP KATERİZASYONU VE KORONER ANJİOGRAFİ UYGULANAN HASTALARDA KONTRAST MADDE NEFROPATİSİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Doç. Dr. Meral Gün

Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

ÖZET

Kardiyovasküler hastalıkların teşhisinde yaygın olarak kullanılan işlem kalp kateterizasyonu ve koroner anjiyografi işlemleridir. Kardiyovasküler hastalıkların varlığını ve ciddiyetini saptamak ve tedavi seçeneklerini belirlemek amacıyla uygulanan kalp kateterizasyonu işlemi oldukça güvenilir bir işlem olmasına rağmen işlem sırasında kontrast madde kullanılması nedeniyle kontrast nefropati gelişme riski oldukça fazladır. Özellikle diyabet, böbrek fonksiyon bozukluğu, ileri derecede kalp yetersizliği, fazla miktarda ve yüksek ozmolar kontrast madde kullanımı, hipovolemi, nefrotoksik ilaç kullanma gibi durumlar varlığında kontrast nefropati gelişme riski önemli düzeyde artmaktadır. Kontrast madde kullanımı sonrası hastanın kan kreatinin düzeyinde artışa bağlı gelişen akut böbrek yetersizliği tablosuna kontrast madde nefropatisi denmektedir. Kontrast nefropati gelişmesi hastanın hastanede kalış süresini uzatmakta, maliyeti artırmakta ve hastanın yaşamını tehdit etmektedir. Bu nedenle kontrast nefropati gelişmesini önlemek ya da kontrol altına almak hem hastanın yaşam kalitesini artıracak hem de sağlık harcamalarını ve maliyeti azaltacaktır.

Hastanın bakımından primer sorumlu sağlık profesyoneli hemşiredir. Hemşire, bakım verdiği bireyi yirmi dört saat sürekli gözlemleyen, hastayla birlikte en fazla zaman geçiren, gereksinimlere göre bakımını planlayan, uygulayan sağlık meslek mensubudur. Dolayısıyla koroner anjiyografi uygulanan hastalarda kontrast nefropatinin gelişmesini önlemede ve geliştiğinde kontrol altına almada anahtar röle sahiptir. Anjiyografi uygulanan hastalarda kontrast nefropatinin gelişmesini önlemede işlem öncesi kapsamlı öykü/anamnezinin alınması ve işlem sırasında hastada var olan riskler doğrultusunda bireysel bakımın planlanması ve uygulanmasının oldukça önemli rolü vardır. Bu çalışmada koroner anjiyografi uygulanan hastalarda kontrast nefropatinin gelişmesini önleme / kontrol altına almaya yönelik hemşirelik bakımı literatür doğrultusunda tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Koroner Anjiyografi, kontrast nefropati, hemşirelik bakım

AN INCREASE IN THE RISK OF ST ELEVATION MYOCARDIAL INFARCTION IS ASSOCIATED WITH THE HOMOCYSTEINE LEVEL

Dr. Ömer Akyürek

Özel Konya Anıt Hastanesi

ABSTRACT

Although acute coronary syndrome is generally observed in patients aged >45 years, some cases aged <45 years are also diagnosed. The present study aimed to investigate the relationship between coagulation defects and ST elevation myocardial infarction (STEMI) in patients who didn't have any known coronary artery risk factors and were considered low risk according to Framingham risk classification. This study included 76 (73.6% male) STEMI patients without any known risk factors for coronary artery disease and 56 healthy controls (67.8% male) with similar properties.

Factor V Leiden mutation was noted in 2 patient and 1 control. There weren't any significant differences in protein C, protein S, or antithrombin 3 values between the patient and control groups (P = 0.405, P = 0.476, and P = 0.221, respectively). None of the participants had antiphospholipid syndrome, factor V deficiency, or factor VII deficiency. The plasma homocysteine level was significantly higher in the patient group (19.0 ± 3.6 $\mu\text{mol/L}$) than in the control group (15.8 ± 4.2 $\mu\text{mol/L}$) (P = 0.008). Homocysteine levels in both groups were higher in the males, but the difference was not significant. The vitamin B12 and folate levels, which are directly related to homocysteine metabolism, did not differ significantly between the 2 groups. Correlation analysis showed that the homocysteine level was not correlated with lipid parameters, folate, or vitamin B12.

In conclusion, the present findings show that the homocysteine level was significantly higher in acute MI in patients that did not have any risk factors and were considered low risk according to the Framingham risk score. The findings support the hypothesis that the homocysteine level could be an independent risk factor for coronary artery disease.

Keywords: STEMI, homocysteine

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ'NDE KÜLTÜRDE ÜREYEN MİKROBakteri TÜRLERİNİN, KÜLTÜR ÖNCESİ MİKROSKOBİK İNCELEMEDE POZİTİFLİK DURUMLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Deniz Gazel

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Gaziantep Üniversitesi Hastanesi tüberküloz laboratuvarına Mikobakteri kültürü için gönderilip kültüründe *Mycobacterium* cinsi üretilmiş olan örneklerin, yapılan ilk incelemede Ehrlich-Ziehl-Neelsen (EZN) boyama ile aside dirençli basil (ARB) pozitiflik durumlarının analiz edilmesi amaçlanmıştır.

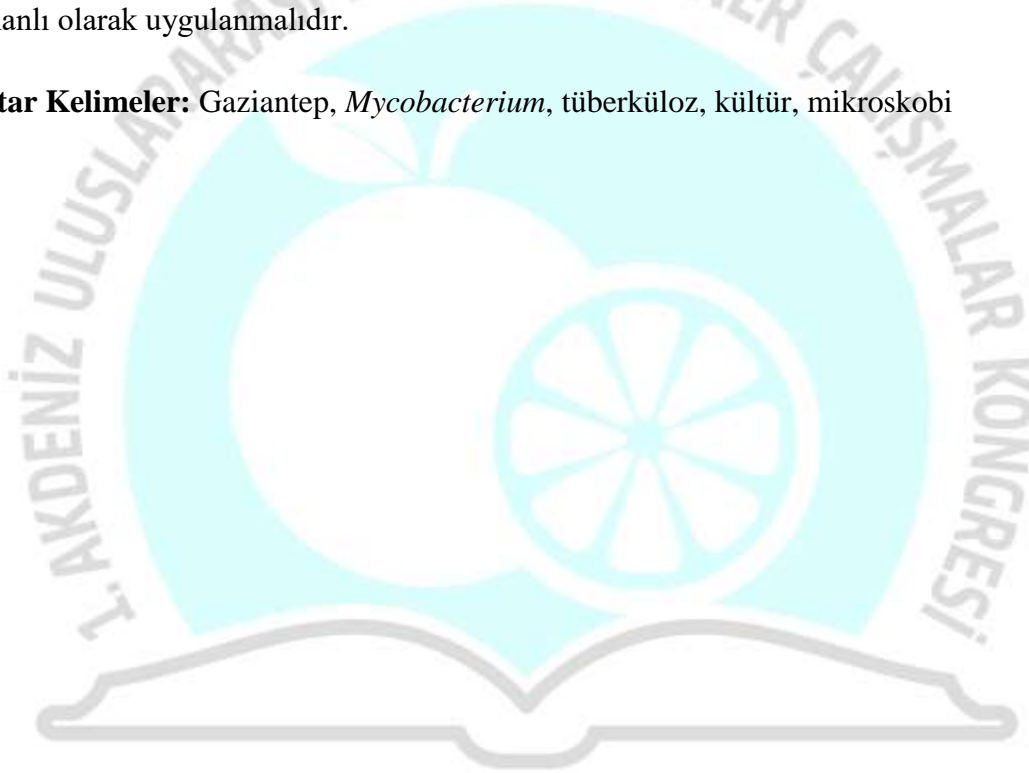
Yöntem: Gaziantep Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi tüberküloz laboratuvarında 1 Ocak 2018 – 1 Ocak 2019 tarihleri arasında çeşitli kliniklerden gönderilmiş; hem mikroskopik olarak ARB arama/inceleme işlemi uygulanmış hem de kültürü yapılmış ve kültüründe üreme gözlemlenmiş 65 adet *Mycobacteria* çalışmaya dahil edildi. Laboratuvara ulaştırılan örnekler, öncelikle homojenizasyon-dekontaminasyon işlemi uygulandı ve akabinde lam üzerine yayılarak, EZN yöntemi ile ARB boyamaları yapıldı. Boyanan lamalar en az 300 alan sayılacak şekilde, 100X büyütmede immersiye yağ ile incelendi ve mavi zeminde pembe-kırmızı basiller arandı. Eş zamanlı olarak örneklerin klasik Löwenstein-Jensen katı besiyeri ve BACTEC MGIT 960 otomatize kültürü sistemi (Becton Dickinson, ABD) ile kültürleri yapıldı. Kültürde üretilen mikroorganizmaların MPT64 antijenini tespit eden immun-kromatografik kaset testle (MGIT TBc Identification Test, BD, ABD) tiplendirilmesi yapıldı. Kültür pozitif örnekler arşivden taranarak, üreme gösteren *Mycobacterium tuberculosis* complex ve atipik mikobakteri (*Mycobacterium other than tuberculosis*) şuşlarının ilk incelemedeki ARB pozitiflik durumları analiz edildi.

Bulgular: Toplam 43 hastadan elde edilen 65 örnekte kültürde pozitiflik saptandı. Üreyen izolatların 63 tanesi *Mycobacterium tuberculosis* complex, 2 tanesi ise atipik mikobakteri olarak tiplendirildi. Kültür pozitif 65 örnekten; 46'sı balgam, 11'i bronko-alveolar lavaj (BAL), 4'ü abse, 2'si açık mide suyu (AMS), 1'i beyin omurilik sıvısı (BOS) ve 1'i lenf nodu örneği idi. Kültüründe üreme saptanan 31 izolatın ilk incelemesinde, EZN boyamada ARB negatif bulunmuştur. Kültürde üreme saptandığı halde, ilk incelemede ARB negatif olarak değerlendirilen örneklerin dağılımı; 20 balgam (% 43), 3 abse (% 75), 1 BOS (% 100), 1 lenf nodu (% 100), 5 BAL (% 45) ve 1 AMS (% 50) olarak gözlemlendi. Kültürde üreme saptanan 19

balgam dışı örneğin sadece 8'inde ilk incelemede ARB pozitif bulunmuştur (% 42). Kültür pozitif balgam örneklerinin 26'sında ise ARB pozitif bulunmuştur (% 57). Kültürde üreyen tüm örneklerin sadece 34'ü mikroskopik olarak ARB pozitif olarak değerlendirilmiştir (% 52).

Sonuç: Çalışmamızda, kültürde mikobakteri üretilen örneklerin yaklaşık yarısında, ilk incelemede ARB/mikroskopi negatif bulunmuştur. Mikroskopik yöntem özellikle balgam dışı örneklerde daha yüksek negatiflik vermiştir. Bu nedenle klinikte hastalar değerlendirilirken sadece ARB sonuçlarına güvenilmemeli, her örneğe ARB boyama ve kültür işlemi mutlaka eşzamanlı olarak uygulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Gaziantep, *Mycobacterium*, tüberküloz, kültür, mikroskopi

MERSİN
1-3 MART 2019

MITRAL PROSTHETICS: MITRAL VALVE REPAIR**Ahmad Sharif Fakhir**

Jordan University

ABSTRACT

Clinical signs in conjunction with the survey data and, first of all, the area of the left atrioventricular orifice determine the timing of surgery. Mitral stenosis with an area of mitral valve ≤ 1 cm² is considered critical. In physically active patients or patients with a large body mass, a narrowing of the opening of 1.2 cm² may also be critical. Surgical intervention (open mitral commissurotomy or mitral valve replacement) significantly improves the functional status and long-term survival of patients with mitral stenosis - 67% and 90% of patients are alive for 10 years. However, patients who underwent commissurotomy often underwent reoperation during a specified period (42% vs. 4%). Despite the higher risk of surgery in patients with high pulmonary hypertension and right ventricular insufficiency, their condition improves with a decrease in pressure in the pulmonary artery. Thus, the indication for surgery in patients with mitral stenosis is a reduction in the area of the mitral valve < 1.5 cm² and II and a more functional class NYHA.

The operation should be performed without damaging the anatomical structures surrounding the mitral ring (the circumflex branch of the left coronary artery, the atrioventricular node, the aortic valve cusps and the left atrial appendage). In this article the subject of mitral prosthetics, replacement and its technology will be discussed.

MERSİN
1-3 MART 2019

SPINAL VERTEBRAL METASTAZLI HASTALARDA ERKEN TANI VE ANATOMİK DAĞILIMIN ÖNEMİ

Dr Öğr.Üyesi Şeyho Cem Yucetas

Adıyaman Üniversitesi Tıp fakültesi

Dr Öğr.Üyesi. Necati Uçler

Adıyaman Üniversitesi Tıp fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi. süleyman Kılınc

Adıyaman Üniversitesi Tıp fakültesi

ÖZET

Amaç:

Bir çok organ tümörleri spinal omurgalara metastaz yapmaktadır. Erkeklerde ençok prostat ve akciğer kanserleri iken bayanlarda meme ve akciğer kanserleri spinal omurgalara metastaz yapmaktadır. Bu çalışmanın amacı herhangi bir spinal omurga tümörüne rastlandığı zaman matastaz mutlaka akla gelip akciğer batın ve prostat tümörü yönünden tetkik edilmesinin erken teşhis ve erken tedavi açısından önemli olduğunu vurgulamak istedik.

Yöntem:

Mart 2014-Ocak 2019 tarihleri arasında acil serviste, poliklinikde ve onkoloji tarafından servisimize refere edilen 25 hastanın pimer kaynakları ve spinal kolonda anatomic dağılımları retrospesifik olarak incelenmesiyle yapıldı. Hastaların en küçüğü 44 en büyüğü 78 yaşında olup ortalama yaş 58 idi. Hastaların 10'u bayan 15'i erkek hastaydı. Primer kemikten kaynaklanan, spinal dura ve intradural tümörler ve hemanjiomlar çalışmaya dahil edilmedi. Bu hastaların kaçtanesini önce beyin cerrahisi kliniği tarafından tespit edilip primer kaynağın bulunduğu veya kaçtanesinin onkoloji tarafından yollandığı ve bunların pimer kaynaklarının ve spinal anatomic dağılımları çalışıldı.

Bulgular :

Toplam 25 hasta tespit edilip bunların 10'u bayan 15'i erkek hastaydı. Bayan olanlardan 6 hasta meme kanseri , 2'si akciğer akciğer ve bir hastada batın kaynaklı tümör olarak tespit edildi. Erkek olanlardan 6'sı akciğer kanseri, 5'i prostat kanseri ve 4 hasta ise batın dan

kaynaklanan tümör olarak tespit edildi. Spinal anatomik dağılım olarak en çok her iki grupta torakolomber bölgede en az servikal bölge tespit edildi. Hastaların 14'ünde spinal omurgada metastatik kitle tespit edildikten sonra araştırılıp primer tümör kaynağı tespit edilip, 10'ise primer bilinip sonradan metastaz şikayetiyle baş vurdu. Sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirildi.

Sonuç :

Günümüzde görüntüleme yöntemlerin hızla gelişmesiyle spinal kolon metastazlarının daha erken teşhis edilmesi ve hastaların çoğunun spinal kolon kitle nedeniyle araştırılırken primer tümör kaynağına ulaşmaktadır. Spinal kolonda herhangi bir kitleye rastlandığı zaman bunun metastatik bir kitle olabileceği ve buna yönelik araştırmanın yapılmasının hasta açısından erken teşhisi ve tedavinin devamı için önemli olacağını vurgulamak istedik

Anahtar kelimeler: Spinal kolon, metastatic tümörler, akciğer kanserleri, meme kanserleri

MERSİN
1-3 MART 2019

ULUSLARARASI FİNANSAL PİYASALARDA HİSSE SENEDİ RİSK PRİMİNİN BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Nuray Terzi
Marmara Üniversitesi

Arş. Gör. Yusuf Demir
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Uluslararası finans modern dünya ekonomisinin bütünleşmesinde temel bir etkidir. Gelişen ticaret akışı, finans ve teknoloji nedeniyle ulusal ekonomilerin karşılıklı bağımlılıklarını artırmıştır. Yaşanan ekonomik ve mali liberalleşme, sermaye piyasalarındaki küreselleşme ile iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde gerek mali yatırımcılar, gerekse fon kullanıcıları artık yalnızca faaliyet gösterdikleri ulusal piyasaların dar sınırlarına bağlı kalmak yerine uluslararası piyasalardaki fırsatları değerlendirme olanağına sahip durumdadırlar. Finansal serbestleşme sonrasında dünya genelinde ekonomik işlemlerin daha serbest bir ortamda yapılabilmesi bireylerin, firmaların ve hükümetlerin tasarruflarının ulusal sınırlar dışında kolayca çıkarılabilmesini veya uluslararası piyasalardan kolayca finansman sağlanmasını kolay bir hale getirmiştir. Bu çalışmada sermayenin ülkeler arasında hareketinde kriterlerden birisi olan ve bir ülkenin toplam riskini gösterebilen hisse senedi risk primi (The Equity Risk Premium) üzerinde durulmuştur. Hisse senedi risk primi riske katlanmanın karşılığı olarak elde edilen fazladan getiri olarak tanımlanabilir. Hisse senedi risk priminin ülkeler arasındaki belirleyicilerinin keşfi ve mevcut durumun ekonomik, finansal ve politik risk unsurlarıyla ilişkisinin araştırılması bu çalışmanın ana amacı olarak ifade edilebilir. Ülke riski, bir ülkenin potansiyel olarak hem ekonomik ve finansal hem de politik ortamını olumsuz etkileyen unsurları kapsayan geniş bir kavramdır. Ülke riskini anlamak uluslararası sermaye yatırımlarında ve özellikle gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere diğer ülkelerdeki yatırımların yönetilmesinde önemli bir unsurdur. Yatırımcılar ülkeler arasında yatırımlarını yaparken şüphesiz göz önünde bulundurdıkları en önemli faktör risk faktörüdür. Bu bağlamda yatırımcılar ülke risklerini göz önünde bulundurarak alternatif piyasalara yönelebilmektedirler. Bu kapsamda BRICS-T ülkeleri üzerine panel veri analizi kullanılarak bir uygulama yapılmıştır. Uluslararası yatırım ortamında ülkelerdeki hisse senedi risk primlerinin, ülke risk faktörleriyle; yani ekonomik risk, finansal risk ve politik risk unsurları ile ilişkisi test edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hisse Senedi Risk Primi, Ekonomik Risk, Finansal Risk, Politik Risk.

TÜRKİYE'DEKİ LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜN LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Rukiye Özkan

Mersin Üniversitesi

Doç.Dr. Sezen Bozyiğit

Tarsus Üniversitesi

ÖZET

Lojistik sektörü, dünya ekonomisi için olduğu kadar Türkiye ekonomisi için de önemlidir. Lojistik sektörüyle alakalı kararların ülke ticaretini önemli boyutta etkilemesi ve sektörün Türkiye’de istihdam sağlama ve büyüme potansiyeli konusunda ön planda bulunması gibi nedenlerle lojistik sektörü hızla ilerlemektedir. Lojistik sektörünün durumu ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu bakımdan yararlanılan kaynakların üretkenliği konusunda çıktılar, müşteriye sağlanan hizmet hususundaki algılar, lojistik hizmetlerinin niteliğinin değerlendirilmesi ya da ürün ve hizmetlerin aktarma sürecinde meydana gelenler vb. bütün aşamalarda başarının belirlenmesi için performans ölçümüne ihtiyaç duyulmaktadır. Hem kurumsal işletmelerin, hem de bir ülkenin rekabet piyasasındaki konumunun saptanması için performans ölçümü bir gereklilik halini almaktadır. İşletmeler lojistik alanındaki yeteneklerini geliştirerek rakiplerine karşı üstünlük sağlamaktadır. Dolayısıyla gerçekleştirilen işin verimliliğini ve kalitesini tespit etmek için performans ölçümünün yapılması şarttır. Dünya Bankası, iş yaşamındaki profesyoneller ve akademik ortamdaki uzmanlarla ülkelerin birbirleriyle rekabetini değerlendirmek için Lojistik Performans Endeksi’ni oluşturmuştur. Bu endeksle operasyonların daha iyi anlaşılması sağlanmakta ve ülke içindeki önemli lojistik hizmetlerin kalitesi ve kullanılabilirliği gösterilmektedir. Lojistik Performans Endeksi (LPI) raporu ise ilk olarak 2007 yılında yayınlanmıştır. Dünya’da binden fazla lojistik uzmanıyla gerçekleştirilen anket çalışmasından sağlanan verilere dayandırılarak hazırlanan rapor, daha sonra iki yılda bir olmak üzere yayınlanmaya devam etmiştir. Ülkelerin Lojistik Performans Endeksi’nin, 2007 yılında yedi, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 yıllarında ise altı farklı lojistik kriter kullanılarak ölçümü yapılmıştır. Türkiye’nin durumu da yıllar itibariyle farklılık göstermektedir. Örneğin 2016 yılında yayınlanan LPI raporu sonuçları göz önüne alındığında Türkiye’nin gelişime açık birçok alanı bulunduğu ifade edilmesine rağmen, 2018 LPI ile Türkiye’nin gelişime açık alanlarından önce yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’deki lojistik sektörünün durumu lojistik performans

endeksleri kapsamında değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde de sonuçlara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Lojistik, Lojistik Performans Endeksi, Türkiye

MERSİN
1-3 MART 2019

EKONOMİ POLİTİKA BELİRSİZLİĞİ VE TÜRKİYE

Arş. Gör. Yusuf Demir
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Nuray Terzi
Marmara Üniversitesi

ÖZET

Ekonomi politikalarında yaşanan belirsizlikler ekonomik kararların alınmasında çok önemlidir. Belirsizliklerin artması, tüketim ve yatırım kararlarının ertelenmesi sonucunu doğurabilmektedir. İnsanın ortaya çıktığı andan itibaren tüketim tarihi de başlamış olmaktadır. Çünkü insanın üretime geçmesi uzaman zaman olsa da tüketim işlevi en başından beri var olan bir faaliyettir ve ekonominin de temel taşıdır. Yatırımlar da bu tüketim ihtiyacını karşılayabilmek için temel oluştururlar. Aldıkları kararlarla piyasada arz veya talep miktarını, mal ve hizmet fiyatlarını veya kurallarını etkileyebilen kişi veya kurumlara piyasa aktörleri denilmektedir. Piyasa aktörlerinin ekonomi alanında attıkları her adımda bir politik amaç olduğu gibi, politik olarak yaptıkları her hamlede de ekonomik bir amaç olduğu kolaylıkla söylenebilir. Bu aktörlerin ekonomi-politika belirsizlikleri ise ülkeler için risk oluşturur. küresel çapta, ekonomi politika belirsizliğini belirlemek için Baker vd. (2016) ile Davis (2016) tarafından geliştirilmiş ve Avustralya, Brezilya, Kanada, Şili, Çin, Fransa, Almanya, Yunanistan, Hindistan, İrlanda, İtalya, Japonya, Meksika, Hollanda, Rusya, Güney Kore, İspanya, İsveç, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere yirmi ülkenin satın alma gücü paritesine göre GSYİH verileriyle ağırlıklandırılmış ortalaması olarak hesaplanan aylık değerler bir endeks vardır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin politik durumunun küresel ekonomi politika belirsizliği üzerindeki etkisini tespit etmektir. Bu amaçla, Türkiye için 1997:1-2017:4 döneminde, küresel ekonomi politika belirsizlik endeksini temsil eden açıklanan değişken ile küresel ekonomi politika belirsizlik endeksini açıklayan değişkenler arasında tek denkleme dayalı eşbütünleşme yaklaşımı çerçevesinde uzun dönemli bir ilişkinin varlığı analiz edilmektedir. Küresel ekonomi politika belirsizlik endeksini açıklayan değişkenler olarak, "Uluslararası Ülke Risk Rehberi" (ICRG-International Country Risk Guide)'nden alınan "Politik Risk Endeksi" kullanılmıştır. Bu endeks; hükümet istikrarı, sosyo-ekonomik koşullar, yatırım profili, içsel çatışmalar, dışsal çatışmalar, yolsuzluk, politik alanda askerin etkisi, politik alanda dinin etkisi, yasal

düzenlemeler, etnik gerilimler, demokratik şeffaflık ve bürokrasi kalitesi olmak üzere 12 alt bileşenden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Risk, Politik Risk, Küresel Ekonomi Politika Belirsizlik Endeksi.

MERSİN
1-3 MART 2019

**POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYENİN İŞ TATMİNİ VE TÜKENMİŞLİK
ARASINDAKİ İLİŞKİYE ETKİSİ: MADEN SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR
ARAŞTIRMA**

THE EFFECT OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON THE RELATIONSHIP
BETWEEN BUSINESS SATISFACTION AND BURN: A RESEARCH ON THE MINING
SECTOR

Doktora Öğrencisi, Menderes Kandemir
İstanbul Gelişim Üniversitesi

ÖZET

Çalışanların gelişimsel pozitif durumlarını ifade eden psikolojik sermaye, son yıllarda örgütsel davranış alanında üzerinde önemle durulan bir kavram haline gelmiştir. Pozitif psikolojik sermaye, bireyin sahip olduğu olumlu ve geliştirilebilir özellikler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Pozitif psikolojik sermaye bireyin olumsuz yönlerine odaklanmak yerine, olumlu yönlerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Örgütler verimliliği artırmak ve rakiplerine karşı bir avantaj sağlamak amacıyla çalışanlarının psikolojik sermayelerini geliştirerek örgüte özgü hale getirmeye çalışmaktadırlar. Pozitif psikolojik sermayenin; öz-yeterlilik, iyimserlik, umut ve pozitif dayanıklılık olmak üzere dört alt boyutu bulunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, çalışanların pozitif psikolojik sermayelerinin, iş tatmini ve tükenmişlik üzerine etkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Anket yönteminin kullanıldığı bu araştırmada, maden sektöründe faaliyet gösteren bir şirketin çalışanlarından oluşan bir örneklemden (N=331) veri toplanmış ve yapısal eşitlik modeliyle analiz edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Pozitif psikolojik sermaye, iş tatmini, tükenmişlik.

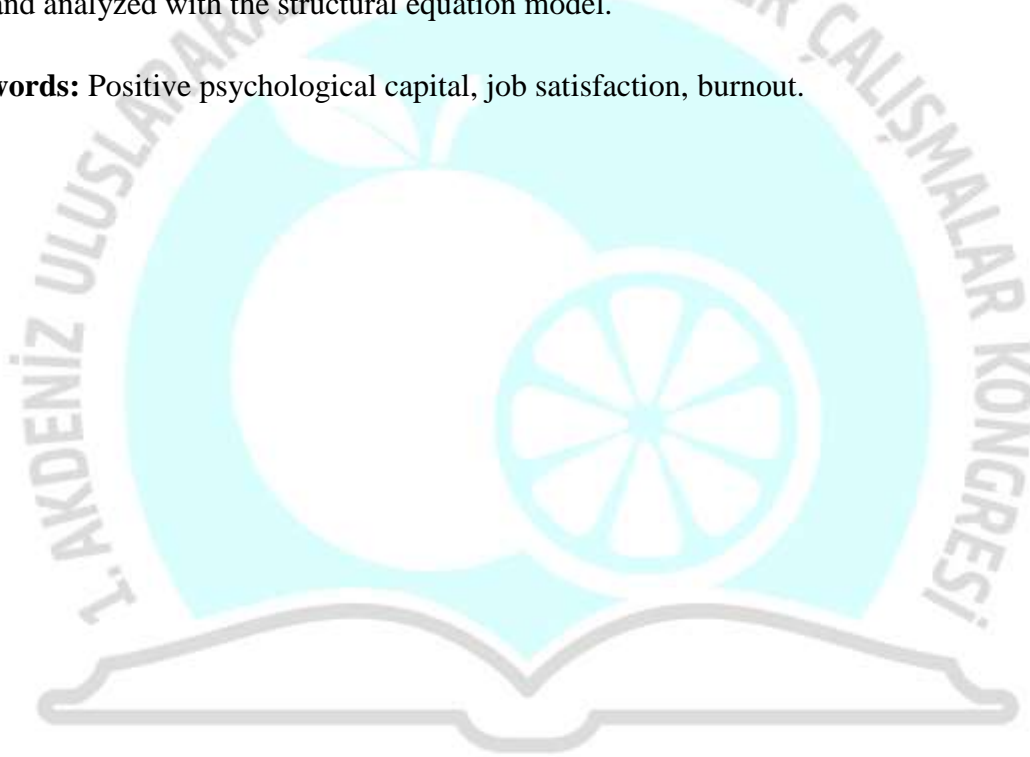
ABSTRACT

Psychological capital, which expresses the developmental positive status of employees, has become a concept that has been emphasized in the field of organizational behavior in recent years. Positive psychological capital is defined as the sum of positive and developable characteristics that the individual has. Positive psychological capital, instead of focusing on

the negative aspects of the individual, aims to develop positive aspects. In order to increase productivity and provide an advantage against their competitors, organizations are trying to make their employees specific to the organization by developing their psychological capital. Positive psychological capital; There are four sub-dimensions: self-efficacy, optimism, hope and positive resilience.

The aim of this study is to reveal the effects of positive psychological capital of the employees on job satisfaction and burnout. In this study using the survey method, data were collected from a sample of the employees of a company operating in the mining sector (N = 331) and analyzed with the structural equation model.

Key words: Positive psychological capital, job satisfaction, burnout.

MERSİN
1-3 MART 2019

SOSYAL MEDYA REKLAMLARINDA TÜKETİCİ ALGILARININ REKLAMA YÖNELİK TUTUM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Doç. Dr. Ebru Özgür Güler
Çukurova Üniversitesi

Arş. Gör. Dilek Veysikarani
Çukurova Üniversitesi

Didem Keskin
Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde yeni kavramlar ve sunduğu yeni iletişim tarzı ile birlikte hayatımızın içine giren internet, hayatımızı birçok farklı konuda ve alanda etkilemektedir. İnternet kullanımı denilince çoğu kişinin aklına sosyal medya ağları gelmektedir. Sosyal medya ağları, paylaşım ve etkileşime dayanan bir ortamda internetin yaygınlaşması sayesinde bireyler tarafından gün içerisinde aktif ve yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Hem sosyal medya kullanıcısı hem de tüketici konumunda olan kişilerin ev ve işyerlerinde geçirdikleri zamanın artmasıyla beraber, sosyal medyayı kullanma süreleri ve istekleri artmakta ve sosyal medyada paylaşım yapmanın yanında bir de ürün ve hizmet reklamlarının da sıkı bir takipçisi olmaktadır. Sosyal medya kullanıcılarının sayısının hızla artması markalaşma, yenilenme ve büyüme açısından birçok firmanın dikkatini çekmektedir. Bu nedende sosyal medyanın geniş kitlelere kolay ulaşabilmesi ve hemen hemen her kesime çok rahat hitap edebilmesi firmaların sosyal medya reklamlarına daha fazla ağırlık ve özen göstermesine neden olmaktadır.

Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, tüketicilerin sosyal medyada yer alan reklamları nasıl algıladıkları ve bu algılama şekillerinin reklama yönelik tutumlarını etkileyip etkilemediği, eğer etkiliyorsa bu etkinin ne yönde olduğunun ortaya çıkarılmasıdır. Araştırmanın yığını, Adana ilinde faaliyet gösteren en büyük ve kapsamlı bir alışveriş merkezindeki tüm müşteriler oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı dönemde basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş sosyal medya kullanıcısı müşteriler çalışmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Katılımcılara yüz yüze anket yöntemiyle uygulanmak üzere hazırlanan anket formunun ilk bölümünde cevaplayıcılara ilişkin kişiler bilgilerin yer aldığı bilgi formu bulunmaktadır. Daha sonraki bölümlerde ise sırasıyla Wang vd. (2009) tarafından geliştirilen ve Akkaya (2013) tarafından geçerlik ve güvenilirliği sınanmış Türkçe formu oluşturulan, 15 maddelik "Sosyal

Medya Reklamlarında Tüketici Algıları Ölçeği” ve yine Wolin vd. (2002) tarafından önerilen ve yine Türkçe formu Akkaya (2013) tarafından düzenlenen 3 ifadeden oluşan “ Reklama Yönelik Tutum Ölçeği” yer almaktadır. Çalışmaya ilişkin verilerin analiz edilmesi aşamasında ilk olarak tanımlayıcı istatistikler yardımıyla çalışma grubunun profili oluşturulmuş sonrasında çalışmada kullanılan ölçeklere ilişkin alt boyutlar faktör analizi yardımıyla elde edilerek bu alt boyutlara ilişkin güvenilirlik katsayıları incelenmiştir. İkinci aşamada elde edilen tüketici algılarına ilişkin alt boyutların reklama yönelik tutum üzerindeki etkisi regresyon analizi ile incelenmiştir. Son olarak katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyleri gibi sosyo - demografik özellikleri ile elde edilen alt boyutlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı da araştırılmıştır. Çalışmanın sosyal medya reklamlarında tüketici algılarına ilişkin alt boyutları belirleyerek, reklama yönelik tutuma olan etkileri konusunda faydalı bilgiler sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya Reklamları, Tüketici Algısı, Satın Alma Davranışı.

MERSİN
1-3 MART 2019

PSİKOLOJİK SERMAYENİN TÜKENMİŞLİK SÜRECİNE ETKİSİ: HİZMET SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

THE EFFECT OF PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON THE SLEEPING PROCESS: A RESEARCH ON THE SERVICE SECTOR

Doktora Öğrencisi, Menderes Kandemir
İstanbul Gelişim Üniversitesi

ÖZET

Psikolojik sermaye olumsuzluklara odaklanmak yerine bireyin olumlu yönlerini harekete geçirmeyi amaçlayan bir kavramdır. Tükenmişlik ise aşırı iş yükü, stres, adaletsizlik ve yönetimsel sorunlardan dolayı ortaya çıkan, çalışanların moral motivasyon ve performanslarını düşüren, dolayısıyla işletmelerin verimliliğine de etki eden önemli bir olgudur.

Bu çalışmada, hizmet sektöründe çalışanların psikolojik sermaye yeterlilikleri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmakta olup ayrıca psikolojik sermayenin tükenmişlik sürecine etkisi de sorgulanacaktır. Bununla ilgili olarak Ankara ilinde hizmet sektöründe faaliyet gösteren 150 otel çalışanına kolayda örnekleme yöntemi ile anket uygulanacaktır. Araştırma modelinin ölçülmesinde ise betimleyici analizler ve regresyon analizi kullanılacaktır.

Anahtar kelimeler: Psikolojik sermaye, tükenmişlik, hizmet sektörü.

ABSTRACT

Psychological capital is a concept that aims to mobilize the positive aspects of the individual rather than focusing on negativities. Burnout is an important phenomenon that is caused by excessive workload, stress, injustice and managerial problems, decreasing the morale motivation and performance of employees and thus affecting the productivity of enterprises. In this study, it is aimed to reveal the relationship between the psychological capital adequacy levels and the burnout levels of the employees in the service sector and also the effect of psychological capital on the burnout process will be questioned. In this regard, 150 hotel staff working in the service sector in Ankara will be surveyed with easy sampling method. Descriptive analysis and regression analysis will be used to measure the research model.

Key words: Psychological capital, burnout, service sector.

TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜNDE ABONELİKLERİNİ İPTAL EDECEK MÜŞTERİLERİN YAPAY ÖĞRENME İLE ÖNCEDEN TAHMİN EDİLMESİ

Ayşe Şenyürek

Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Selçuk Alp

Yıldız Teknik Üniversitesi

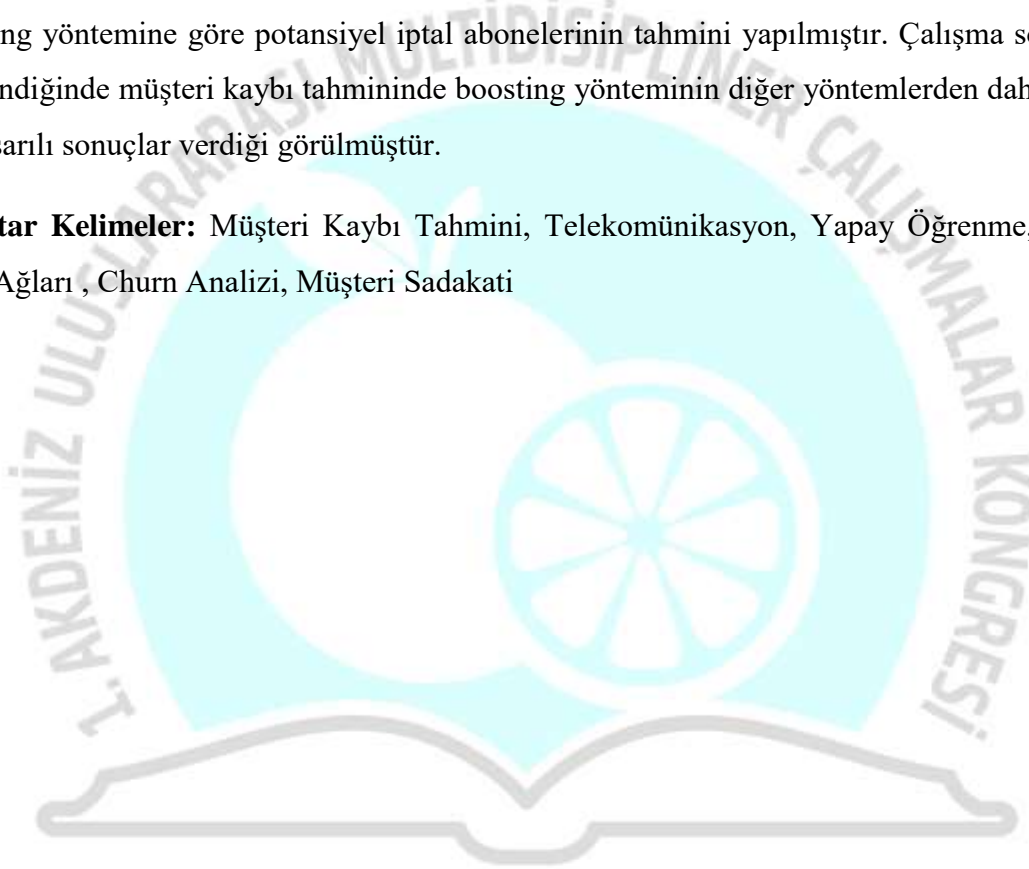
ÖZET

Günümüz iş dünyasının rekabet ortamında firmaların ayakta kalabilmesi için aboneliklerini sonlandıracak olan müşterilerin tahmini (churn analizi) oldukça önemli bir hale gelmiştir. Müşteri kaybının tahmini için yapay öğrenme uygulamaları etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Özellikle telekomünikasyon sektöründeki firmalar ayrılacak müşterilerin analiz ve tahminini yapmaktadırlar. Bunun sebebi ise söz konusu pazarın doymuş olması ve firmalar arası rekabetin büyüklüğüdür. Ayrılacak ve rakip firmaya geçecek müşterilerin tahmini, firmalar için büyük önem taşımaktadır. Bu sayede firmalar değerli müşterileri belirleme, bu müşteriler için özel kampanyalar yapma ve müşterilerin deneyimini iyileştirme fırsatı yakalar. Literatürde, firmalar için yeni müşteri elde etmek yerine mevcut müşterileri elde tutmanın önemli ölçüde daha erişilebilir ve daha az maliyetli olduğu birçok çalışmada belirtilmiştir. Müşterilerin abonelik süreleri ne kadar uzun olursa firmalar için getirisinin o kadar yüksek olacağı düşünülmektedir. Telekomünikasyon sektöründeki firmalar için uzun dönemli sözleşme, kampanya veya tarifeler kısa dönem müşteri ilişkilerine göre daha tercih edilir durumdadır. Sadık müşterilerin daha değerli olmasından ötürü sadakatin oluşturulabilmesi için müşteri kaybı tahmini (churn prediction) uygulanmaktadır.

Yapay öğrenme, mevcut verileri ve eski deneyimleri kullanarak tahminlerde bulunmayı sağlayan algoritma uygulamalarıdır. Bu uygulamalarda amaç algoritmanın belirli bir ölçüde göre başarıyı artıracak şekilde programlanmasıdır. Yapay öğrenmenin başarılı uygulamaları günümüzde her yerde karşımıza çıkmaktadır. Konuşma ve yazı tanıma, finans sektöründe kredi risk hesapları, şoförsüz araçlar, sahtekarlık (fraud) tespiti, borsa, biyoinformatik, robotik, ulaştırma, tıbbi tanı gibi bir çok alanda kendini göstermektedir. Bu bağlamda son yıllarda yapay öğrenme temelli yöntemler müşteri kaybı tahmini için oldukça popüler olmuştur.

Bu çalışmanın amacı telekomünikasyon sektöründe aboneliklerini iptal edebilecek abonelerin tahmininin yapıldığı modeli kurgulamaktır. Bu bağlamda veri seçilmesi, ön hazırlığının yapılması, kullanılacak yapay öğrenme yöntemi, performans kriterleri, ölçümleme işlemlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, verilerden bilgi elde eden , yapay öğrenme yöntemlerini etkin kullanabilen ve faydanın ölçülebileceği yeni bir modelin oluşturulması hedeflenmiştir. Random forest yöntemi (rastgele orman yöntemi), yapay sinir ağları yöntemi ve boosting yöntemi(sırayla eğiterek iteleme) birbirleriyle kıyaslanmış ve boosting yöntemine göre potansiyel iptal abonelerinin tahmini yapılmıştır. Çalışma sonuçları incelendiğinde müşteri kaybı tahmininde boosting yönteminin diğer yöntemlerden daha doğru ve başarılı sonuçlar verdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Müşteri Kaybı Tahmini, Telekomünikasyon, Yapay Öğrenme, Yapay Sinir Ağları , Churn Analizi, Müşteri Sadakati

MERSİN
1-3 MART 2019

G7 ÜLKELERİNDE REKABET GÜCÜ VE EKONOMİK REFAH İLİŞKİSİ

Arş. Gör. Muhyettin Erdemli
Gaziantep Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Tuncer Gövdeli
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Geçmişten günümüze gelene dek ülkeler arasındaki refah farklılıkları iktisat biliminin temel araştırma konularından birisi olmuştur. İlk zamanlarda sahip olunan emek ve sermaye birikimi gibi faktörler bu farkın temel dayanakları olarak öne sürülse de daha sonra ülkelerin kalkınmalarını ve gelişmelerini belirleyen başka faktörlerin de olduğu kabul edilmiştir. Ülkeler arası farklılıkları açıklayıcı değişkenlerden bir tanesi de ülkelerin sahip olduğu rekabet gücüdür. Sanayi devrimi öncesinde özellikle silah teknolojisinde önem arz eden rekabet gücü unsuru, sanayi devrimi ile birlikte artık değer oluşumu ve dış ticaret ile şekillenmeye başlamıştır. Dolayısıyla bilgi ve iletişim teknolojisindeki hızlı değişimler sonucu ülkelerin ekonomik, sosyal ve siyasi nüfuzları ve rekabet güçleri sürekli olarak değişim göstermeye başlamıştır. Bu hızlı değişim rekabet gücünü artıran toplumların refah düzeylerini yükseltirken, rekabet gücünü kaybeden toplumlarda da aynı hızla refah kaybına neden olabilmektedir.

Bu çalışmada rekabet gücü değişkeni olarak, Dünya Ekonomik Forum'u tarafından yıllık olarak yayınlanan ve ülkelerin rekabet gücünü en düşük 1(bir) en yüksek 7(yedi) olacak şekilde ölçen Küresel Rekabet Gücü Endeksi kullanılarak G7 ülkeleri için rekabet gücü ekonomik refah ilişkisi araştırılmıştır. Söz konusu ülkeler için ekonomik refah göstergesi olarak kişi başına düşen GSYH değişkeni Dünya Bankası veri tabanından alınmış ve bu veriler 2001-2017 arası dönemi kapsamaktadır. Çalışmada panel veri analizi kullanılmış ve değişkenler arasında uzun dönemli ilişki olduğu bulunmuştur. Analiz sonucunda rekabet gücündeki %1 artış sonucunda ekonomik refah göstergesi olarak kabul edilen kişi başı gelirde %3 lük bir artış olduğu bulunmuştur. Bu da göstermektedir ki ülkelerin gerek alt yapı ve iletişim gerekse de sağlık, eğitim ve ticaret alanında atacakları adımlar ülkelerin rekabet gücünü ve dolayısıyla ekonomik refahını arttıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Rekabet Gücü, Ekonomik Refah, Panel Veri Analizi

İŞ DOYUMUNA ETKİ EDEN AYIRT EDİCİ ÖGELERİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Ebru Özgür Güler
Çukurova Üniversitesi

Arş. Gör. Dilek Veysikarani
Çukurova Üniversitesi

ÖZET

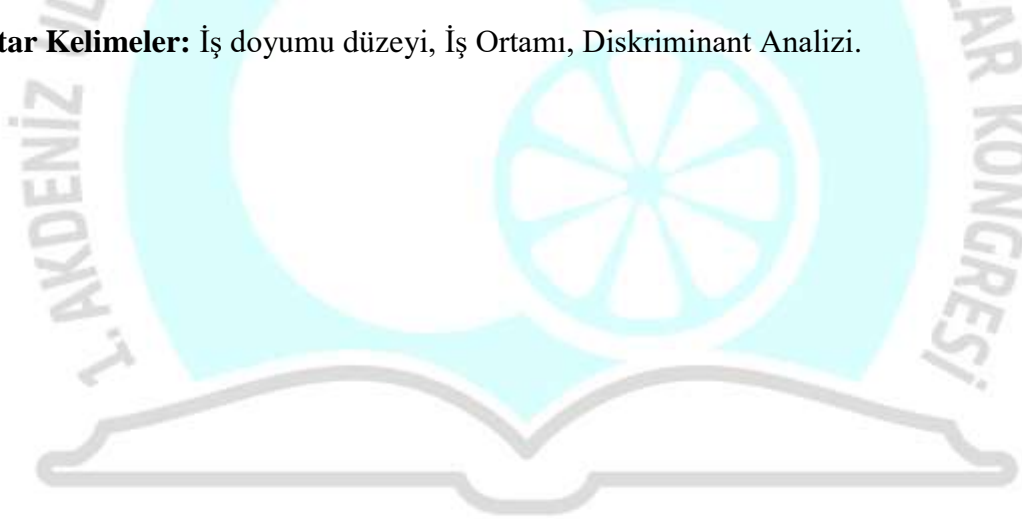
Günümüzde, çalışan bireyler zamanlarının büyük bir çoğunluğunu iş ortamında geçirmekte ve sürekli işlerini düşünmek durumunda kalmaktadır. Çalışmak ve bir işe sahip olmak, bireylerin yaşamında önemli bir yer tutmakla birlikte çalışma ortamının bireyleri, bireylerinde çalışma ortamlarını etkilediği kabul edilebilir bir gerçektir. Bireylerin işlerine ve kurumlarına yönelik olumlu tutum sergilemesi hem bireylerin ruh sağlığını olumlu etkileyecek hem de bu durum kurumun başarısının artmasına da katkı sağlayacaktır. Çağdaş bilimin temel amaçlarından biri de çalışan bireylerin beden ve ruh sağlığını sürdürebilmesi, çalışma yaşamlarının fizyolojik ve toplumsal etkilerden korunmasıdır. Bu bağlamda, bireylerin, başarılı, mutlu ve üretken olabilmelerinin en önemli zorunluluklarından biri, çok boyutlu bir kavram özelliği gösteren iş doyumudur. Bireyin işini ya da işle ilgili yaşantısını memnuniyet verici veya olumlu bir duygu ile sonuçlanan bir durum olarak tanımlayan iş doyumunu, oldukça karmaşık ve birçok etmenden etkilenen soyut bir kavramdır. Aynı zamanda iş doyumunu, çalışanların bedensel ve zihinsel sağlıkları yanında, bireysel fizyolojik ve ruhsal duygularının da bir belirtisidir. İş doyumunu kısaca bireyin yaptığı iş hakkında göstermiş olduğu genel tutumdur. İş doyumunu yüksek olan bireyler işlerine ve çevrelerine karşı olumlu tavır sergilerken, iş doyumunu düşük bireyler ise olumsuz tavırlar sergileyerek genel olarak başarısız olma eğilimindedirler.

İş doyumunu her meslekte olduğu gibi akademisyenlikte de verimli çalışmanın temel anahtarı olma özelliği göstermektedir. Akademisyenler, bilimin öncüsü olarak ifade edilen üniversitelerin en önemli yapıtaşını oluşturmaktadırlar. Bu doğrultuda, işinden memnun olan akademisyenler hem kendilerinden beklenen bilimsel çalışmalara hem de üniversitelerinin gelişmesine ve öğrencilerinin gelişimine olumlu katkı sağlamaktadır. Ancak çeşitli nedenlerle akademisyenlerin iş doyumları düşebilmekte, bu durumda onların motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Çalışmanın temel amacı, çalışma hayatı üzerinde önemli bir yeri olan iş doyumunu kavramının devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenler açısından incelenerek

akademisyenlerin iş doyum düzeylerini belirlemek ve iş doyumlarını etkileyen sosyo-demografik faktörleri ortaya koyabilmektir. Bu amaçla çalışmanın örneklemini, tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenler oluşturmaktadır. Araştırmada Hackman ve Oldham İş Doyum ölçeğinin, Dilsiz (2006) tarafından geliştirilen Türkçe formu kullanılmıştır. Anket sonucunda elde edilen verilere, SPSS paket programı kullanılarak, bazı tanımsal istatistiklerin yanında çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemlerden diskriminant analizi uygulanmıştır. Diskriminant analizi sonucunda düşük iş doyumuna sahip akademisyenler ile normal ve yüksek iş doyumuna sahip akademisyenler arasında iş doyum farklılığına sebep olan ayırt edici iş doyum öğeleri ve bazı demografik özelliklerin belirlenmesi sağlanmıştır. Böylelikle çalışmada, akademisyenlerde, iş doyum seviyelerinin bazı kişisel özelliklere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya neden olup olmadığı belirlenerek durum değerlendirmesi yapılacak elde edilen bulgular ışığında bu meslek grubuna mensup kişiler için önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İş doyum düzeyi, İş Ortamı, Diskriminant Analizi.

MERSİN
1-3 MART 2019

KRALİÇE TAMAR

Tamara Beridze

Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi

ÖZET

Tamar (Gürcüce: თამარო / Tamari) Gürcistan tarihinin en başarılı ve ünlü Kraliçesi olarak bilinir. 1184 ile 1213 yılları arasında hüküm süren kraliçe Tamara; güzelliği ile dillere destan, hükümdarlığı ile düşmanlarının korkulu rüyası, vatandaşları için bir iyilik perisi olarak anılır. Hükümdarlık dönemi Gürcüstan'ın "Altın Çağı" olarak bilinir. "Krallar kralı" ve "Kraliçeler kraliçesi" olarak adlandırılmıştır. Bagrationi (Bagratlılar) hanedanından gelir. Bazı dillerde Tamara olarak da yazılır. Gürcü tarihinin en ünlü kişilerinden biridir. Ünlü şair Şota Rustaveli ünlü destanı Vephistkaosani'yi onun döneminde yazmıştır. Tamar, 1160 yılında doğdu. Öldüğü tarih belli değildir. Bazı tarihçilere göre Tamar 1207 yılda veya 1212, 1213, 1215 yıllarında Gürcistan'da öldü. Mezarı bilinmiyor. III. Giorgi'nin Oset prensesi Guranduhti'den olan kızıydı. Herhangi bir erkek çocuğu olmayan III. Giorgi 1178 yılında kızı Tamar'ı tahtın varisi olarak ilan etmiş ve 1178'dan itibaren krallığı birlikte yönettiler. Tamar kadın olarak Gürcistan Krallığının ilk kraliçesi idi. 27 Mart 1184 yılında III. Giorgi, ölümünden sonra Tamar tahta çıktı ve ülkesini tek başında yönetmeyi başladı. Babasının 1184'teki ölümüyle birlikte tam 24 yaşında kraliçe oldu. Genç yaşına rağmen ülkesini öyle iyi yönetti ki, onun hükümdarlık dönemi Gürcistan'ın "Altın Çağı" olarak bilindi ve namı "krallar kralı" ve "kraliçeler kraliçesi" olarak yayıldı. Çünkü ülke içindeki karışıklıkların bastırılmasından ve düzenin sağlanmasından sonra, dış ilişkilere önem vermeye başlamış ve ordusunu en iyi şekilde güçlendirerek düşmana karşı korkusuzca savaşmıştı. O ise kendini "yetimlerin ebeveyni ve dulların koruyucusu" olarak görürdü. Hıristiyanlık uğruna büyük emek harcadı, ülkesinde sayısız kilise ve manastır inşa ettirdi. Halkı tarafından öyle çok sevildi ki insanlar onu efsaneler ve şarkılarda anarak yüceltiler.

Gürcistan'ın Kraliçe Tamar, dönemin Gürcistan'ı ve Gürcistan tarih ve kültürü için önemli icraatlar yapmıştır. Bu dönemde Gürcistan, bölgenin siyasî, askerî ve ekonomik açıdan en önemli güçlerinden biriydi. Gürcü Krallığı'nın en geniş sınırlarına ulaştığı Kraliçe Tamara devri, hem içeride hem de dışarıda çok önemli askerî ve siyasi gelişmelere sahne olmuştur.

Kraliçe Tamar döneminin bir önemli olayı da 1204'te Karadeniz'de Gürcü askerlerinin yardımı ile Trabzon Rum Devleti'nin kurulmasıdır. XIII. yüzyılın başlarında Gürcüler güneydoğu sınırlarında üstünlüğü ele geçirmişler ve güneydoğu ve güneybatı yönünde ülkelerinin güvenliğini sağlamışlardır. Gürcü Krallığı bu dönemde politik ve askerî olarak güçlerinin zirvesine ulaşmıştır. Bu nedenle Tamara devri günümüzde Altın Çağ olarak adlandırılmaktadır.

Rusya, İran, Suriye ve Mısır'a kadar uzanan ticarî ilişkiler tesis eden Gürcü Kraliçesi yeni kentlerin kurulmasını, büyüyüp gelişmesini, ticaret ve el sanatlarının daha da gelişmesini sağlamıştır. Tamara döneminin yaklaşık 20 yılı sürekli büyük ve küçük çaplı savaşlarla geçmiştir. Bu savaşlar Gürcistan için büyük ekonomik kaynaklar meydana getirmiştir. aBu dönemde Kuzey Kafkasya, Güneydoğu Kafkasya, İran, Azerbaycan, Ermenistan ve Karadeniz'in güneyi Gürcistan'a bağlı bölgeler haline gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gürcü Krallığı, Altın Çağ, Kraliçe Tamar.

MIST ÜLKELERİNDE KARBON HİSTERİSİ GEÇERLİLİĞİNİN YATAY KESİT BAĞIMLILIĞI ALTINDA SINANMASI

Arş. Gör. Dr. Tuncer Gövdeli
Gaziantep Üniversitesi

Arş. Gör. Muhyettin Erdemli
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı MIST (Meksika, Endonezya, Güney Kore ve Türkiye)'de karbon histerisinin geçerli olup olmadığını ampirik olarak analiz etmektir. 1970 ile 2014 dönemi kullanılan çalışmada CO₂ emisyonu kişi başına metrik ton cinsinden kullanılıp veriler World Bank veri tabanından alınmıştır. Verilerin doğal logaritması alınarak modele dahil edilmiştir. Ampirik analizde ilk olarak CO₂ değişkeninin yatay kesit bağımlılığı test edilmiştir. Sıfır hipotez olan değişkende yatay kesit bağımlılığı yoktur reddedilerek, CO₂ değişkeninde yatay kesit bağımlılığı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. CO₂ değişkeninde yatay kesit bağımlılığı olduğundan, bir ülkede meydana gelebilecek CO₂ emisyonundaki şok diğer ülkeleri etkileyebilecektir. Yatay kesit bağımlılığı tespit edildiğinden kullanılması gereken birim kök testinin ikinci nesil panel birim kök testlerinden olması gerekmektedir. Bu amaçla ampirik analizin sonraki aşamasında, Pesaran (2007) CADF panel birim kök testi yardımıyla MIST ülkelerinde karbon histerisinin geçerliliği test edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, Meksika, Endonezya ve Türkiye'de değişken birim köklüdür sıfır hipotezi reddedilememiştir. Bu nedenle Meksika, Endonezya ve Türkiye'de karbon histerisinin geçerli olduğu tespit edilmiştir. Güney Kore'de ise değişken birim köklüdür sıfır hipotezi reddedilerek değişkenin durağan olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle Güney Kore'de karbon histerisi geçerli değildir. Daha temiz bir çevre için 1997 yılında KYOTO protokolü ile ülkelerin CO₂ emisyonunda %10 azalış gerçekleştirmesi öngörülüyordu. Ancak tüm ülkelerin bu anlaşmaya uymaması nedeniyle CO₂ emisyonunda artış artarak devam etmiştir. Bu çalışmada yatay kesit bağımlılığı altında karbon histerisinin geçerli olduğu Güney Kore'de, şokların CO₂ emisyonunda dirençli olduğu, Meksika, Endonezya ve Türkiye'de ise şokların CO₂ emisyonunda dirençli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Karbon Histerisi, Yatay Kesit Bağımlılığı, MIST Ülkeleri

TARİHİ ALANLARDA YERİN RUHUNUN TAŞUCU CADDESİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN TARTIŞILMASI

Öğr. Gör. Meltem Akyürek
Toros Üniversitesi

ÖZET

Kültürel mirasları ve geleneksel karakterleri ile özel anlama sahip olan tarihi alanlar, mimari değerlerini, buldukları yerin atmosferine yansıtan ve yerin ruhunu tanımlayan nitelikli etkileşimler oluşturmaktadırlar. Bu etkileşimde önemli rolü olan etkenlerden bir tanesi zamanın ruhu iken, bir diğeri insan ve çevre arasındaki fiziksel, psikolojik ve felsefi bağdır. Zamanın ruhu tanımının iki uç bileşeni olan geçmiş ve gelecek arasında var olan yaşam döngüsü, gelişen teknolojik olanaklarla insan ve çevre arasındaki doğru bileşenleri oluşturmada ifade gücünü yaşamaktadır. Endüstri devrimiyle birlikte hızla gelişen teknoloji modern inşa teknikleri ile mimaride yolunu bulabilmiştir ancak modernleşen dünya, yerin atmosferinde, yerin duygusunda ve özellikle de yerin ruhunda kayıplara sebep olmuştur. Tarım devrimi ile yerleşik yaşama geçen insanoğlunun var oluşundan itibaren dünyada birçok medeniyet yaşamıştır. Bu medeniyetler gelecek nesillere birçok mimari miras bırakmışlardır. Var olan ve var olacak olan arasında bağlam oluşturmak, insanoğlunun, çağlar boyunca yükümlülüğü olmuştur. Başka bir ifadeyle, yeni yapılar ve mevcut yapılar arasındaki doğru ilişkiyi sağlamak insan ve çevre arasında etkileşim alanını güçlendirmektedir. Çalışmanın amacı, Silifke kent merkezinde bulunan Taşucu Caddesi üzerinde bulunan yapıların ‘yerin ruhu’ kavramı çerçevesinde değerlendirilmesidir. Bu bağlamda, Silifke kenti tarihi içerisinde Taşucu Caddesinin önemi, cadde üzerinde bulunan geleneksel nitelikli yapılar, tescilli yapılar ve yeni yapılara değinilmektedir. Eski ve yeni kavramını oluşturan geçmiş ve gelecek arasında geçen zamanın ruhunun, yerin ruhuna etkisi çalışma kapsamında anlatılmaktadır. ‘Yerin ruhu’ kavramının açıklanması adına yapılan literatür taraması ve örnek alan çalışması üzerinden teorik çerçevenin değerlendirilebilmesi, Taşucu Caddesinde yapılan gözlemler ve fotoğraflama yöntemi ile değerlendirme ve sonuçları oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Silifke, Taşucu Caddesi, yerin ruhu, tarihi doku

TÜRKİYE'DE İLK KADIN İL BELEDİYE BAŞKANI MÜFİDE İLHAN'IN MERSİN KADINLARINA YÖNELİK FAALİYETLERİ

Dr. Öğr. Üyesi, Cemile Tekin
Necmettin Erbakan Üniversitesi

ÖZET

Türkiye’de Cumhuriyet döneminde çağdaşlaşma süreci kadınların hayatını etkileyen önemli strüktürel değişiklikleri ihtiva etmektedir. Kadınların ana vatandaşlık haklarına ulaşmaları da bu süreçten bağımsız değildir. Türkiye’de kadınlar, 1930’da belediye ve 1934’te genel seçimlerde oy kullanma hakkını elde ettiler. Gerekli meşru tertipleme oldukça erken yapıldığı halde, ülkenin hem ulusal hem de yerel idaresinde kadınların temsili istenilen seviyeye ulaşamamıştır. TBMM’de epey düşük seviyede temsil edildikleri gibi ilk kadın belediye başkanının seçilmesi de meşru düzenlemenin üzerinden yirmi yıl geçtikten sonra ancak gerçekleşebilmiştir. Müfide İlhan Hanım,1950’de genel seçimlerden birkaç ay sonra düzenlenen belediye seçimlerinde Demokrat Parti’den Türkiye’nin ilk kadın belediye başkanı olarak Mersin’den seçilmiştir. Bu çalışma, kadınların siyasal sahaya iştiraki ekseninde, Müfide İlhan’ın Türkiye’nin ilk kadın belediye başkanı olarak seçilmesi, yürüttüğü bu vazife süresince kadınlara yönelik ortaya koyduğu faaliyetler üzerinde, arşiv belgeleri ile basın haberleri çerçevesinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müfide İlhan, Cumhuriyet Dönemi, Demokrat Parti, Mersin Belediyesi, Mersin kadınları.

MERSİN
1-3 MART 2019

LOJİSTİK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN STAJ ALGILARININ İŞLETME İLE İLGİLİ FAKTÖRLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Rukiye Özkan
Mersin Üniversitesi

Doç.Dr. Sezen Bozyiğit
Tarsus Üniversitesi

ÖZET

Lojistik kavramı askeri bir kavram olarak ortaya çıkmıştır. Daha sonra lojistik birçok alanda müşteri memnuniyetine odaklanarak mal ve hizmetleri minimum maliyetle hedef pazara ulaştırılan bir sektör haline gelmiştir. Lojistik sektörü faaliyetlerini daha etkili bir şekilde yerine getirebilmek ve rekabet avantajı sağlayabilmek için nitelikli işgücüne gereksinim duymaktadır. İşgücünün sektöre yönelik gerekli bilgi, beceri ve tecrübeyi elde etmesinde lojistik eğitimi önemli bir rol oynamaktadır. Lojistik eğitimi üniversitelerin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında verilmektedir. Lojistik eğitimiyle, teorik bilgileri edinen öğrenciler becerilerini geliştirmek ve tecrübelerini arttırmak için staj da yapmaktadırlar. Öğrenciler staj programlarıyla sektörü, mesleği ve iş hayatını daha yakından tanımakta ve kariyerlerine yön vermektedirler. Staj sırasında yaşanan olumlu veya olumsuz durumlar öğrencilerin hem sektöre yönelik bakış açılarını hem de stajdan duydukları memnuniyet düzeyini etkilemektedir. Bu durumların ortaya çıkmasına neden olan çeşitli faktörler vardır. Bunlardan birisi de işletmenin özellikleridir. Bu araştırmanın amacı da, öğrencilerin staja yönelik algılarının işletmelerin sahip olduğu özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın örneklemini Mersin, Hatay, Konya ve Gaziantep illerindeki üniversitelerin lojistik eğitimi veren ön lisans ve lisans bölümlerinde okuyan ve staj programlarını tamamlamış olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veriler anket tekniği kullanılarak toplanmış ve sonuç olarak 407 anket formu analize tabi tutulmuştur. Araştırmanın analiz kısmında yüzde ve frekans dağılımlarının yanı sıra, faktör analizi, T testi ve ANOVA yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin stajdan duydukları memnuniyetin farklı departmanlarda görev alma ve çalışılan departman sayısına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin stajdan duydukları memnuniyet ve sektöre bakış açıları işletmenin türü, yetkililer tarafından sorulara yeterli cevap verilme durumu ve işletmelerin sunduğu imkanlara göre de anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik Sektörü, Lojistik Eğitimi, Staj, Staj Algısı.

YANSITICI GÜNLÜKLER KONUŞMA BECERİLERİ: OLGU ÇALIŞMASI REFLECTIVE JOURNALS SPEAKING SKILLS: A CASE STUDY

Fatma Emray Deniz

Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Gülden Tüm

Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Özellikle yabancı dil olarak konuşulan İngilizce sınıflarında, sınıf etkinlikleri yoluyla öğrenenlerin derinlemesine düşünmelerini arttırmak için portfolyo, anket, katalog, konferans ve günlük gibi bazı araçlar önerilmektedir. Yansıtıcı günlükler, dil öğrenenlerin öğrendiklerini değerlendirmesinin yanında onların eleştirme düşünmelerini ve İngilizce öğrenimi ve öğretimine karşı öz farkındalığı desteklemeyi teşvik eder. Günlükler yabancı dil öğretimi üzerine yapılan pek çok çalışmanın odak noktası olmasına rağmen, yansıtıcı günlükler ise işlenmemiş bir konudur. Bu yüzden bu çalışmada yansıtıcı günlüklerin etkisinin ortaokul öğrencilerinin seviyelerini arttırıp arttırmadığını ortaya çıkarmak için karma desen modeli uygulandı. 20 kişiden oluşan deney grubu ve 21 kişiden oluşan kontrol grubu olmak üzere 41 katılımcıyla bu çalışma gerçekleştirildi. Niceliksel veriler, konuşma becerilerindeki sorunları çözmek için Eleştirel Düşünme Testi ve A Seviyesi Testinden elde edildi. Niteliksel araçlar olarak, eleştirel düşünme etkinliklerinin kullanımı konusunda öğrenenlerin duygu ve algılarını gözlemlemek için öğretmen yansıtıcı günlüğü, öğrenci yansıtıcı günlükleri ve portfolyo kullanıldı. Çalışmanın bulguları tartışılacak ve öneriler sunulacaktır.

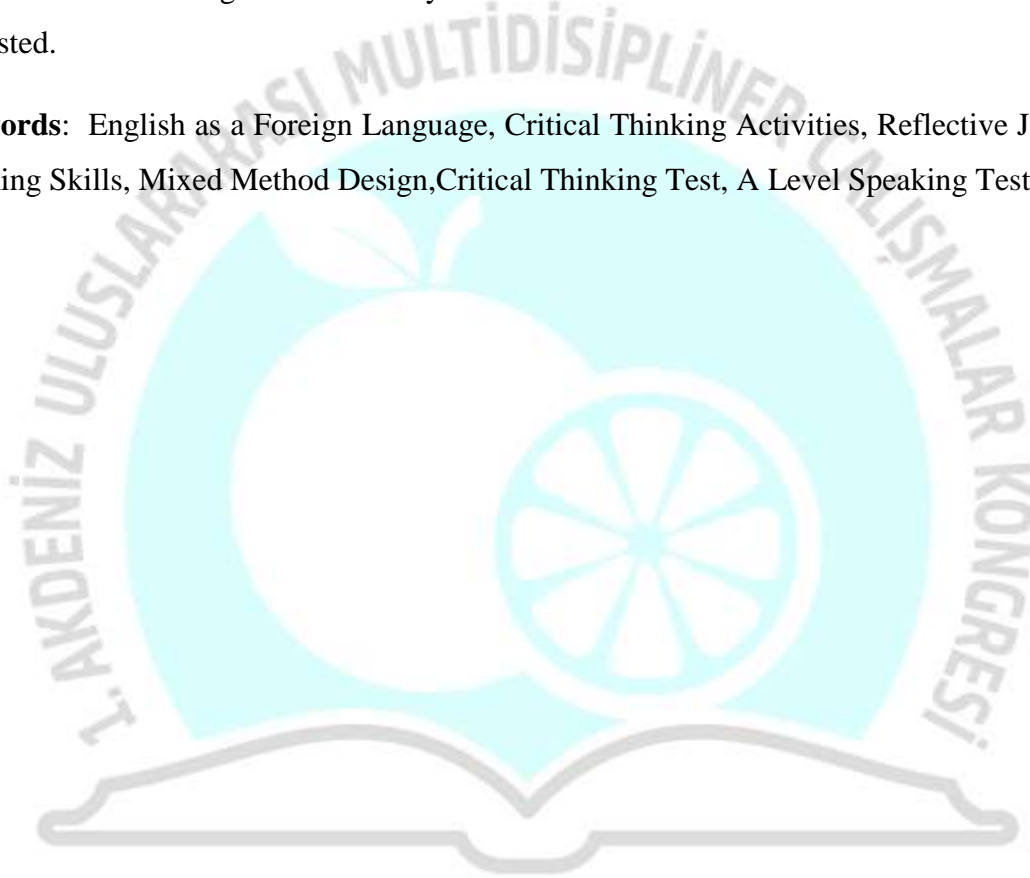
Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak İngilizce, Yansıtıcı Öğrenci Günlükleri, Konuşma Becerileri, Karma Desen Modeli, Eleştirel Düşünme Testi, A Seviyesi Testi

ABSTRACT

In order to enhance learners' reflection through classroom activities especially in an EFL classrooms, some tools such as portfolios, surveys, inventories, conferences, and journals are recommended. Reflective journals can stimulate language learners to evaluate what they have learned as well as promote their critical thinking and self-awareness towards English learning and teaching. Even though journals and diaries are focus for several studies conducted in foreign language teaching, reflective journals appear as an uncultivated issue. Therefore, in this study, a mixed method research design was conducted to find out whether any effect of

the reflective journals can enhance speaking skills of secondary school students. It was conducted for 41 participants (experimental group N.20 and the control one N.21). The quantitative data were gathered from the Critical Thinking Test and an English A Level Speaking Test to sort out the problems in their speaking skills. As for qualitative instruments, teacher's reflective journal, students' reflective journals, and portfolios were utilized in order to observe the students' feeling and perceptions about the usage of the Critical Thinking Activities. The findings of the study will be discussed and recommendations will be suggested.

Keywords: English as a Foreign Language, Critical Thinking Activities, Reflective Journals, Speaking Skills, Mixed Method Design, Critical Thinking Test, A Level Speaking Test.

MERSİN
1-3 MART 2019

YABANCI DİL ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKADEMİK UYGUNLUK, AKADEMİK DOYUM VE SİBER AYLAKLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

ANALYSING THE ACADEMIC FIT, ACADEMIC SATISFACTION AND
CYBERLOAFING LEVELS OF PROSPECTIVE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS

Doç. Dr. Fatma Sadık
Çukurova Üniversitesi

Yusuf Tarık Tatl
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni
Mut İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖZET

Yabancı dil öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri alanın akademik olarak kendilerine uygunluk ve aldıkları akademik doyum düzeyi ile eğitim ortamında siber aylaklık davranış düzeylerini bir arada inceleyen bu çalışma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini 2017-2018 öğretim yılında bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Örneklemi belirlemek amacıyla birden fazla şubesi olan dil bölümlerinde her sınıf düzeyinden random yöntemiyle birer şube seçilmiş, tek şubesi olan bölümlerde tüm sınıflar örnekleme alınmıştır. Uygulama yapılan gün sınıfta olan öğretmen adaylarından gönüllü olanlar araştırmaya katılmış, toplam 416 öğretmen adayından veri toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında Akademik Uygunluk Ölçeği, Akademik Doyum Ölçeği ve Siber Aylaklık Etkinlikleri Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizinde ilk olarak öğretmen adaylarının ölçek puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları dağılımların normal olmadığını gösterdiği için karşılaştırmalı analizlerde Mann Whitney U-Testi, Kruskal Wallis H testi kullanılmış, değişkenler arasında ilişkinin varlığı ve yönüne Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı (r) ile bakılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri alanların akademik olarak kendilerine uygunluğunu “orta” düzeyde değerlendirdikleri görülmüştür. Cinsiyete göre kadın, yaşa göre 24-27 yaş, sınıf düzeyine göre birinci sınıf, bölümlere göre İngiliz dili eğitimi bölümüne devam eden öğretmen adaylarının algıları daha olumlu olmuştur. Elde edilen sonuçlar öğretmen adaylarının akademik doyum düzeylerinin de “orta” düzeyde olduğunu göstermiş, cinsiyete göre kadın, yaşa göre 18-20 yaş, sınıf düzeyine göre birinci sınıf, bölümlere göre Alman dili

eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik doyum düzeyinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğretmen adaylarının eğitim ortamında/ders sırasında cep telefonu ile siber aylaklık yapma düzeylerinin “düşük” olduğu ve çoğunlukla sosyalleşme ve haber takibi şeklinde gerçekleştiği saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri alanların akademik olarak kendilerine uygunluk ve aldıkları akademik doyum düzeyleri ile eğitim ortamında siber aylaklık düzeyleri arasında negatif yönde düşük bir ilişki bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Akademik uygunluk, akademik doyum, siber aylaklık, öğretmen adayları

ABSTRACT

This study, which examines the levels of academic fit of the subjects that they study to themselves and academic level of satisfaction of the prospective foreign language teachers in the educational environment and the levels of cyberloafing behaviors in the educational environment, is in the relational survey model. The population of the research consisted of prospective teachers studying in the Department of Foreign Languages Education at a public university in the academic year of 2017-2018. In order to determine the sample, one branch was chosen randomly from each class level in the departments with multiple branches, and all classes were taken in the departments with a single branch. The volunteers from the prospective teachers who participated in the class were included in the study and data were collected from a total of 416 prospective teachers. In order to collect the research data, the Academic Fit Scale, the Academic Satisfaction Scale, and the Cyberloafing Activities Scale were used. In the data analysis, the arithmetic mean and standard deviations of the scale scores of the prospective teachers were calculated first. Since the Kolmogorov-Smirnov test results showed that the distributions were not normal, the Mann Whitney U-Test and Kruskal Wallis H test were used in the comparative analysis, and the presence and direction of the relationship between the variables were examined with Pearson Moment Correlation Coefficient (r). At the end of the research, it was seen that the prospective teachers evaluated the academic fit of the areas they studied at the 'Medium' level. The perceptions of prospective teachers, who are women according to gender, who are 24-27 years of age or older, who are in the first year according to the class level, who are attending the ELT Department according to the departments, have been more positive. The results showed that the academic satisfaction levels of the prospective teachers were also in the 'medium' level,

and according to the gender, female, according to age the 18-20 year old, according to the level of the first grade, according to departments in the department of German language education teachers were found to have higher levels of academic satisfaction. It was found out that the levels of making cyberloafing with mobile phones in the education environment / lecture were 'low' and they were mostly socializing and news tracking. According to the results of the research, there is a negative and "low" correlation between the academic fit of the prospective teachers' education environment and the academic satisfaction level of their education areas and the level of cyberloafing in the education environment.

Key words: Academic fit, academic satisfaction, cyberloafing, prospective teachers

İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN MASAL METİNLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Zekiye Çağınlar
Çukurova Üniversitesi

Metin Altunkaynak
Çukurova Üniversitesi

ÖZET

Masal; genellikle halkın yarattığı, ağızdan ağıza, kuşaktan kuşağa sürüp gelen, doğa dışı varlıklara yer verip çoğunlukla insanların belli olmayan bir zamanda ve yerde başından geçen, olağan dışı olayları aktaran bir anlatı türüdür. Anadilin doğru ve etkili bir biçimde kullanımını sağlama, Türkçe öğretiminin temel amaçlarından biridir. Bu nedenle dinleme, okuma, konuşma ve yazmadan oluşan temel dil becerilerinin geliştirilmesine önem verilir. Bu becerilerin oluşumunda masalların önemli bir yeri vardır. Çünkü çocuklara anadilinin en güzel örneklerini sunan, edebî zevki tattıran ve hayal güçlerini geliştirme olanağı sağlayan ilk tür masallardır. Masallar, çocukların duygu dünyalarının, hayal güçlerinin, sözcük dağarcıklarının ve en önemlisi de dil becerilerinin geliştirilmesinde etkili olmaktadır. Masallar başlangıçta çocukların dinleme ve konuşma, ilköğretimin ilk yıllarında da okuma ve yazma becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır. Çocuklar için kullanılan masalların niteliği göz ardı edilmemesi gereken önemli bir konudur. Türkçe ders kitaplarındaki masal metinleri ve masal incelemelerini temel alan bu çalışmada da var olan durumu belirleme amaçlanmıştır. Türkçe Ders Kitaplarındaki Masal Metinlerinin yanı sıra öğretmenlerin öğrencilerine önerdikleri masal kitapları da incelenmiştir. Türkçe ders kitabındaki masallar ile öğretmenler tarafından öğrenciler için seçilen masal kitapları ise dil, basım/biçim ve içerik çözümlenmeleri yapılarak incelenmiştir. Çalışma için öncelikle öğretim yılında MEB tarafından Adana ili Yüreğir ilçesine bağlı ilköğretim okullarında okutulan 1., 2. 3. ve 4. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki masal metinleri (18 adet) belirlenmiştir. Masal kitaplarıyla ilgili verileri toplamak için ölçekte “Öğrencilere önerdiğiniz masal kitaplarından en az üç tanesini yazar mısınız?” sorusu sorulmuştur. Böylece öğretmenlerin en çok önerdikleri 38 masal kitabı örneklem olarak belirlenmiştir. İncelenen masalların basım/biçim özellikleri genel olarak değerlendirildiğinde olumlu nitelikler taşıdıkları söylenebilir. İncelenen Türkçe ders kitaplarına bakıldığında masal türüne ilişkin örneklerin yetersiz olduğu görülmektedir. Masal olarak nitelendirilen bazı

metinler de bu türün özelliklerini tam olarak yansıtmamaktadır. Masala yoğun bir ilginin olduğu bu dönemde ders kitaplarında masal niteliği taşıyan daha fazla metne yer verilmeli gibi öneriler verilebilir.

Anahtar Kelimeler : Türkçe Dersi Öğretim Programı, ders kitabı, masal kitapları, masal.

MERSİN
1-3 MART 2019

RETORK VE BELÂGAT ARASINDAKİ AMAÇ VE TARİHİ GELİŞİM UYUŞMAZLIĞI

Dr. Phil. Öğr. Görevlisi Mehmet Akif Duman
Gutenberg University

ÖZET

TDK sözlüklerinde *belâgat* ile *retorik* eş anlamlı sayılmaktadır. Belâgat ve retorik katiyen eş anlamlı değildir, aralarındaki farklardan sadece birkaçını zikretmek ile dahi uyumsuzluk görünür olacaktır. Retoriğin üç amacı vardır: eğitmek (*docere*), beğendirmek (*placere*) ve sarsmak (*movere*). Bunları üç inandırma biçimi olarak açabiliriz: (1) mantıksal kanıtlamaya (*logos*) dayanan ve dolayısıyla eğitime olanağı veren biçim, (2) beğendirmek için *ethos*'u, yani hatibin kamuoyunun onayını almak için sahip olmak zorunda olduğu karakteri dikkate alan biçim ve (3) sarsmak amacıyla devinimleri tayin eden hatibin dinleyicileri arasında uyandırmak zorunda olduğu *pathos* merkezinde dönen biçim. Belâgat ise her zaman şiir ile iç içedir. Câhiliye dönemi, belâgat ve şiir bakımından hiç de azımsanamayacak derecede zengindir; öyle ki kurulan panayırarda sırf şiir yarışması yapılan bölümler bulunmaktadır. İslâm'la birlikte şiir dili, Allah'ın kelamı karşısında sekteye uğramış, şaşkınlık zamanla yerini hayranlığa bırakmıştır. Hicretten itibaren Kur'ân çeşitli bakımlardan incelenmeye başlanmış, esas anlamda belâgat ilminin temelleri atılmıştır. Yani retoriğin nihai amacı *iknâ* etmek için belâgatin temel amacı Kur'ân'ı anlamaya çalışmaktır. Retorik ile belâgatin mukayese edilmesiyle ortaya çıkan uçurumun en bariz delillerinden biri de (takriben belirlenen) başlangıç tarihleridir. MÖ 5-4. yüzyıllarda teşekkül eden ve daha Aristo (takriben MÖ 384-322) ile neredeyse tekâmül eden retorik karşısında; başlangıç olarak Câhiz'i (ö. 255/869) alırsak ortaya mukayese edilmesi imkânsız bir zaman farkı çıkar. Zaten Câhiz'in bakışını 'ilk' yapan husus belki de Aristo başta olmak üzere birçok Yunan filozofu ile de alakadar olmasıdır. Belâgatin "retorik" kökenli olması elbette gelişim ve uygulama itibarıyla tutarlı olmayacaktır; ama ilham kaynağı olması yahut temel edinilmesi Câhiz'in Aristoteles okumaları sebebi ile gayet mümkündür. Dolayısı ile retoriğin asırlık evrimine karşılık "belâgat"ın daha genç kalması kaçınılmazdır. Öncelikle temel argümanların yerleşmesinden sonra bir tıkanma ile karşı karşıya kalması belâgatin tarihi seyrini (yahut gidişatını) düzlemsel olarak vermekten alıkoyar bizi. Şerh, hâşiye, ihtisâr vb. türden eserlerin yoğun bir şekilde telif edildiği "yükselme" dönemine bakıldığında genellikle aynı görüşlerin tekrarlandığı ve lafzî

münakaşalar yapıldığı görülür. Temel kırılma ancak Ahmed Hasan ez-Zeyyât (1885-1968) ile olur. *Gelenek ile modern (batılı; özelde Fransız) olanı birleştirmek şeklinde özetlenebilecek bu yöntem içinde kaideler detaylı bir şekilde ele alınır.* Yani belâğatin tam anlamıyla retorik ile hemhal oluşu Araplar için çok eski değildir. 869’dan (Câhiz’in ölümü) takriben 1950’ye kadar; yani bin yıldan fazla bir süre “Kur’ân-ı Kerim” merkezli ve şiir eksenli; ama çoğunlukla geleneğe dönük bir anlayıştan söz edilebilir.

MÖ VIII. yüzyıla kadar geri götürebiliriz retorik’in geçişini. Homeros’un İlyada ve Odesa destanlarında kahramanlar hitabet sanatını kullanmaktadır. IV. asır sofistlerin göçebelikten yerleşik hayata geçtiği asırdır. Artık Atina’da okul kurup öğrenci toplama ve güçlü bir propaganda ile isim yapma zamanıdır Yunanistanlı sofistler için. Helenik zamandaki monarşik sistemde ve daha sonra tekrar Roma İmparatorluğu yönetiminde konuşma sanatının, politikanın dürüstlük esasına dayalı kullanımı daha fazla ilgi çekmez, ağırlıklı olarak edebi amaçlı genel eğitimde kullanılan bir araca dönüşür. Yani silahların terk edildiği zamanların savunma ve saldırı aracı “dil”dir. Retorik bunu kullanmayı, bununla yaralamayı ve hatta öldürmeyi öğretir. Bu araçla “savunmak” talep edildiği üzere ancak ikinci planda kalır. Şu hâlde retorik ve belâgati değil eş anmalı saymak, yan yana zikrederken bile tafsilatlı düşünmek icap eder.

Anahtar Kelimeler: retorik, belâgat, Câhiz, Aristoteles

MERSİN
1-3 MART 2019

KLİŞE, ALAN TEORİSİ VE SORİTES PARADOKS BAKIMINDAN LAFZIN VAZ'Î DELÂLETİ

Dr. Phil. Öğr. Görevlisi Mehmet Akif Duman
Gutenberg University

ÖZET

Lafzî delâlet mutâbakat, tazmin ve iltizam olmak üzere üç türdür. Tazminî delâlet daha ziyade mecâz-ı mürselin “zıkr-i küll irâde-i cüz” ilgisi ile işlevseldir. Ev (bütün) kelimesinin “çatı” (parça), çeşme (bütün) kelimesinin “musluk” (parça), Kur’ân (bütün) kelimesinin “âyet” (parça), ağız (bütün) kelimesinin “diş” (parça) manasında kulla-nılması gibi. İltizâmî delâlet ise bir lafzın doğrudan doğruya konusunun yanında bir de zihnin bu konuyla bağlantılı gördüğü başka bir varlık veya anlama delalet etmesi esasına dayanır. Mantık ilmine göre mesela “mahlûk” lafzının bütün yaratılmışlara delaleti mutabakat, insana delaleti tazammun, Hâlik’a delaleti ise iltizamdır. Çünkü mahlûk lafzı Hâlik fikrini içermemekte birlikte zihin mahlûk lafzından dolayı ve zorunlu olarak (bi’l-iltizam) Hâlik fikrine varmaktadır. Vaz’î delâlet yani mutabakat uygunluk manasındadır. Bir kelimenin toplum içi bir uzlaşmayla tek bir anlama gelecek ve bu anlamın tamamını gösterecek şekilde bir manaya delâlet etmesidir. Lafzın, kendi mevzûsu olan mânânın tamâmına delâletidir. Ma’sa, insan, kalem, ev, çiçek, ağaç lafızlarıyla medlûlleri arasındaki mutâbakat gibi. Burada aslında delâletin (signifikasyon) temel unsurlarından gösteren’in (~signifikant) sembolik tavrı vurgulanmaktadır. Zira Nietzsche’nin gözünde “kavram”, dış dünyanın üçüncü dereceden bir yeniden temsilidir ve sadece metaforun bir metaforudur. Sözcük ve kavram arasında bir özdeşlik yoktur. Bütün kavramların örnek olarak başvurabileceği bir aşkın kavram veya bir idea da bulunmamaktadır. Mesela kastedilen “ağaç” gerçekten “ağaç” ise ona her dilde “tree” yahut “Baum” yahut “arbore” yerine “ağaç” denmesi gerekir. Farklı diller yan yana getirildiğinde göstermektedir ki kelime “hakikat”i karşılamaz. O hâlde buradaki mutabakat “o dili konuşanlar” ile sınırlıdır. Fakat kısıtlı ve tek yönlü bir idrak başlangıcı da olsa delâlet sisteminin temelidir: Ağaç denince akla neden servi gelmez yahut çınar, yahut çam, yahut söğüt? Mesela üzüm salkımı da bir ağaçtır, saksıya sığacak ufaklıktaki bonsai de. Bunlar yerine “ağaç” dendiğinde büyük oranda tek bir şekil zihinde uyanır. Keza masa denince de akla takriben aynı form gelir. Halbuki farklı ebat ve renklerde yüzlerce masa çeşidi vardır. Hatta dörtten fazla ayaklı, tahta olmayan (cam, plastik yahut metal) veya dikdörtgen olmayan (kare, üçgen, daire, altıgen vb.)

masaların olması da gayet tabiidir. Ev klişesi ise daha dar bir alanda imajinel karşılık bulur. Oysa apartman, villa, hatta şato bile “ev” üst başlığı altında zikredilebilir. Nihayetinde ev “içinde yaşanılan yer”dir. Ayrıca evin çatısı düz de olabilir, pencereleri dikdörtgen olmak zorunda da değildir.

Vaz’î delâletin klişeden başka diğer iki temeli de “kelime alanı” ve “sorites paradoks”tur. Kelime, ortak alandaki kelimeler ile ilişkinin bir sonucudur. Mesela “sandalye” kelimesini ele alalım. Koltuk, oturak, mobilya, kanepa, bank, tabure vb kelimeler olmaz ise; yani kelime tek başına kısmen belirsizlik içinde kalırsa, analizi ve tanımı mümkün olmaz. Ev için bu içindeki eşyaları, odaları, bulunduğu mahalleyi yahut bina türlerini kapsayan geniş bir alandır. Bu minvalde kelime sınırlarının çizilememesi ciddi anlamda belirsizliğe (alm. Vagheit, ing. vagueness) sebep olur. Somut nesnelere için tek yönlü ilerleyen (ev, ağaç ve masa misallerinde olduğu gibi) tasavvur sistemi, mücerret kelimeler için çok daha farklı bir sisteme ihtiyaç duyar. Tanrı, melek, şeytan gibi dini kavramlar sorites paradoks ile vazî delâlet arasındaki mesafenin en bariz misallerindedir.

Görüldüğü gibi delâlet sistemi “mutabakat” düzeyinde klişe, alan ve sorites paradoks esasına göre bakıldığında göreceli bir mutabakata karşılık gelir. Hatta mutabakatın temelini yer yer çatışma, algı yönlendirmesi ve belirsizlik olduğunu söylemek dahi mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Lafzî Delâlet, Sorites Paradoks, Klişe, Alan Teorisi

MERSİN
1-3 MART 2019

СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕВРАЗИЙСТВА**Еремеев Александр**

Томский государственный университет

АННОТАЦИЯ

Происходящие трансформационные процессы в современной России, направленные на модернизацию различных аспектов жизни общества, выдвинуTM на первый план вопрос о путях развития России и ее будущем. Попытки ответить на него неизбежно обращают наше внимание к прошлому опыту _ «Сегодня российский мыслитель находится на распутье он вынужден либо эклектично соединять в своего рода компендиуме новомодные направления, развиваемые зарубежными коллегами, либо в собственной истории и культуре искать момент заброшенного старта Отсюда неизбежность переосмысления всего богатого наследия русской философии»' Самобытной частью этого культурного наследия является евразийство

Евразийство - одно из ярких социально-политических учений российской общественной мысли XX века, которое активно искало ответы на вопросы о самоидентификации Евразийцы утверждали, что никакое изменение политического строя, никакие действия, направленные на интеграцию в мировое сообщество, не избавят Российское государство от в той или иной степени конфронтации с Западом Данный тезис разделяют и некоторые современные западные идеологи Актуальность евразийства косвенно подтверждается и повышенным интересом к нему современных западных идеологов.

Ключевые слова: евразийство, Россия, социологический взгляд

STEM NEDİR NE DEĞİLDİR

Öğrt. Gör. Dr. Çetin Kürşat Bilir

Ahi Evran Üniversitesi

ÖZET

Küresel dünya’da şartların hızlıca değişmesi ve ülkelerin oluşan rekabet ortamında daha önde yer alma çabasına katkı sunabilme adına atılmış bir adım da STEM eğitim modelinin oluşturulmasıdır. Dünya ile beraber ülkemizde de STEM çalışmaları yaygınlaşmakta olup bir çok STEM uygulama merkezleri kurulmuş ve kurulmaya devam etmektedir. STEM eğitiminin kalitesi ülkemizin geleceği için hayati bir öneme sahiptir. Eğitimcilerin (akademisyen, öğretmen, ve öğretmen adaylarının) STEM konusunda sahip oldukları bilgi birikimi ve deneyimler istenilen verimi alma adına önemli unsurlardır. Bu güne kadar STEM’in uygulanması ile ilgili bir çok çalışma yayınlanmış olsada, STEM’in tarihçesi ve ne olup olmadığı ile ilgili yeteri sayıda çalışma bulunmamaktadır. Her ne kadar dünyada STEM hakkında farklı tanımlamalar yapılsa da bu farkındalığa sahip her bir unsur bu eğitim modelinin teorisini önemsemiş ve anlamaya çalışmıştır. Çünkü, STEM’i oluşturan bileşenlerin ve bu bileşenlerin birleştirilmesinin arakasındaki teorik bağlantı sağlanmadığı takdirde yapılan uygulamaların etkisi zayıf kalacaktır. Böylesi bir durum farklı türden kayıplara neden olabilir. İnsanların STEM’e olan ilgi ve inançlarının kaybolması ve ayrıca uygulamalar için gerekli onca malzemenin oluşturduğu ekonomik külfet STEM’den vazgeçilmesini kolaylaştırabilir. Böylesi istenilmeyen sonuçlarla karşılaşmama adına bu çalışma STEM uygulayıcısı olan her bir kesimi bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada STEM in tarihi hakkında kısa bir bilgi sunulup daha sonrasında STEM’in nasıl anlaşılması gerektiği tartışılmıştır. Bu çalışma için kullanılacak veriler STEM hakkında literatüre taraması ile elde edilen makalelerin analizinden elde edilmiştir. Makale seçiminde özellikle STEM konusunda dünyaca kabul gören önemli enstitülerden yapılmış çalışmalara ağırlık verilmiştir. Ayrıca çalışmada ne olması ve nasıl anlaşılması gerektiği anlatılan STEM ile ilgili anlatılanları somutlaştırma adına Amerika’da National Science Foundation (NSF) tarafından desteklenmiş projelerden de örneklendirme yapılmıştır. Sonuç olarak bu çalışma STEM hakkında örneklerle destekleyerek bir teorik bilgi sahibi olmayı ve bunun sonucu olarakta daha verimli kazanım sağlayacak uygulamaların dizay edilmesine katkı sunacaktır.

Anahtar Sözcük: STEM, STEM İntegrasyonu, STEM Tarihi,

БОЛАШАҚ МУЗЫКА МҰҒАЛІМІНІҢ ЭСТРАДАЛЫҚ ӘН АЙТУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

FORMATION OF SKILLS OF POP SINGING OF THE FUTURE MUSIC TEACHER

М.Ә. Смагулов

I. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті
Талдықорған қаласы (Қазақстан)

АНДАТПА

Жоғары білім беру жүйесін жаңғырту қажеттілігі қазіргі заманғы, түбегейлі өзгермелі қоғамның жалпы және кәсіби мәдениеттің жоғары деңгейіне ие мамандарды даярлаудағы қажеттігіне негізделген. Осыған байланысты болашақ музыка мұғалімінің кәсіби дайындығына, оның музыкалық-педагогикалық даярлығына қойылатын талаптар артып келеді. Музыка мұғалімінің вокалдық-педагогикалық мәдениетін біз, жеке тұлғаның интегративті сапасы ретінде түсінеміз, оның құрамына әр түрлі әншілік қызмет, құндылық қарым-қатынас, вокалдық педагогика саласындағы құзыреттілік, жеке вокалдық-орындаушылық шеберлік, сондай-ақ вокалдық-педагогикалық қызметтегі шығармашылық белсенділіктер де кіреді. Заманауи педагогиканың маңызды міндеттерінің бірі музыкалық білім беру үдерісін мақсатты және дәйекті етуге мүмкіндік беретін жаңа үйлесімді жүйені құру болып табылады. Мақалада болашақ музыка пәні мұғалімдерінің вокалдық-эстрадалық ән айту қабілеттерін дамыту үшін атқарылатын жұмыс пен жаттығулардың негізгі кезеңдері айқын сипатталады. Қазіргі заманғы эстрадалық вокалдық өнері өзінің әдістері мен формаларының әр түрлілігі санаға, сезімге, талғамға, болмысқа эстетикалық көзқарасты қалыптастыруға, тұлғаның шығармашылық қасиеттерін дамытуға үлкен әсер ететіні анықталады. Сондықтан да болашақ музыка мұғалімінің вокалдық қабілетін дамытуда эстрадалық ән айту дағдыларын қалыптастыру, руханилыққа тәрбиелеу, өзін-өзі дамыту және өзін-өзі дамыту мәселесі өзекті және маңызды көкейкесті сауалдардың бірі болып табылады.

Түйін сөздер: музыка мұғалімі, ән айту, эстрадалық вокал өнері, вокалдық қабілет

ABSTRACT

The need to modernize the system of higher education is due to the need for a modern, radically changing society in the training of specialists with a high level of general and

professional culture. In this regard, the requirements for the professional training of the future music teacher, its musical and pedagogical training are increasing. We understand the vocal and pedagogical culture of a music teacher as an integrative quality of a person, which includes a variety of vocal activities, value communication, competence in the field of vocal pedagogy, individual vocal and performing skills, as well as creative activity in vocal and pedagogical activities. One of the important tasks of modern pedagogy is to create a new harmonious system that allows purposefully and consistently to carry out the process of music education. The article clearly describes the main stages of work and exercises for the development of vocal and pop singing of future music teachers. Modern pop vocal art determines that the variety of its methods and forms has a great influence on the formation of aesthetic attitude to consciousness, feeling, taste, being, the development of creative qualities of the individual. Therefore, the issue of formation of skills of pop singing, education of spirituality, self-development and self-development in the development of vocal abilities of the future music teacher is one of the topical issues.

Key Words: The teacher of music, voice training, vocal art, the apparatus of the voice

MERSİN İLİ MUT İLÇESİ ZEHRA - ALİ MANAV EVİ KORUMA SORUNLARI

Öğr. Gör. Yüksek Mimar Ayşe Manav
Toros Üniversitesi

ÖZET

Ali Manav Evi, Mersin'in denize kıyısı olmayan, Akdeniz ile İç Anadolu Bölgelerini birbirine bağlayan Mut İlçesi'nde yer almaktadır. Mut, yerleşiminin kökeni eski uygarlıklara dayanmaktadır. İlçede Roma, Bizans, Beylikler ve Osmanlı dönemlerine ait yapılar ya da kent biçimlenişine dair izler görülmektedir. Günümüzde geleneksel konutlar, Mut Kalesi ve yakın çevresinde yoğun olarak yer alırken gün geçtikçe hızla yok olmaktadır. Mut'un bulunduğu coğrafik konum, kendine özgü iklim şartları, etkilendiği tarihi uygarlıklar sonucunda Mut geleneksel konutları özgün bir biçimleniş sergilemektedir. Plan düzleminde İç Anadolu bölgesinde çok görülen mabeynli ve iç sofalı plan tipi ile Akdeniz bölgesinde görülen dış sofalı tiplerin bir karışımı özelliğindedir. Cephede; kaba yonu taş arası bir- bir buçuk metre mesafeye, ahşap hatıllar kullanılarak oluşturulmuş duvarlar genellikle sıvanmamıştır. Çatı bitişi, taş saçaklar ile sonlanmış toprak düz damdır. Ali Manav Evi Mut Kalesi'nin güneydoğusunda, Erdem Sokak üzerinde konumlanmıştır. Yapı geleneksel Mut evlerinin mimari özelliklerini yansıtmaması ve dönemi yapılarının zengin özelliklerini barındırması açısından değerlidir. Yapı 28.07.1991 yılında belgelenmiş ve 22.11.1991 tarihinde tescillenmiştir. Zaman içerisinde yapının Erdem Sokak üzerinde bulunan çıkması yıkılmıştır. 2014 yılında geçirdiği yangına kadar geçen süre içerisinde özellikle ahşap kısımlarda bozulmalar ve yıkılmalar olmuştur. Bu olaydan sonra 26.11.2014 tarih 4389 sayılı karar ile rölöve, restitüsyon, restorasyon- rekonstrüksiyon projelerinin ilgili kişiler tarafından hazırlatılıp ivedilikle koruma önlemlerinin alınması kararı alınmıştır ve güncel hali belgelenmiştir. Kurul kararından sonra mülkiyet sorunu olmasına karşın, ilgili kişiler tarafından rölöve- restorasyon projeleri, kurul kararı doğrultusunda hazırlanmaya başlanmış, yapının 2015 yılındaki durumu fotoğraf ve çizimlerle belgelenmiştir. Halen mülkiyet durumu çözülememiş ve hatta daha da karmaşıklaşmış olan yapı, korunamama sorunları ile karşı karşıyadır. Yapının terk edilmişlik ve doğal nedenlerden kaynaklanan sorunları dışında, imar planlamasındaki yeri açısından da problemleri vardır. Daha önceki kurul kararlarında da belirtildiği gibi acilen koruma projeleri hazırlanmalı ve uygulamaya geçirilerek, bu kültür varlığı kente kazandırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Konut, Koruma, Mut, Restorasyon, Rekonstrüksiyon

ACIK YEŞİL ALANLARDA ERİŞİLEBİLİRLİĞİN DİYARBAKIR ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. D.Türkan Kejanlı

Dicle Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Canan Koç

Dicle Üniversitesi

ÖZET

Dezavantajlı grupların toplumda sosyal yaşama katılımı oldukça önemli bir konudur. Herkes için eşit şartlarda yaşama hakkı yasalarla belirlenmiş olmasına rağmen, bu grupların kentsel alanlardaki fiziksel mekanlara erişilebilirlikleri kısıtlı olabilmektedir. Dezavantajlı gruplar düşünülmeden tasarlanan bu alanlar, bu bireylerin sosyal yaşama katılımının önünde sorun teşkil etmekte ve hareket alanlarını sınırlandırmaktadır. Dolayısıyla, fiziksel, zihinsel, görme engelli bireylerin yanı sıra yaşlılar, hamileler ve çocuklar gibi dezavantajlı gruplar da sosyal yaşama sınırlı katılım sağlayabilmektedir.

Açık yeşil alanlar, parklar gibi kentsel alanlar dezavantajlı gruplar başta olmak üzere toplumun her kesimi için bir rahatlama mekanı olarak olumlu etkiye sahiptir. Ekonomik, ekolojik ve sosyal faydaları olan bu açık yeşil alanları, kullanıcı daha çok rekreasyon ihtiyaçlarını gidermek üzere tercih etmektedir. Bu anlamda, park alanlarındaki düzenlemelerin standartlara uygunluğunun sağlanması, toplumun birçok kesiminin engelsiz ve erişilebilir kullanımına katkıda bulunması açısından önemlidir.

Son dönemde, “engelsiz tasarım” ya da “herkes için tasarım” gibi başlıklar altında gündeme gelen dezavantajlı grupların erişilebilirliğine ilişkin çalışmaların yapılması, toplumsal ilişkilerin sürekliliği açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda, açık yeşil alanların herkesin kullanımına uygun olması ve standartlar doğrultusunda kullanılabilirliğinin sağlanması gereklidir.

Çalışmada, Diyarbakır ili merkez ilçelerinde yer alan, mahalle ya da semt ölçeğindeki açık yeşil alanlar erişilebilirlik açısından karşılaştırılmış ve TS 12576 kapsamında değerlendirilmiştir; Anıt Park, Halil İbrahim Oruç Parkı, Kardeşlik Parkı, Kent Meydanı, Park Orman olmak üzere beş park incelenmiştir. Parklar; ulaşım (otoparklar, yaya yolu, rampa, merdiven, zemin kaplaması, kılavuz iz), kent mobilyaları (oturma birimleri, işaret ve levhalar,

çöp kutusu, masa, aydınlatma, telefon kulübesi), su ögesi ve bitkilendirme gibi özellikler açısından ele alınarak dezavantajlı gruplar için erişilebilirliği tartışılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Erişilebilirlik, Engelli, Diyarbakır, Parklar, Açık Yeşil Alanlar

MERSİN
1-3 MART 2019

GELENEKSEL AYVALIK KENT DOKUSUNUN ‘HAYRETİN PAŞA MAHALLESİ’ ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNCELİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Öğr. Gör. Emine Gülşah Gözüaçık
Balıkesir Üniversitesi

ÖZET

Batı Anadolu coğrafyasında konumlanan Ayvalık, kilise, manastır, cami işlevli dini yapıları, değirmen, zeytinyağı fabrikası, sabunhane, depo, dükkân işlevli ticaret yapıları ve Neoklasik üsluptaki sivil mimarlık örnekleri ile geçmişten günümüze özgünlüğünü koruyabilmiş önemli tarihi kentlerimizden biridir.

1976 yılında korunması gerekli doğal ve tarihi alan olarak kabul edilen Ayvalık’ın geleneksel dokusunun oluşumunda iklimsel ve bölgesel özelliklerinin yanı sıra bölgenin mübadele geçmişine öykünen kültürel çeşitliliğe sahip bir yapı göstermesi de etkili olmuştur. Ayvalık tarihi kenti, içerisinde barındırdığı somut ve somut olmayan değerleriyle birlikte korunması gerekli 1864 adet tescilli yapıya ev sahipliği yapmaktadır. Çalışma alanı olarak seçilen Hayrettin Paşa Mahallesi, Ayvalık kentsel sit alanı sınırları içinde yer almakta olup özgünlüğünü korumuş geleneksel konut mimarisi örneklerinin yoğun olması nedeniyle dikkat çekmektedir. 19. yüzyıl Neoklasik üslubun özelliklerini yansıtan konut mimarisi, özgün sokak dokusu ve anıtsal yapıları ile geçmişe dair izler bulanabilmektedir. Geçmişten günümüze kadar gelen bu izler, tarihi belleğimizi oluşturmakta olup bu değerlerin korunarak gelecek kuşaklara aktarılması çok önemli bir olgudur.

Bu bilinç ile yapılan çalışma, Ayvalık geleneksel kent dokusu içinde yer alan Hayrettin Paşa Mahallesi’ndeki kültür varlıklarının belgelenmesi, analizlerinin yapılması, sorunlarının tespit edilmesi ve koruma önerilerinden oluşmaktadır. Böylelikle, yapılan tespit ve analizler doğrultusunda Ayvalık geleneksel kent dokusunun sahip olduğu fiziki ve yapısal sorunlar değerlendirilerek yapılacak müdahalelerin biçim ve kararlarının belirlenebilmesi mümkün olacaktır.

Çalışma alanında 24’ü tescilli olmak üzere toplam 62 yapı incelenmiştir. Üzerinde çalışılan 62 adet yapı için Türkiye Kültür varlıkları envanter fişi hazırlanmıştır. Bu fişlerde yapıya ait detaylı bilgiler yer almaktadır. Çalışma alanında çevresel ve yapısal ölçekte yapılan kapsamlı analizler; özgünlük-bozulmuşluk durum, yapısal durum, işlevsel durum, tescil durumu,

mülkiyet durumu, yapım sistem analizi, doluluk-boşluk analizi, kat adetleri analizi, kullanım durumu analizi olarak ele alınmıştır.

Küçük ölçekte ada bazında yapılmış olan bu çalışmanın, benzer sorunları olan daha büyük ölçekteki geleneksel kent dokuları için uygulanabilir bir yöntem oluşturması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Ayvalık, Geleneksel konut, Kentsel koruma, Kentsel sit

MERSİN
1-3 MART 2019

TARİHİ VE KÜLTÜREL ALANLARIN BİYO-KLİMATİK KONFOR YÖNÜYLE DEĞERLENDİRİLMESİ: DİYARBAKIR EĞİL ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Koç

Iğdır Üniversitesi

Doç. Dr. D.Türkan Kejanlı

Dicle Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Canan Koç

Dicle Üniversitesi

ÖZET

İklim insanların; yeryüzüne dağılışları, yiyecek ve giyecek seçimleri, barınma ve konut yapıları, fizyolojik gelişimleri ve karakterlerinde, önemli rol oynamaktadır. İnsanların yeryüzünde dağılışlarını incelersek; günümüzde % 50'den fazlası kentsel alanlarda barınmakta ve bu oranın 2030 yıllarda % 60'a çıkacağı tahmin edilmektedir. Türkiye'de 1950'li yıllarda nüfusun yaklaşık % 50'si kırsal kesimden oluşurken günümüzde bu oran % 23'e kadar düşmüştür. Gelişen teknoloji, artan nüfus ve hızla büyüyen sanayileşme sonucunda kentler ve kent merkezleri insan için yaşanmaz bir hal almıştır. Aynı zamanda küresel ısınma ve hızlı kentleşmenin beraberinde getirdiği artan kentsel ısı insanların fiziksel aktivitelerini kısıtlamaktadır. Kentsel alanlarda hüküm süren iklim özellikleri insanların dış mekânlarda geçirdikleri aktivitelerin tamamını etkilemektedir. İklim elamanları insanların dış mekânlarında geçirdikleri sosyal zaman yöre turizmini ve ekonomisini etkilemektedir. İklim elamanların bu denli etkili olmasının başından insanların biyoklimatik konforu gelmektedir. Biyoklimatik olarak konforlu olan koşulları objektif olarak belirleyen indekslerin oluşturulması yaklaşık 200 yıldır devam eden çalışmalardır. Bu çalışmalar sonucunda oldukça fazla sayıda fiziksel, fizyolojik ve matematiksel yaklaşımları içinde barındıran indeksler oluşturulmuştur. Aynı zamanda Bunun yanında bu indekslerin formüllerini çevresel faktörlerle ve insan özellikleriyle beraber değerlendiren bilgisayar modelleri de oluşturulmuştur. Bu çalışmada Yalova kent merkezine ait 2016-2017 yılları arasındaki Devlet Metroloji İstasyonları Genel Müdürlüğü'ne ait saatlik veriler elde edilerek biyoklimatik konfor hesaplamaları için tüm dünyada yaygın olarak kullanılan ve oldukça detaylı bir indeks olan PET (Physiological Equivalent Temperature) indeksi ve Rayman pro hesaplama modeli

kullanılmıştır. Çıkan sonuçlara göre Eğiil ilçesine ait bir yıllık periyotta insan için konforlu gün sayıları ve saat aralıkları belirlenmiş ve gerekli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rayman, Biyoklimatik konfor, Eğiil

MERSİN
1-3 MART 2019

İSTANBUL'DAKİ ESKİ SANAYİ ALANLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet Faruk Temelli
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşen Ciravoğlu
Yıldız Teknik Üniversitesi

ÖZET

Değişen yaşam koşulları ve teknolojik gelişmeler sonucunda eski işlevini yitirip kent içerisinde atıl durumda kalmış endüstriyel alanlar; kentler için bir güvenlik tehdidi oluşturmaktadır. Aynı zamanda; kent merkezinde olmalarından dolayı çok değerli olan bu alanların kullanılamaz durumda olmaları, kentin sahip olduğu değerlerin yok olmasına ve endüstriyel mirasların gün geçtikçe kaybolmasına yol açmaktadır. Kahverengi alan (Brownfield) olarak da nitelendirilen eski sanayi alanlarının çoğu; mimari açıdan çok potansiyelli, kentin merkezinde, büyük alanlar kapsayan, dönüşüme elverişli ve çok değerli alanlardır. Bu alanların seçilmesinde; geçmişte hammaddeye ulaşımın, ulaşım ağlarına yakın ve merkezi alanlar olmasının önemli faktörler olduğu görülmektedir. Çoğunlukla denize yakın olarak yerleştirildiği görülen bu alanlar için deniz ulaşımının önemli olduğu anlaşılmaktadır. İstanbul gibi nüfusun giderek arttığı ve kentin boşluklarının git gide azaldığı bir kent için bu alanların önemi daha da fazladır. Bu sebepten dolayı sahip olduğumuz endüstriyel miraslarımızı; kentlinin kullanımına açmamız, en iyi şekilde kullanmamız ve korumamız gerekmektedir. Bu sayede kentin sürdürülebilirliğine katkı sağlamış olup aynı zamanda da yaşam kalitemizi arttırmış oluruz. Bu çalışmada; İstanbul içerisindeki çok sayıdaki eski sanayi alanlarından seçilen örnekler üzerinden dönüşüm önerileri yapılacak, çok disiplinli bir çalışma gerektiren bu alanların korunup sonraki nesillere aktarılması için önerilerde bulunulacak, bu alanlar için sürdürülebilirliğin önemini ortaya koymak amaçlanacaktır. Çalışmada; literatür taraması, alanların yerinde incelenmesi, arşiv taraması, kişisel gözlem ve görüşmelerden faydalanarak İstanbul'daki eski sanayi alanlarının analizlerinin yapılması, bu analizler ve incelemeler ışığında kentlerin sürdürülebilirliği açısından yıllar içerisinde gelişen sürdürülebilirlik kavramlarından olan sosyal sürdürülebilirlik ve alt başlıklarının incelenmesi, dünyadaki örnek çalışmaların incelenmesi ve belirlenen kahverengi alanların (Brownfield) bölgenin sürdürülebilirliğine katkıda bulunacak yeşil bölgelere dönüşmesi amacıyla önerilerde bulunmak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Kahverengi alan, Sosyal sürdürülebilirlik, Endüstriyel miras

DETERMINATION OF SOME YIELD PROPERTIES AND ADAPTATION OF PHACELIA (*Phacelia tanacetifolia* Bentham) GROWN IN SIVAS ECOLOGICAL CONDITIONS

Associate Prof. Tolga Karaköy

University of Cumhuriyet

M.Sc Yeter Çilesiz

University of Mustafa Kemal

ABSTRACT

This research was conducted to determine the yield and yield components of different phacelia species to be grown in Sivas ecological conditions during 2014 growing season. In the research; 3 different phacelia specieses (Sağlamtimur, Oka, Tokat (population)) were used as plant material. The research was established as a randomized complete block design with four replications and two locations (Sivas-Merkez, Sivas -Altınoluk). In the study, flowering time, plant height, number of brunch in the capitulum, number of capitulum per plant, number of flowers in the capitulum, biological yield, seed yield and 1000 grain weight were investigated. According to the average of two locations results, it was found that flowering time was 91.6 days, plant height was 53.8 cm, number of brunch in the capitulum was 4.4, number of capitulum per plant was 52.7, number of flowers in the capitulum was 109.7, biological yield was 302.6 kg/da, seed yield was 22.9 kg/da and 1000 grain weight 1.8 g. Positive and significant corelations were found between number of flowers in the capitulum and seed yield, number of brunch in the capitulum, biological yield, number of capitulum per plant. According to data obtained, Oka and Sağlamtimur varieties has given best result in terms of all properties in both location.

Key Words: Phacelia, variety, seed yield, *Phacelia tanacetifolia*.

DETERMINATION OF YIELD AND YIELD PROPERTIES OF DIFFERENT VARIETIES OF HYBRID SORGHUM X SORGHUM SUDAN GRASS (*Sorghum bicolor* x *Sorghum sudanense* Stapf.)

Associate Prof. Tolga Karaköy

University of Cumhuriyet

M.Sc Yeter Çilesiz

University of Mustafa Kemal

ABSTRACT

This research was conducted to determine the yield and quality of different sorghum species to be grown in Adana ecological conditions during 2016 growing season. In the research; 10 different sorghum specieses (Nutri Honey, Gardavan, Aneto, Rox, Pacific Graze, Forage King, Master BMR, Sugar Graze II, Global and Gözde 80) were used as plant material. The research was established as a randomized complete block design with four replications and two locations (Adana, Adana-Tuzla). In the study, plant height, green leaf ratio, green herbage yield, dry herbage yield, crude protein ratio, crude protein yield, crude ash ratio, acid detergent fiber (ADF), neutral detergent fiber (NDF), digestible dry matter (DMD), dry matter intake (DMI) and relative feed value (RFV) characteristics were investigated. In the research, the grass yields of sorghum sudangrass cultivars were 6483.73 kg/da (Grazer) - 7671.23 kg/da (Jumbo), dry matter yields were 2093.50 kg/da (Grazer) - 2321.00 kg/da (Jumbo), crude protein rates were %4.41 (Grazer) - %5.15 (El Rey) and crude protein yields were 93.53 kg/da (Grazer) - 113.00 kg/da (El Rey) respectively. According to data obtained, Pacific Graze and Global varieties has given best result in terms of green matter yield and dry matter yield in both location.

Key Words: Sorghum x sudan grass, variety, yield, yield properties

BIOLOGICAL OLFACTION SYSTEM MODELING FOR MEAT ANALYSIS USING E-NOSE SENSORS

Arş. Gör. Özge Cihanbeğendi

Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Özgün Boray Yurdakoş

Ege Üniversitesi

ABSTRACT

The need for high level of understanding of storage conditions for food products have become mandatory with enhanced population and demand for the freshness and quality of food. Even with advanced preservation methods, a very large amounts of foods are lost because of microbial spoilage. As the very first step of the preservation process, the microflora that grows during the storage time and in spoiling foods should be well-known to identify the critical levels. In this point of view, gas measurement systems used to detect the existence of such microflora with a specific methodology can be easily referred to as electronic nose or e-nose. Odour and taste sensations emerging from a range of compound identification can be used in many field of industries to determine the quality of such structures taking part in foods or drinks. Considering the comparison techniques with the others, electronic nose and gas chromatography analysis systems are quite simple to perform and can ensure sensitive and promising results since they can verify each other practically. The other measurements are conducted only verification of data obtained from the sensor outputs since these process are time-consuming, expensive and requires pre-operational work though they give important data would be needed for the other measurements techniques. Likewise, bacterial analysis is also essential process to determine what kind of living of bacteria groups lead to such gasses emerged in GC-MS analysis during the degradation time. In this point of view, this can be strongly put forward that including the number of higher sensor makes the area of applicable the larger. Although it is thought to have much more space adding numerous different sensors, the total circuit area would not increase linearly in the same way since several output pins are able to connect mutually. This system can easily be made portable taking up such little space. The main measurements are based on sensory. The aim of this thesis is to determine the

degradation levels for some foods under different environmental conditions such as temperature and duration by keeping the others stable and to compare with other measurement techniques for evaluating the verification of data. In order to test sensory measurements during the period, GC-MS (Gas chromatography and mass spectrometry) and microbial measurements are used.

Keywords: Food quality, microbial spoilage, electronic nose, GC-MS,

MERSİN
1-3 MART 2019